

Într-o însuflețitoare unanimitate,
exprimind voința comunistilor,
a tuturor cetățenilor patriei

**O vibrantă manifestare a unității poporului român,
a încrederii în viitorul luminos al patriei socialiste**

Sedința comună

a Plenarei Comitetului Central

al Partidului Comunist Român,

a organismelor democratice

și organizațiilor

de masă și obștești

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la încheierea lucrărilor marelui forum democratic

Stimați tovarăși,

Sedința comună a Plenarei Comitetului Central, a conducerilor organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, reprezintă un înalt forum al democrației muncitorești-revoluționare, în care activul și cadrele de bază ale partidului și ale tuturor sectoarelor de activitate au dezbătut cele mai importante probleme ale construcției socialiste din patria noastră și au adoptat, într-o deplină unanimitate, hotărâri privind perfecționarea conducerii întregii activități, în vederea îndeplinirii neabătute a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare fermă a patriei noastre spre comunism! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!).

La lucrările înaltului forum democratic au participat peste 4 300 de acti-

viști de partid și de stat din toate sectoarele și au luat cuvîntul, în plen și în consiliile organismelor democratice, 342 de participanți, care au analizat, critic și autocritic, activitatea din diferite sectoare, au făcut sute de propuneri și s-au pronunțat pentru perfecționarea muncii tuturor organelor de partid, de stat și ale democrației muncitorești-revoluționare, în concordanță cu noile cerințe ale construcției socialiste din România. (Aplauze puternice, prelungite).

Iată de ce, putem afirma că marele forum democratic — format din cadrele de bază ale partidului, ale statului, ale organismelor democratice și organizațiilor de masă — a devenit o adevărată Conferință Națională, care încheie, într-o deplină unanimitate, dezbaterile largi care au avut loc în partid și în întreaga societate, cu privire la stadiul actual al societății socialiste românești și la perspectivele dezvoltării viitoare a patriei noastre pe drumul socialis-

mului, al îndeplinirii visului de aur — a comunismului! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu, eroism — România — comunism!").

Lucrările înaltului forum democratic reprezintă expresia unității dialectice dintre conducerea partidului și organele de stat, organisme democratice și organizațiile de masă, sintetizează, într-o formă nouă, rolul conducător al partidului în toate sectoarele, în întreaga noastră societate. (Aplauze puternice, prelungite).

Deplina unanimitate în care s-au desfășurat dezbaterile și s-au adoptat hotărârile și documentele reflectă, de fapt, unanimitatea cu care întregul partid și popor îndeplinesc neabătut și sint hotărâre să dea viață politicii interne și externe a partidului nostru. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!", „Ceașescu și poporul!).

Acum, la încheierea dezbaterilor,

putem afirma cu deplină temel cît de necesară a fost organizarea acestor largi dezbateri în partid, în întreaga societate și în cadrul acestui larg forum al cadrelor și activului de bază din toate domeniile de activitate, pentru înțelegerea mai bună a stadiului actual al societății românești și, mai cu seamă, pentru trasarea perspectivelor și căilor de activitate în vederea înaintării ferme a României spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație. (Aplauze și urale puternice, îndelungate).

Dînd o înaltă apreciere drumului revoluționar de luptă și muncă, marilor realizări obținute sub conducerea partidului nostru comunist în făurirea orînduirii socialiste, în cadrul forumului s-a evidențiat, cu toată satisfacția, că societatea socialistă românească a ajuns la un înalt stadiu de dezvoltare, care dă perspective minunate pentru

(Continuare în pag. 2)

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

publicăm în paginile 4-5-6-7 ample extrase din documentul de inestimabilă valoare teoretică și practică, profundă analiză științifică a dezvoltării societății noastre în etapa actuală și în perspectivă, adoptat prin Hotărîrea marelui forum democratic ca program de muncă și acțiune revoluționară al partidului, al întregului popor

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la încheierea lucrărilor Ședinței comune a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești

(Urmare din pag. 1)

înfăptuirea Programului partidului și înaintarea fermă a întregii noastre națiuni spre visul de aur al omenirii — deci și al poporului nostru — spre comunism! (Aplauze puternice, urale; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu, România — stima noastră și mindria!”).

Trebuie să subliniem, încă o dată, că toate mărețele realizări în construcția socialistă, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, demonstrează justetea liniei generale a partidului nostru, care a aplicat și aplică creator legile obiective, principiile socialismului științific la condițiile și realitățile României.

Toate acestea demonstrează că partidul nostru și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea istorică, încredințată de popor, că întărirea rolului conducător al partidului reprezintă garanția supremă a mersului neabătut înainte al patriei noastre. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceașescu, România — stima noastră și mindria!” „Ceașescu și poporul!”).

Pe drept cuvânt s-a subliniat, în același timp, că toate marile realizări obținute sînt rezultatul muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, țărânilor, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, a întregului nostru popor, care, într-o deplină unitate, a înfăptuit și înfăptuiește neabătut politica internă și externă a partidului și statului nostru.

Iată de ce acum, la încheierea acestor largi dezbateri și a lucrărilor forumului nostru democratic, doresc să adresez, pentru toate aceste mărețe înfăptuiri, cele mai calde felicitări clasei noastre muncitoare, țărânilor, intelectualității, întregului popor, împreună cu urarea de noi și noi succese în realizarea programelor de dezvoltare economico-socială, de ridicare a patriei spre noi culmi de progres și civilizație, de bunăstare și fericire, de întărire a independenței și suveranității României! (Urale și aplauze puternice, prelunge; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu, România — stima noastră și mindria!”).

Stimați tovarăși,

În cadrul lucrărilor sale, înaltul forum democratic a dezbătut și aprobat planurile de dezvoltare economico-socială pe anul 1989, care au un rol de importanță deosebită în realizarea celui de-al 8-lea plan cincinal.

Într-o deplină unanimitate, au fost aprobate prevederile planurilor, măsurile în vederea înfăptuirii neabătute a programelor de organizare și modernizare, de normare economico-financiară, de ridicare a calității și nivelului tehnic al producției, de creștere a productivității muncii, a eficienței economice în toate sectoarele.

Pe drept cuvânt, s-a acordat o atenție deosebită activității privind dezvoltarea relațiilor economice internaționale și realizarea în cele mai bune condiții a planului de export pe acest an, pe anul viitor și pe întregul cincinal.

Este necesar să punem în centrul activității ridicarea continuă a calității și a nivelului tehnic al produselor, să facem astfel încât, în cincinalul următor,

produsele românești să ocupe un loc de frunte, și, în multe domenii, să fie pe primul plan din punct de vedere al calității și nivelului tehnic.

Disponem de o minunată clasă muncitoare, cu o înaltă pregătire, de buni tehnicieni, de ingineri, de oameni de știință; avem o puternică bază materială, o industrie modernă. Avem deci tot ceea ce e necesar pentru a realiza o producție de înaltă calitate, competitivă cu cele mai bune pe plan mondial — și trebuie să realizăm aceasta! (Aplauze puternice, prelunge).

Se poate spune că întregul forum democratic a subliniat necesitatea creșterii mai puternice a rolului cercetării, a științei, în toate sectoarele, a perfecționării activității de învățămînt, de ridicare continuă a nivelului profesional, tehnic, științific, cultural al tuturor cadrelor, al tuturor oamenilor muncii.

Cu deplină temei s-a subliniat că, numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii universale, se poate asigura înfăptuirea neabătută a planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială, de ridicare continuă a patriei noastre pe noi culmi de progres, de creștere continuă a nivelului de trai, material și spiritual, al poporului.

Într-o deplină unanimitate a fost adoptat programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea, care asigură baza materială pentru îmbunătățirea aprovizionării în toate domeniile de activitate.

Acum este necesar să fie luate toate măsurile pentru a realiza, în cele mai bune condiții, prevederile acestui program. Aș atrage în mod deosebit atenția tuturor organelor centrale, ministerelor, consiliilor populare și comitetelor județene de partid, de a acorda o grijă deosebită, permanentă, realizării prevederilor programului de autoaprovizionare centrală și locală, bunei aprovizionări a populației în spiritul politicii partidului nostru, în care omul constituie obiectivul central, bunăstarea și fericirea poporului reprezintă esența politicii partidului, a societății socialiste pe care o edificăm în România. (Urale și aplauze puternice, prelunge; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Prin adoptarea, în deplină unanimitate, a orientărilor pentru cel de-al 9-lea plan cincinal și pentru deceniul anilor 1991—2000 și, în unele domenii, și pentru primul deceniu al secolului al XXI-lea, dispunem de minunate perspective privind dezvoltarea continuă a patriei noastre, de înfăptuire neabătută a Programului partidului, de ridicare a României la un nivel tot mai înalt de civilizație.

Tot ceea ce am realizat pînă acum, hotărîrea fermă de a întări proprietatea socialistă, de stat și cooperatistă, de a perfecționa activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, de creștere a rolului partidului ca forță politică conducătoare — centrul vital al întregii națiuni — dau garanția că tot ceea ce ne propunem se va realiza prin munca unită a întregului nostru popor.

Acum, este necesar să trecem cu toată hotărîrea la activitatea organizatorică, politică, în vederea înfăptuirii în viață a planurilor și programelor, a orienta-

rilor de largă perspectivă pînă în anul 2000!

Perfecționarea conducerii tuturor sectoarelor de activitate impune, ca o necesitate vitală, buna funcționare a organismelor democrației muncitorești-revoluționare. Totodată, aceasta impune ca fiecare activist al partidului și al statului, cadrele din toate domeniile să acționeze, în orice împrejurări, în spiritul înaltei răspunderi revoluționare, să pună pe primul plan respectarea și înfăptuirea neabătută a hotărîrilor partidului, a legilor țării, întărirea continuă a legalității, a ordinii și disciplinei, în toate sectoarele de activitate. (Aplauze puternice, prelunge).

Se impune să acționăm cu toată fermitatea în vederea aplicării neabătute a principiilor eticii și echității socialiste, să creăm un larg curent de masă pentru a munci și a trăi în spirit revoluționar, în spirit comunist! (Vii și puternice aplauze).

De asemenea, este necesar să acționăm cu toată hotărîrea în direcția perfecționării conducerii societății, pe baza planului național unic de dezvoltare a tuturor sectoarelor de activitate.

Reglementarea producției, a prețurilor și a altor domenii nu poate fi lăsată la voia întâmplării, nu poate fi lăsată să fie reglementată de cerințele sau jocul pieței!

Apariția unor greutăți în dezvoltarea socialistă nu trebuie să ducă în nici un fel la panică, la pierderea încrederii în forțele clasei muncitoare, ale poporului, în socialism. A acționa pentru perfecționarea continuă a socialismului presupune să mergem înainte, nu înapoi, la forme capitaliste. Este necesar să pornim întotdeauna de la întărirea rolului clasei muncitoare, a alianței muncitorilor cu țărâna, cu intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, cu întregul popor, deoarece numai în asemenea împrejurări clasa muncitoare, socialismul se vor putea afirma cu întreaga lor forță! (Vii și puternice aplauze). Numai în asemenea împrejurări partidul își poate îndeplini în cele mai bune condiții misiunea sa de conducere a măreței opere de făurire a socialismului și comunismului!

A fi revoluționar, a fi comunist înseamnă a fi întotdeauna în primele rînduri ale luptei împotriva vechiului, a tot ce s-a perimat și nu mai corespunde noii etape de dezvoltare, înseamnă a acționa cu toată fermitatea pentru promovarea noului, a spiritului și concepției revoluționare în toate domeniile de activitate!

Doresc să subliniez încă o dată necesitatea perfecționării și întăririi continue a rolului partidului ca forță politică conducătoare — centrul vital al întregii națiuni.

Trebuie să avem permanent în vedere că partidul poartă — și trebuie să poarte — deplină răspundere pentru realizarea programului său.

Și în ilegalitate, în condițiile luptei grele, partidul a fost în primele rînduri. Comuniștii au fost în primele rînduri în organizarea luptelor maselor populare, nu s-au temut nici de temniță, nici de lagăre, nu au dat înapoi nici în fața plutonului de execuție, au acționat ca revoluționari ce trebuie să înfăptuiască idealurile mărețe pentru care s-au înrolat în rîndurile partidului comunist, în rîndurile celor ce

și-au propus — prin lupta lor — să realizeze o nouă orînduire socială.

Cu atît mai mult, în condițiile cînd partidul reprezintă forța conducătoare și și-a asumat conducerea în societate împreună cu întregul popor, partidul, comuniștii trebuie să fie în primele rînduri, să nu se dea în lături de la nici o greutate, pentru că numai așa își vor îndeplini misiunea, numai așa vor putea asigura înfăptuirea programului pentru care au luptat și luptă, într-o deplină unitate. (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Stimați tovarăși,

Întregul nostru popor aniversează, anul acesta, la 1 Decembrie, împlinirea a 70 de ani de la Unirea Transilvaniei cu țara și formarea statului național unitar român. Această măreață victorie a luptei îndelungate a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale întregului nostru popor. (Aplauze puternice, prelunge).

Însăși natura — care de mii de ani asigură existența pe aceste meleaguri a poporului român —, soarele însuși, a ieșit astăzi zîmbitor, să participe, împreună cu poporul nostru, la această mare sărbătoare, dorind, parcă, să sublinieze că nu a fost cetățean român care să nu dorească unitatea statului nostru național! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu și poporul!”).

De la tribuna înaltului forum democratic, aducem un cald omagiu tuturor celor care au contribuit, prin activitatea și jertfa lor, la realizarea statului național unitar. Încă o dată, doresc să aduc, în primul rînd, cel mai înalt omagiu întregului nostru popor, adevăratul făuritor al istoriei, al prezentului și viitorului națiunii noastre, garanția construirii cu succes a socialismului și comunismului în România! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu și poporul!”).

Este adevărat că orînduirea burghezomoscieră nu a soluționat problemele fundamentale ale dezvoltării societății românești conform cerințelor participanților de la Alba Iulia, ale întregului popor. Realizarea deplinei egalități în drepturi, dezvoltarea forțelor de producție și ridicarea nivelului de trai, material și spiritual, al poporului s-au înfăptuit numai odată cu fărîmarea societății socialiste în paștea noastră, ceea ce demonstrează, încă o dată, că numai și numai în condițiile lichidării exploatarei și asupririi, în condițiile în care poporul devine cu adevărat stăpîn pe destinele sale, se pot înfăptui, în cele mai bune condiții, năzuințele de bunăstare, de libertate, independență și fericire ale întregii națiuni! (Vii și puternice aplauze).

La cea de-a 70-a aniversare a formării statului național unitar român, să facem legămînt că vom acționa cu întreaga răspundere față de interesele poporului, pentru întărirea continuă a independenței și suveranității României, pentru dezvoltarea tot mai puternică a forțelor de producție, a științei, culturii, învățămîntului, pentru formarea omului nou — constructor conștient al socialismului și comunismului — că vom acționa întotdeauna pe-

Cuprinzător program de muncă și de acțiune revoluționară

Sedința comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, ținută între 28 și 30 noiembrie sub președinția tovarășului Nicolae Ceașescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, constituie un eveniment de referință în viața politică, economică și socială a României. După cum este cunoscut, ordinea de zi a ședinței a cuprins documente de importanță excepțională pentru

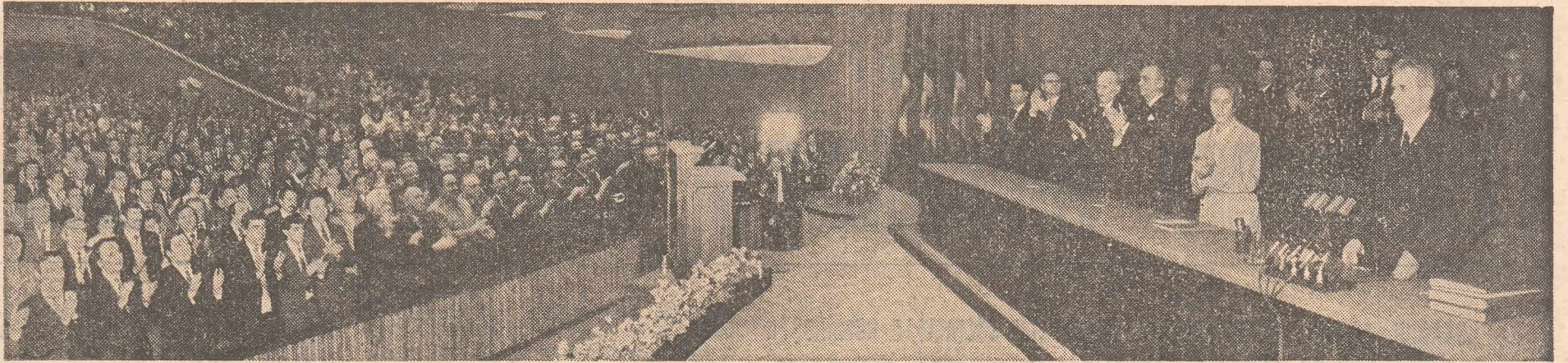
prezentul și viitorul țării, pentru viața și activitatea întregului popor. La primul punct, tovarășul Nicolae Ceașescu, secretar general al partidului, a prezentat expunerea cu privire la „Stadiul actual al societății socialiste românești și perspectivele dezvoltării sale viitoare, perfecționarea conducerii economico-sociale, dezvoltarea democrației muncitorești revoluționare; rolul statului și al organismelor democratice. Creșterea rolului Partidului Comunist Român și activitatea ideo-

logică, politico-educativă, ridicarea nivelului de cunoaștere științifică, de cultură, a conștiinței revoluționare. Raportul de forțe și caracteristicile fundamentale ale situației internaționale”. Pe ordinea de zi a lucrărilor au figurat, de asemenea: proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1989; proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospodăririi apelor în anul 1989; proiectul

Planului financiar centralizat al activității economico-sociale și proiectul Bugetului de stat pe anul 1989; Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe anul 1989.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceașescu a fost primită cu deosebită satisfacție și aprobare de cei prezenți și de întreaga țară, care a urmărit-o prin intermediul televiziunii. Cei care

au luat cuvîntul, atît în cadrul ședinței comune, cît și în consiliile pe domenii de activitate, și-au exprimat adevărată deplină față de acest document de excepțională valoare teoretică și practică. Participanții la dezbateri au adus un fierbinte omagiu tovarășului Nicolae Ceașescu, activității sale neobosite, contribuției aduse la elaborarea politicii interne și externe a partidului și statului, la înfăptuirea consecventă a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral

tru bunăstarea și fericirea întregului popor, pentru măreția României, în societatea comunistă! **(Aplauze și urale puternice, se scandează „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — P.C.R.!”)**.

Stimați tovarăși,

Pornind de la aprobarea unanimă a politicii internaționale a partidului și statului nostru, doresc încă o dată să asigur pe prietenii noștri de peste hotare, toate popoarele și statele europene și din întreaga lume că România socialistă va acționa și în viitor, cu toată fermitatea, pentru dezvoltarea colaborării cu toate statele, fără nici o deosebire, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, a respectului independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne și respectarea dreptului fiecărui popor la dezvoltare liberă, independentă, așa cum o dorește. **(Aplauze puternice, prelungite)**.

Sintem hotărâți să participăm activ, cu toate forțele, la înfăptuirea dezarmării și, în primul rând, a dezarmării nucleare, pentru o lume fără arme, fără războaie, să acționăm pentru o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, pentru o nouă ordine economică internațională. Împartită în mai multe grupări, Europa nu-și poate îndeplini misiunea sa. Este necesară o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale, a concepțiilor filozofice și politice, o Europă a națiunilor libere, independente, care să acționeze într-o deplină unitate pentru progresul economico-social, pentru dezarmare, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună. **(Vii aplauze)**. Numai o Europă unită poate avea un rol important și poate să aducă o contribuție mai însemnată la soluționarea marilor probleme ale vieții mondiale, la realizarea unei lumi în care fiecare națiune să se dezvolte corespunzător voinței sale, a unei lumi a progresului, păcii și colaborării! **(Urale și aplauze îndelungate; se scandează „Ceaușescu și poporul!”)**.

Doresc, de asemenea, să reafirm hotărîrea țării noastre de a acționa și în viitor, cu toate forțele, pentru întărirea unității și solidarității tuturor țărilor socialiste. Trebuie să avem permanent în vedere că numai împreună, într-o deplină solidaritate, putem să făurim socialismul, iar noi, în România, putem să înfăptuim Programul partidului nostru. Singur, nici un popor — deci nici poporul nostru — nu poate să aibă siguranța mersului înainte, a victoriei socialismului. Socialismul nu poate fi decât rodul luptei unite a tuturor forțelor, a tuturor popoarelor ce au pășit pe calea socialismului, a oamenilor de pretutindeni care doresc o lume mai bună, o lume a dreptății sociale. **(Aplauze și urale puternice, prelungite)**.

Iată de ce solidaritatea și colaborarea constituie o cerință obiectivă a dezvoltării pe calea socialismului și comunismului!

Să realizăm aceasta pornind de la principiile unei unități noi, ale egalității, ale respectării dreptului fiecărui

partid și popor de a aplica legitățile generale, socialismul științific, corespunzător condițiilor din fiecare țară! Să realizăm o puternică unitate bazată pe națiuni libere, socialiste și independente, în care fiecare construiește socialismul cu poporul și pentru popor! **(Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”)**.

De asemenea, este necesar să acționăm și în continuare pentru întărirea colaborării și solidarității cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste și social-democrate, cu alte forțe democratice și progresiste, deoarece — și pe plan internațional mai larg — nici un partid nu poate merge singur în marea luptă pentru progres, pentru pace, pentru victoria noii orînduirii sociale. Unitatea mișcării comuniste și muncitorești, pe principii noi, de egalitate, constituie și acum, ca și în trecut, o necesitate vitală, o lege a dezvoltării economico-sociale, a mersului înainte spre socialism.

Lozincă lansată de făuritorii socialismului științific „Proletari din toate țările, uniți-vă!” continuă să fie actuală. Este adevărat, ea trebuie să capete acum un caracter mult mai larg, să se adreseze atît proletariatului, dar și țăranilor, intelectualilor, popoarelor asuprite de pretutindeni, tuturor celor care doresc o viață mai dreaptă și mai bună, care doresc pacea, de a se uni într-un mare front al libertății și progresului, al luptei pentru o lume fără arme, fără războaie, o lume a dreptății sociale și naționale. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu — Pace!”)**.

Încă o dată, doresc să reafirm încrederea și convingerea poporului nostru că, deși situația mondială continuă să fie complexă și gravă, în lume sînt suficiente forțe care, acționînd unite, pot schimba cursul evenimentelor, pot impune o politică nouă, o nouă gîndire în toate domeniile, pot impune dezarmarea, pacea, respectarea dreptului fiecărei națiuni la o viață mai bună, liberă, independentă, pot asigura conviețuirea în pace a întregii omeniri! **(Aplauze și urale puternice, prelungite)**.

Înceind lucrările marelui nostru forum democratic să ne luăm angajamentul de a nu preocupă nici un efort și de a face totul pentru înfăptuirea neabătută a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare fermă spre visul de aur, spre comunism! **(Aplauze și urale puternice, se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism!”)**.

Să împlinim cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, Congresul al XIV-lea al partidului cu noi și noi realizări în toate domeniile de activitate! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — P.C.R.!”)**.

Încă o dată, doresc să subliniez că se impune să acționăm cu toată hotărîrea pentru perfecționarea și ridicarea

rea nivelului activității ideologice, politice, științifice, educative, de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului. Să educăm tineretul, întregul nostru popor în spiritul luptei și abnegației revoluționare, de a nu se teme și de a nu da înapoi în fața nici unor greutăți!

Aș dori, și în acest cadru, să repet unele versuri pe care le-am mai spus în alte împrejurări:

„Cei ce se luptă murmurînd,
De s-ar lupta și-n primul rînd
Ei tot atît de buni ne par
Ca oriicare laș fugar!
Murmurul, azi, și oriicînd,
E plîns în zadar“.

Avem nevoie de luptători revoluționari, nu de oameni care se tînguie, cărora le este teamă de luptă și de greutăți. Comuniștii nu au dat înapoi în fața nici unei greutăți și sînt hotărâți să facă totul pentru a asigura victoria socialismului și comunismului în România! **(Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!”)**.

Trăim în alte împrejurări istorice, în care poporul este stăpîn pe destinele sale, dar spiritul de luptă, de sacrificiu nu trebuie și nu poate să dispară. Dimpotrivă, el trebuie să devină tot mai puternic, pentru a asigura înfringerea oricăror greutăți și înaintarea fermă spre visul de aur.

Comuniștii, revoluționarii trebuie să acționeze în orice împrejurări cu îndrăzneală și fermitate, să asigure înfringerea oricăror greutăți.

Pornim — după cum am menționat în Expunerea mea — la un drum nou, lung, de muncă și luptă, la un drum glorios. Să facem astfel încît, prin munca unită a întregului popor, sub conducerea partidului, să-l străbatem într-un timp cit mai scurt și cu rezultate cit mai bune și să ajungem la cele mai înalte piscuri, la realizarea visului de aur — societatea comunistă! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu — eroism, România — comunism!”)**.

Pe baza hotărîrilor pe care le-am adoptat, în deplină unanimitate, nu pornim la un marș triumfal, ci la un drum de luptă și muncă revoluționară.

Să întărim continuu unitatea partidului, spiritul revoluționar, unitatea întregului popor — acestea reprezentînd garanția victoriei în lupta pentru socialism, pentru comunism! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — P.C.R.!”)**.

Subliniez, încă o dată, necesitatea de a acționa în toate împrejurările ca adevărați revoluționari, în spiritul înaltei răspunderi față de partid, față de popor, față de cauza socialismului și comunismului, față de independența și suveranitatea României! **(Aplauze și urale puternice, îndelungate; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!”)**.

Îmi exprim deplina convingere că toți participanții la lucrările înaltului nostru forum democratic, întregul activ de partid și de stat, toți oamenii muncii, întregul nostru popor, vor acționa într-o deplină unitate și vor asigura realizarea în cele mai bune condiții a tuturor planurilor și programelor de dezvoltare a patriei noastre. La sfîrșitul acestui cincinal, la sfîrșitul celui de-al 9-lea cincinal și, mai cu seamă, în anul 2000 vom putea să privim cu îndreptățită mîndrie și să afirmăm că ceea ce ne-am propus în 1988, în ajunul celei de-a 70-a aniversări a creării statului național unitar, s-a realizat; că la cea de-a 80-a aniversare a statului național unitar și la 400 de ani de la unirea de către Mihai Viteazul a țărilor românești, România va fi o țară puternic dezvoltată, socialistă, ridicată pe înaltele piscuri, înaintînd spre visul de aur — spre comunism! **(Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — eroism, România — comunism!”)**.

Deși mai avem o lună pînă la încheierea acestui an și începerea noului an, doresc să vă adresez tuturor, întregului activ de partid și de stat, întregului nostru popor, cele mai bune urări, precum și urarea ca anul 1989 să aducă noi și noi satisfacții, noi și noi împliniri în toate domeniile, să ducă la ridicarea continuă a bunăstării și fericirii întregii noastre națiuni! **(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — la mulți ani!”)**.

Adresez tuturor participanților la înaltul forum democratic, întregului nostru popor, urarea de noi și noi succese în toate domeniile, multă sănătate și fericire! **(Urale și aplauze puternice, se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!”)**.

Declar închise lucrările marelui nostru forum democratic.

Trăiască Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare, centrul vital al națiunii noastre socialiste! **(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!”)**.

Glorie marelui nostru popor, liber și independent! Viață veșnică — în fericire, în comunism! **(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — eroism, România — comunism!”)**.

Să triumfe pacea și colaborarea între toate popoarele lumii! **(Urale și aplauze puternice, prelungite. Se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu — Pace!” „Stima noastră și mîndria — Ceaușescu, România!”)**.

Toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și ovacionează îndelung, într-o atmosferă de puternică însuflețire și strînsă unitate, pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU!

dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Au fost reliefate inițiativele și demersurile secretarului general al partidului în vederea soluționării problemelor fundamentale ale lumii contemporane, în concordanță cu interesele tuturor popoarelor, pentru triumful cauzelor generale a progresului, dezarmării, colaborării și păcii. În cuvîntul lor, participanții la dezbateri au exprimat înalta prețuire față de activitatea multilaterală desfășurată de tovarăsa Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului nostru, care aduce o contribuție de cea mai mare însemnată la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și ex-

terne, la dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii românești.

Dînd o înaltă apreciere conținutului documentelor aflate pe ordinea de zi a ședinței comune și aprobînd aceste documente, cei care au luat cuvîntul au exprimat voința fermă a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii de a acționa pentru transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a Planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1989 și a prevederilor pe întregul cincinal; ei și-au luat angajamentul de a acționa cu abnegație și răspundere pentru înfăptuirea exemplară a importanțelor obiective

economice și social-politice cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Exprimînd dorința întregului popor, ședința comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești a adoptat expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca program de muncă și acțiune revoluționară al partidului, al întregului nostru popor, care să stea la baza întregii activități de pregătire și desfășurare, în cursul anului viitor, a Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român, a noului plan cincinal 1991-1995 și a programului de dezvoltare pînă în anul 2000 a României socialiste.

O totală adeziune la ideile cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, document care deschide noi orizonturi pentru societatea românească, a fost exprimată și de participanții la plenara Frontului Democratiei și Unității Socialiste, la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii, la plenara Consiliului Cultural și Educației Socialiste, la plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului și la plenara Consiliului Sanitar Superior.

Amplă și profundă analiză științifică a dezvoltării societății noastre socialiste în etapa actuală și în perspectivă, a evoluțiilor și fenomenelor care au

loc pe plan internațional, contribuție de mare valoare la îmbogățirea tezaurului politico-ideologic al partidului, a teoriei și practicii revoluționare, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești constituie un amplu program de muncă și de acțiune pentru întregul partid și popor, garanție sigură a ridicării României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație, a înaintării ei ferme pe calea socialismului și comunismului.

ION DUMBRAVA ■

Teze, idei și orientări din

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE ROMÂNEȘTI.
ETAPA FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE
REALIZĂRILE ISTORICE OBTINUTE DE POPORUL ROMÂN
ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A ȚĂRII

La începutul anilor '80, o dată cu trecerea la cel de-al 7-lea și al 8-lea cincinal, România a intrat într-o nouă etapă a dezvoltării sale economico-sociale — etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și creării condițiilor de trecere treptată spre comunism.

În deceniul 1981—1990 s-a trecut la dezvoltarea intensivă a industriei și a celorlalte sectoare de activitate, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

Obiectivul strategic stabilit de Congresul al XIII-lea al partidului privind trecerea României, până în 1990, la un nou stadiu de dezvoltare — cel de țară socialistă mediu dezvoltată — are la bază puternica dezvoltare a forțelor de producție, a industriei socialiste, a științei, învățămîntului și culturii, dezvoltarea agriculturii și înfăptuirea noii revoluții agrare.

Sintem la jumătatea celui de-al 8-lea cincinal. Ne pregătim pentru Congresul al XIV-lea al partidului, care urmează să adopte cel de-al 9-lea plan cincinal și orientările generale ale dezvoltării României până în anul 2000 și, în unele domenii, inclusiv în primul deceniu al celui de-al XXI-lea secol.

Au trecut 44 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și 40 de ani de la trecerea la construcția socialistă în România. Iată de ce este necesar să facem un bilanț general al drumului parcurs, al realizărilor, al stadiului dezvoltării socialiste a României, pentru a trasa obiectivele viitoare.

În această perioadă producția industrială a crescut, în comparație cu 1945, de 128 ori. S-au creat noi ramuri moderne. Producția de oțel a crescut de circa 120 de ori, industria chimică de peste 1300 de ori, construcția de mașini de peste 500 ori. S-au dezvoltat puternic industria ușoară, alimentară, a bunurilor de consum. Toate sectoarele au cunoscut o însemnată dezvoltare.

Producția agricolă a crescut de peste 9 ori.

În același timp, avuția națională acumulată a ajuns la 5100 miliarde lei, iar fondurile fixe productive, la circa 2500 miliarde lei. Venitul național a crescut de peste 36 de ori, iar fondul de retribuție generală de circa 75 de ori, față de 1945.

Merită subliniat faptul că 80 la sută din aceste creșteri s-au realizat după Congresul al IX-lea al partidului.

Punînd în centrul activității de construcție socialistă dezvoltarea puternică a industriei pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, s-a trecut, totodată, la amplasarea teritorială a forțelor de producție în toate județele și zonele țării.

În ultimii 20 de ani au fost create aproape 2000 de întreprinderi, amplasate în centrele vechi și în cele peste 180 de noi platforme industriale.

Repartizarea justă a forțelor de producție, a industriei, pe întreg teritoriul țării, constituie una din marile realizări ale construcției socialiste în țara noastră, care asigură condiții de muncă oamenilor muncii din toate județele, ridicarea nivelului lor de trai material și spiritual, a gradului general de civilizație, condiții pentru adevărata egalitate în drepturi între toți cetățenii patriei noastre, fără nici o deosebire. (Vii și puternice aplauze).

Restabilind rolul agriculturii ca ramură de bază a dezvoltării economico-sociale a patriei noastre, a construcției socialiste, s-a acționat pentru creșterea puternică a producției agricole, realizîndu-se mari sisteme de irigații, pe aproape 4 milioane hectare, importante lucrări de îmbunătățiri funciare, de ameliorare a solului, de creștere a potențialului productiv al pămîntului. Au fost rezolvate problemele mecanizării

complete a agriculturii, ale chimizării, creîndu-se astfel condiții pentru obținerea unor recolte bune — care în ultimii ani se ridică la circa 30 milioane tone de cereale — și pentru o creștere importantă a producției în toate celelalte sectoare ale agriculturii.

S-au dezvoltat puternic transporturile, construcțiile, celelalte sectoare de activitate.

O puternică dezvoltare a cunoscut activitatea de cercetare științifică, care are un rol tot mai important în toate domeniile.

S-a generalizat învățămîntul de 10 ani, iar aproape 80 la sută din tineri urmează învățămîntul de 12 ani.

În același timp, s-a desfășurat o intensă activitate culturală de ridicare a nivelului general de cunoștințe al oamenilor muncii, al întregului popor.

În toată această perioadă, îndeosebi după Congresul al IX-lea, s-a realizat un vast program de investiții, care reprezintă peste 4100 miliarde lei.

Pe această bază s-a asigurat dezvoltarea puternică a forțelor de producție, a industriei, a agriculturii, realizarea uriașului program de construcții social-culturale. Numai în ultimii 23 de ani s-au construit 2,6 milioane de apartamente din fondurile statului, precum și sute de mii de locuințe din fondurile populației.

În această perioadă s-au dat în folosință Canalul Dunăre — Marea Neagră și Canalul Poarta Albă — Midia — Năvodari, s-au realizat Metroul în capitala patriei, modernizarea Dimboviței, Transfăgărășanul și alte lucrări importante care vor dăinui peste veacuri. Se construiesc noul Centru politic administrativ-cultural, s-au început lucrările la amenajarea râului Argeș pentru navigație pînă în 1990.

Toate marile obiective industriale, agrare, social-culturale și altele au transformat întreaga înfățișare a patriei noastre, a orașelor și satelor — a întregului nivel de civilizație al României.

Dezvoltarea puternică a activității economico-sociale a asigurat creșterea continuă a personalului muncitor și din alte sectoare de activitate. Din totalul populației active, de peste 11 milioane, circa 8 milioane lucrează în industrie și alte sectoare de activitate, iar peste 3 milioane lucrează în agricultură — în întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție.

Fondul de retribuție a crescut numai în perioada de după Congresul al IX-lea de aproape 6 ori — s-a mărit de la circa 57 miliarde lei la circa 315 miliarde lei în acest an. Retribuția medie a crescut de peste 3 ori; de asemenea, retribuția minimă s-a majorat de peste 3,3 ori.

De sistemul de pensii beneficiază peste 3 milioane de oameni, iar circa 5 milioane de copii beneficiază de indemnizația de copii.

Se poate spune că, practic, veniturile întregii populații a României — într-o formă sau alta — sînt legate de dezvoltarea industriei, agriculturii, a sectoarelor sociale, că veniturile fiecărui cetățean sînt legate de dezvoltarea economiei socialiste a patriei noastre. (Aplauze puternice, prelungite).

Fondul de consum și produsele necesare consumului au crescut, față de 1950, de peste 18 ori, asigurîndu-se tuturor oamenilor muncii, tuturor locuitorilor condiții demne de viață. De altfel, consumul de calorii pe locuitor reprezintă circa 3200 calorii, ceea ce asigură România în rîndul țărilor cu un consum bun din toate punctele de vedere, al cerințelor dezvoltării fizice și intelectuale.

S-a dezvoltat puternic sistemul de sănătate — construcția de spitale, dispensare și alte așezăminte.

În întreaga sa politică, partidul nostru a pornit și pornește de la faptul că

ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului constituie obiectivul fundamental al dezvoltării economico-sociale, al politicii partidului nostru comunist, esența însăși a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe care o edificăm cu succes în România. (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”).

Oricine vizitează România, orice om de bună credință, indiferent de concepțiile sale politice sau filozofice, poate să constate marile transformări petrecute în patria noastră, în viața poporului român, puternica dezvoltare economico-socială din anii socialismului și, în mod deosebit, din anii de după Congresul al IX-lea al partidului.

Privind cu mîndrie la tot ceea ce am realizat, trebuie să spunem deschis că nu totul a mers așa cum s-a prevăzut, cum am fi dorit, că în prima etapă a construcției socialiste s-au comis multe erori, abuzuri, ce au denaturat, la un moment dat, construcția socialistă, care însă au fost la timp înlăturate de către partid și s-au asigurat, totodată, condițiile ca asemenea stări de lucruri să nu se mai repete niciodată.

Și în etapele următoare s-au manifestat unele lipsuri și greșeli. Nu am reușit întotdeauna să realizăm, în termenele prevăzute, toate obiectivele stabilite; unele domenii, cum este energia, au rămas în urma dezvoltării generale. Dacă s-ar fi lucrat cu mai multă răspundere în toate domeniile, am fi putut să avem, fără îndoială, rezultate mult mai bune.

Am parcurs un drum lung, greu, am înaintat pe căi necunoscute, dar, călăuzindu-ne de legile generale, de principiile socialiste, am asigurat înlăturarea la timp a lipsurilor, greșelilor, perfecționarea tuturor sectoarelor de activitate și, astfel, s-au obținut marile realizări în toate domeniile.

Societatea socialistă a lichidat cu desăvîrșire exploatarea și asuprirea omului de către om.

Scopul întregii activități economico-sociale în societatea noastră socialistă îl reprezintă creșterea generală a avuției naționale, pe baza dezvoltării forțelor de producție, a tuturor sectoarelor, a științei, învățămîntului, culturii și ridicarea pe această bază a bunăstării generale a omului, lichidarea cu desăvîrșire a sărăciei, asigurarea unei societăți a oamenilor muncii în care să nu existe nici bogați, nici săraci, ci oameni ai muncii care au un nivel civilizat, demn de viață materială și spirituală și își făuresc viitorul, în mod liber, așa cum îl doresc. (Vii aplauze).

Privim cu îndreptățită mîndrie la ceea ce am realizat, dar și cu hotărîrea de a acționa cu toată fermitatea în vederea înlăturării lipsurilor, perfecționării în continuare a întregii activități, asigurînd astfel înlăturarea neabătută a obiectivelor strategice trasate prin Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare fermă spre comunism. (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — stîma noastră și mîndria!”).

PERFECȚIONAREA SISTEMULUI DE CONDUCERE ȘI PLANIFICARE
A DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALEINFĂPTUIREA CONSECVENTĂ A PROGRAMELOR
DE DEZVOLTARE INTENSIVĂ, DE ORGANIZARE
ȘI MODERNIZARE A INDUSTRIEI ȘI CELORLALTE RAMURI
ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, PE BAZA
CELOR MAI NOI CUCERIRI ALE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII

Stimați tovarăși,

Sintem la sfîrșitul celui de-al treilea an al planului cincinal 1986—1990.

În general, avem realizări bune în primii 3 ani, deși nu la nivelul prevederilor planului.

Este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru a realiza în cele mai bune condiții planul pe acest an și planurile pe 1989—1990, astfel încît să asigurăm înlăturarea integrală a prevederilor actualului cincinal, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale.

Aceasta impune să acționăm cu toată hotărîrea pentru realizarea dezvoltării intensive a tuturor sectoarelor de activitate. Din punct de vedere cantitativ, în multe sectoare am ajuns la un nivel bun de dezvoltare, care asigură România în rîndurile țărilor avansate în ce privește producția pe locuitor și chiar la producția globală, ca atare.

Acum, în centrul întregii activități trebuie să stea înlăturarea programelor de dezvoltare intensivă, de organizare și modernizare a industriei și a celorlalte ramuri, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

Trebuie să încheiem în acest an definitivarea programelor pe toate sectoarele și ramurile de activitate, pe toate centralele și întreprinderile, pornind de la faptul că numai pe această bază vom asigura înlăturarea în acest cincinal a obiectivelor Congresului al XIII-lea al partidului.

În același timp, trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru înlăturarea programelor de dezvoltare a agriculturii, pe baza obiectivelor noii revoluții agrare, să asigurăm realizarea în 1990 a cel puțin 35 milioane tone cereale, creșterea corespunzătoare a producției în toate celelalte ramuri, inclusiv în zootehnie, în producția zootehnică.

Pentru realizarea obiectivelor actualului cincinal trebuie să fie luate toate

măsurile necesare în vederea dezvoltării puternice a bazei tehnico-materiale, a asigurării bunei aprovizionări a activității de producție. Aceasta presupune înlăturarea neabătută a programelor din domeniul minier, petrolifer, al materialelor de construcții, chimiei și metalurgiei, precum și din celelalte ramuri, care au de realizat produse necesare bunei desfășurări a producției.

În același timp, trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre în direcția respectării neabătute a normelor de consum, materiale și energetice, pentru reducerea continuă a acestor consumuri pe baza perfecționării tehnologiilor, a bunei organizări a întregii activități de producție.

O atenție deosebită trebuie să se acorde programelor de recuperare și refolosire a materialelor, subansamblelor și pieselor, care au o pondere importantă în toate sectoarele, în unele depășind 50 la sută din necesarul de materii prime și materiale.

Totodată, realizarea acestor programe are o importanță deosebită și în reducerea generală a consumurilor energetice și materiale.

Sînt necesare măsuri hotărîte pentru realizarea obiectivelor în domeniul energetic. Trebuie să facem astfel încît, în 1990, să rezolvăm, în linii generale, rîminerea în urmă din domeniul energiei. Programele pe care le avem, eforturile de investiții pe care le facem în această direcție asigură pe deplin condițiile pentru înlăturarea acestui obiectiv.

În mod deosebit este necesar să acționăm cu toată hotărîrea în direcția creșterii productivității muncii, pe baza bunei organizări a întregii activități, a mecanizării, automatizării și robotizării proceselor de producție.

Se impune să se acorde o atenție deosebită realizării prevederilor privind ridicarea nivelului tehnic, îmbunătățirea calității tuturor produselor.

Trebuie să se înțeleagă bine că nu

EXPUNEREA TOVARĂSULUI NICOLAE CEAUȘESCU

putem înfăptui obiectivele actualului plan cincinal fără o puternică ridicare a calității și a nivelului tehnic. Aceasta constituie una din cerințele fundamentale ale întregii noastre activități!

În același timp, trebuie să punem cu mai multă putere în centrul atenției tuturor sectoarelor creșterea eficienței și rentabilității întregii activități economice-sociale, pe baza reducerii cheltuielilor de producție și materiale, a încadrării stricte în normativele economico-financiare.

În acest sens este necesar să se aplice cu fermitate programul de normare economico-financiară, de stabilire a mijloacelor circulante, precum și legea privind formarea prețurilor de producție. Acestea constituie cerințe obligatorii pentru buna activitate și conducere pe baza principiilor autogestunii și autoconducerii.

În îndeplinirea tuturor acestor obiective, cercetarea științifică trebuie să se angajeze cu toate forțele sale în soluționarea problemelor complexe de organizare și modernizare, de perfecționare a caracteristicilor materialelor existente, de realizare a noi și noi materiale și tehnologii, care să asigure valorificarea superioară a materiilor prime, a muncii poporului nostru.

Înfăptuirea prevederilor actualului cincinal este posibilă numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, a angajării ferme a întregii activități de cercetare în realizarea acestor obiective. **(Vii și puternice aplauze).**

În mod corespunzător trebuie să împletim ferm cercetarea cu învățămîntul, cu producția, să legăm mai strîns întreaga cercetare de cerințele practice ale producției, de soluționarea problemelor care apar zi de zi în activitatea complexă pentru realizarea de produse mai bune, cu un nivel calitativ și tehnic tot mai ridicat.

Totodată, trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea programelor de perfecționare a învățămîntului, de ridicare a nivelului tehnic și profesional al cadrelor, al oamenilor muncii din toate domeniile.

Nu trebuie să uităm nici un moment că realizarea tuturor obiectivelor este posibilă numai cu oameni cu o înaltă pregătire profesională și tehnică, capabili să soluționeze cele mai complexe probleme și să asigure înaintarea fermă a patriei noastre spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație.

Sînt necesare măsuri hotărîte în direcția realizării, în cele mai bune condiții, a activității de comerț exterior, de dezvoltare a relațiilor economice internaționale.

Trebuie să facem totul pentru a realiza, în întregime, producția de export și exportul pe acest an și pe următorii doi ani ai cincinalului, astfel încît să încheiem cel de-al 8-lea cincinal cu un nivel mai înalt al schimburilor economice internaționale cu toate statele.

Va trebui să acționăm, cu toată hotărîrea, în vederea realizării programelor de lungă durată cu țările din C.A.E.R., a perfecționării activității acestui organism, a specializării și cooperării în producție, astfel încît să se asigure, pe această bază, dezvoltarea mai puternică a fiecărei țări socialiste și întărirea, pe ansamblu, a forței socialismului.

Să extindem puternic relațiile cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, în spiritul egalității și avantajului reciproc.

În mod deosebit, aș dori să atrag atenția asupra necesității largirii activității de cooperare și specializare în producție, de participare activă, încă în acest cincinal, la cooperarea în realizarea unor obiective industriale-agricole, împreună cu alte țări, pornind de la principiul avantajului reciproc.

În general, trebuie să intensificăm participarea la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale.

Trebuie să avem în vedere că activitatea de comerț exterior constituie o necesitate pentru înfăptuirea programelor noastre, pentru dezvoltarea largă a relațiilor internaționale, pentru o politică de colaborare și pace cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. **(Aplauze puternice).**

Realizarea obiectivelor actualului plan cincinal trebuie să asigure — și putem afirma că avem toate condițiile — înfăptuirea obiectivului de trecere a României la un stadiu superior, de țară mediu dezvoltată!

Aceasta va reprezenta o remarcabilă realizare a poporului român, o confirmare a justeței politicii partidului nostru de construcție socialistă, va ridica România la un nivel mai înalt de civilizație, de bunăstare materială și spirituală a poporului! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaulescu și poporul!”, „Ceaulescu — P.C.R.”).**

Numai o dată cu aceasta poporul nostru va trece în epoca de aur a omenirii, în epoca adevăratei libertăți și demnități umane.

La Congresul al XIV-lea al partidului urmează să adoptăm planurile și programele corespunzătoare etapei superioare a înfăptuirii Programului partidului. În stabilirea obiectivelor pentru deceniul următor, și în primul rînd pentru cincinalul 1991—1995, va trebui să pornim de la faptul că nivelul de dezvoltare a principalelor sectoare industriale, a producției fizice pe locuitor corespunde cerințelor unei societăți dezvoltate. De aceea, și în următorul deceniu, în cel de-al 9-lea plan cincinal, va trebui să punem în centrul preocupărilor dezvoltarea intensivă a întregii activități industriale, înfăptuirea programelor de organizare științifică și modernizare a producției și a muncii, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, realizarea unei noi calități a muncii, a producției, în toate domeniile de activitate. Aceasta înseamnă că, pe baza aceluiași

voluim de materii prime și materiale, de consum energetic, trebuie să asigurăm, pe calea valorificării superioare a acestora, o creștere de circa 40—50 la sută a valorii producției-marfă, iar în unele sectoare chiar și mai mult.

Va trebui să asigurăm dezvoltarea puternică a bazei proprii de materii prime și materiale și, mai cu seamă, să asigurăm în întregime energia necesară desfășurării în bune condiții a producției și a consumului general. În această privință este necesar să trecem încă din acest cincinal, de anul viitor, la utilizarea mai largă a surselor de energie neconvenționale, astfel încît, prin folosirea biogazului, a biomasei, a energiei solare și a vîntului, a apelor termale și a microhidrocentralelor, să se asigure în întregime necesitățile fermelor zootehnice și ale altor unități agricole, ale micii industrie, precum și realizarea în cîțiva ani a independenței energetice a tuturor localităților rurale, pentru a nu se mai apela la sistemul energetic național.

Trebuie să realizăm o asemenea dezvoltare a producției industriale încît nivelul ei tehnic și calitativ să fie competitiv și comparabil cu cele mai bune produse similare pe plan mondial.

În același sens trebuie să se dezvolte și celelalte sectoare de activitate. Transporturile trebuie să asigure în întregime necesitățile economiei naționale, ale transportului general în toate sectoarele, inclusiv în sectorul naval.

Una din direcțiile prioritare ale activității în deceniul următor, începînd cu cel de-al 9-lea plan cincinal de dezvoltare economico-socială, trebuie să o constituie folosirea rațională a fondului funciar, apărarea și păstrarea mediului înconjurător, a pădurilor, a apelor — condiție primordială pentru dezvoltarea patriei noastre.

Pe această bază să asigurăm condițiile necesare înfăptuirii programului de dezvoltare a agriculturii, a noii revoluții agricole.

Suprafața agricolă și arabilă a țării noastre rămîne aceeași ca și cea, din actualul cincinal. Nu există posibilitatea unei extinderi a acesteia, pentru că trebuie să păstrăm neatînsă pădurile, fondul forestier. Va trebui chiar ca pe seama unor terenuri neproductive să mai împădurim cîteva zeci de mii de hectare în unele județe, conform programului național.

Tocmai de aceea, este necesar să se asigure realizarea în cele mai bune condiții a programului de irigare a circa 6—7 milioane de hectare, a tuturor lucrărilor de ameliorare și de creștere a potențialului productiv al pămîntului, pe încă circa 3—4 milioane de hectare.

Trebuie să pornim de la faptul că pămîntul este un bun al întregului popor, principalul mijloc de producție în agricultură, care să asigure hrana întregii națiuni. De aceea, este necesară o bună gospodărire a solului, astfel ca fiecare metru pătrat de pămînt din suprafața arabilă și agricolă să fie cultivat în mod corespunzător.

Aceasta impune să întărim și să perfecționăm activitatea întreprinderilor agricole de stat, cooperativelor agricole de producție, stațiunilor de mașini și tractoare, care trebuie să lucreze într-o strînsă colaborare și unitate, în cadrul consiliilor unice agroindustriale. În general, suprafața întreprinderilor agricole de stat nu va mai crește și nu mai poate să crească. Există în perspectivă posibi-

litatea unei anumite creșteri, în unele zone, a proprietății cooperativelor agricole de producție.

Problema principală care se pune este însă buna organizare a activității fermelor de producție, dimensionarea conform normelor stabilite a acestor ferme, trecerea la o agricultură intensivă în toate domeniile, începînd cu cerealele, în legumicultură, pomicultură, viticultură, zootehnie.

Înfăptuirea cerințelor noii revoluții agricole constituie obiectivul strategic al dezvoltării agriculturii. Pînă în anul 1995 trebuie să realizăm cel puțin 45 de milioane de tone cereale, să generalizăm realizarea producțiilor mari — de 8 000 kg grîu și orz la hectar — și să trecem la producții de 10 000 kg și mai mari la hectar. De asemenea, trebuie să realizăm pe toate suprafețele irigate cel puțin 20—25 tone porumb știuleți la hectar și să trecem la realizarea de producții de 30 și peste 30 de tone de porumb știuleți la hectar.

În mod corespunzător trebuie să crească producțiile în legumicultură, viticultură, pomicultură, la plante tehnice, să sporească puternic producția de masă-verde pe pășuni și fînețe. În zootehnie, trebuie să se realizeze prevederile programului privind efectivele de bovine, de ovine și să se obțină o creștere substanțială a produselor animaliere.

Va trebui ca cincinalul al 9-lea să realizeze o bună aprovizionare a populației cu toate produsele agroalimentare, la nivelul cerințelor științifice, un consum care să asigure atît sănătatea, cît și vigoarea fizică și intelectuală a întregului nostru popor.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare intensivă a economiei naționale impune intensificarea muncii de cercetare și creșterea rolului științei în perfecționarea, modernizarea și dezvoltarea industriei, agriculturii și celorlalte sectoare de activitate. Va trebui să facem astfel încît știința românească, cercetarea științifică din toate domeniile să devină un puternic factor al întregii dezvoltări a forțelor de producție și a întregii societăți socialiste românești. **(Aplauze puternice).** Să asigurăm ca România anilor 1995—2000—2010 să reprezinte o țară cu o înaltă activitate științifică, cu o puternică forță de cercetare, care să asigure soluționarea noilor și noilor probleme ale progresului economico-social, ale ridicării continue a gradului de civilizație, a bunăstării generale a poporului nostru și, totodată, să participe activ la dezvoltarea relațiilor economice, științifice internaționale!

Doresc să subliniez din nou necesitatea ca, în următorul deceniu, începînd cu cel de-al 9-lea plan cincinal, să acordăm o atenție deosebită dezvoltării relațiilor economice, tehnice, științifice internaționale, perfecționării colaborării și specializării în cadrul C.A.E.R.-ului, cu celelalte țări socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Trebuie să ne propunem ca, în perioada cincinalului viitor, schimburile noastre economice internaționale să crească cu 35—40 la sută, iar pînă în anul 2000, cu circa 80 la sută, în comparație cu actualul cincinal.

O dată cu lichidarea datoriei externe, România trebuie să se angajeze ferm în importante acțiuni de cooperare în producție, să participe activ la realizarea unui nou sistem economico-financiar mondial, bazat pe deplina echitate și egalitate, pe avantajul reciproc.

CREȘTEREA TOT MAI PUTERNICĂ A ROLULUI CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN TOATE SECTOARELE DE ACTIVITATE

Stimați tovarăși,

Marile transformări revoluționare, remarcabilele realizări în dezvoltarea economico-socială a țării, în ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului demonstrează cu puterea faptelor de netăgăduit justetea politicii Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare a întregii națiuni.

În istoria îndelungată a poporului român, partidul comunist reprezintă sin-

gurul partid care a pus mai presus de toate interesele generale ale oamenilor muncii, ale întregii națiuni și, cu cele mai mari jertfe, a condus clasa muncitoare și celelalte forțe progresiste, democratice, întregul popor, în înfăptuirea revoluției de eliberare națională și socială, apoi a revoluției socialiste, în făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

(Continuare în pag. 6)

TRECEREA ROMÂNIEI SOCIALISTE LA STADIUL DE ȚARĂ MEDIU DEZVOLTATĂ; LINIILE DIRECTOARE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE A ȚĂRII ÎN DECENIUL URMĂTOR

DIRECȚIILE PRINCIPALE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE ÎN CEL DE-AL 9-LEA CINCINAL (1991—1995) ȘI, ÎN PERSPECTIVĂ, PÎNĂ ÎN ANUL 2000

Stimați tovarăși,

Realizarea hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale, a celui de-al 8-lea plan cincinal și a programelor pentru diferite sectoare și domenii de dezvoltare economico-socială, trecerea la un stadiu superior, de țară mediu dezvoltată, reprezintă un factor de importanță deosebită pentru realizarea primei faze de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră și permite trecerea, în următorul deceniu — 1991—2000 —, la realizarea celei de-a doua faze a acestei etape. Astfel, în anul 2000, deci în 50—55 ani, România va deveni o țară socialistă multilaterale dezvoltată, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general, cu un nivel înalt de civilizație materială și spirituală.

O dată cu aceasta vom putea afirma cu îndreptățită mîndrie că am parcurs cu succes toate cele trei etape ale construcției socialismului — prima fază a comunismului. Numai pe această bază vom putea trece ulterior la făurirea treptată a comunismului, străbătînd mai multe etape pînă la realizarea deplină a prin-

ciilor de muncă și de viață comunistă în patria noastră. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaulescu și poporul!”, „Ceaulescu — P.C.R.”).**

Numai o dată cu aceasta poporul nostru va trece în epoca de aur a omenirii, în epoca adevăratei libertăți și demnități umane.

La Congresul al XIV-lea al partidului urmează să adoptăm planurile și programele corespunzătoare etapei superioare a înfăptuirii Programului partidului. În stabilirea obiectivelor pentru deceniul următor, și în primul rînd pentru cincinalul 1991—1995, va trebui să pornim de la faptul că nivelul de dezvoltare a principalelor sectoare industriale, a producției fizice pe locuitor corespunde cerințelor unei societăți dezvoltate. De aceea, și în următorul deceniu, în cel de-al 9-lea plan cincinal, va trebui să punem în centrul preocupărilor dezvoltarea intensivă a întregii activități industriale, înfăptuirea programelor de organizare științifică și modernizare a producției și a muncii, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, realizarea unei noi calități a muncii, a producției, în toate domeniile de activitate. Aceasta înseamnă că, pe baza aceluiași

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 5)

Putem afirma cu îndreptătită mândrie că partidul comunistilor a demonstrat, prin întreaga sa activitate, că reprezintă centrul vital de la care iriază lumina și căldura dătătoare de viață, conștiința cea mai înaintată a poporului nostru. (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu — P.C.R.!”).

Viața — judecătorul suprem — demonstrează cu putere că partidul nostru a aplicat în mod creator legile generale, principiile socialiste la realitățile și condițiile României.

În întreaga perioadă de construcție socialistă, începând după Congresul al IX-lea, partidul nostru s-a dezvoltat continuu, a devenit o puternică forță politică, îndeplinindu-și cu cinste rolul de conducător politic al destinelor întregii națiuni.

Au fost adoptate măsuri hotărâte de perfecționare a organizării partidului, de dezvoltare a democrației în partid, în sistemul de promovare a cadrelor, de alegere a organelor de partid de sus pînă jos, în creșterea răspunderii și a rolului organizațiilor și organelor de partid, al comunistilor în adoptarea tuturor hotărârilor privind politica internă și externă a României socialiste.

Pornind de la faptul că activul, cadrele de bază ale partidului trebuie să se angajeze direct în îndeplinirea în viață a hotărârilor partidului și a legilor țării, am introdus principiul cumulului de funcții în activitatea de partid, de stat, economică și socială, desființînd însă cumulul de retribuție.

Am considerat că cele mai bune cadre de partid trebuie, în același timp, să se angajeze direct în conducerea organelor de stat, economice, științifice și sociale, în vederea îndeplinirii politicii de dezvoltare economico-socială a țării, imbinînd astfel munca de partid cu munca de conducere a diferitelor sectoare de activitate.

Am pornit de la faptul că rolul conducător al partidului nu se poate și nu trebuie să se realizeze din afară, ci prin angajarea directă a membrilor de partid, începînd cu cadrele de bază ale partidului, în munca de dezvoltare a patriei.

Experiența de peste 20 de ani demonstrează justetea acestui mod de activitate care a dus la o întărire puternică a legăturilor partidului cu toate sectoarele vieții economice și sociale, cu masele de oameni ai muncii.

Astăzi, Partidul Comunist Român cuprinde în rîndurile sale peste 3 milioane 700 de mii de membri, din care 55 la sută sînt muncitori, ceea ce demonstrează că partidul nostru continuă și trebuie să rămînă un partid al clasei muncitoare, forța socială cea mai avansată a societății noastre. (Vii și puternice aplauze).

Este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru creșterea tot mai puternică a rolului conducător al partidului în toate sectoarele de activitate.

Teza după care partidul nu trebuie să poarte răspunderea directă pentru îndeplinirea planurilor și programelor economico-sociale, ci trebuie să lase sectoarele și unitățile economico-sociale să soluționeze cum consideră mai bine problemele, o considerăm complet greșită și dăunătoare, de fapt lichidatoristă, care va duce pînă la urmă — și nu poate să nu ducă — decît la slăbirea partidului, punînd în pericol însăși construirea socialismului. Dacă partidul nu-și mai asumă răspunderea pentru realizarea Programului său de făurire a socialismului și comunismului, atunci se pune pe drept cuvînt întrebarea care este rolul partidului și dacă mai este necesar? Goșul lăsat de partid va produce un vid în viața politică, socială și care va fi, fără nîc o îndeială, umplut de alte forțe politice. Nu! Partidul nu poate renunța la rolul său de forță politică conducătoare în făurirea socialismului, nu poate împărți, și cu atît mai mult, nu poate ceda nimănui rolul său, fără a dispărea mai devreme sau mai tîrziu.

Iată de ce este necesar să acționăm cu toată fermitatea contra oricăror tendințe lichidatoriste și de slăbire a rolului

partidului. Să facem totul pentru întărirea partidului, a unității sale politice, ideologice, organizatorice, a rolului său politic conducător în toate domeniile de activitate, în întreaga societate.

Numai așa vom acționa ca adevărați comunisti revoluționari, ne vom îndeplini răspunderea față de clasa muncitoare, față de întregul popor, față de viitorul liber și independent al națiunii noastre, al României socialiste! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează „Ceașescu — P.C.R.!”).

Trebuie să nu uităm niciodată că numai în măsura în care partidul va acționa cu întreaga sa forță în vederea îndeplinirii Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism, avem garanția realizării cu succes a acestuia.

Creșterea răspunderii organelor de stat, a organelor democrației muncitorești-revoluționare, a colectivelor de oameni ai muncii nu vine în contradicție cu întărirea rolului conducător al partidului, nu presupune în nici un fel o slăbire a rolului conducător al partidului. Dimpotrivă, tocmai dezvoltarea democrației impune ca o necesitate obiectivă intensificarea activității partidului, creșterea răspunderii cadrelor de partid, a activului, a comunistilor, în toate domeniile, în vederea bunei funcționări a acestor organisme.

Așa cum se precizează în Statutul partidului, organele de partid nu trebuie să înlocuiască organele de stat sau organismele democratice. Trebuie însă să se asigure o bună funcționare a acestora, îndeplinirea atribuțiilor și rolului pe care îl au în conducerea diferitelor sectoare de activitate.

Comunistii, cadrele de partid răspund pentru activitatea lor din toate domeniile în fața organelor și organizațiilor de partid, dar, totodată, ei răspund și în fața organelor din care fac parte, și în același timp poartă întreaga răspundere în fața poporului!

Împletirea justă, dialectică, a rolului partidului cu creșterea răspunderii și a rolului organelor de stat și organismelor democratice, al maselor populare, constituie factorul determinant al întăririi unității și forței de acțiune a poporului nostru, al îndeplinirii de către partid a misiunii sale istorice de conducător politic, de forță vitală, de centru vital al întregii națiuni! (Vii și puternice aplauze).

În același timp, este necesar să se acționeze cu întreaga răspundere pentru îndeplinirea hotărîrilor partidului și a legilor țării cu privire la pregătirea și promovarea cadrelor.

Trebuie să avem permanent în vedere ridicarea din rîndurile clasei muncitoare, tîrînimii, intelectualității, de noi și noi activiști, cu o înaltă pregătire generală și profesională, tehnică, științifică, ideologică.

Și în viitor trebuie să acționăm în așa fel încît cadrele de bază, activul de partid, inclusiv activul de stat, al organismelor democratice și sociale din toate sectoarele, să provină și să fie strîns legați de clasa muncitoare, de tîrînime, de intelectualitate, de clasele și categoriile sociale care reprezintă forțele de bază ale societății noastre. Numai așa vom avea cadre cu adevărat revoluționare, activiști strîns legați de oamenii muncii, de întregul popor, care vor acționa în spirit revoluționar și vor face întotdeauna totul pentru cauza socialismului, a ridicării nivelului de trai material și spiritual al poporului, a întăririi independenței și suveranității României! (Aplauze și urale puternice. Se scandează „Ceașescu — P.C.R.!”).

Avem prevederi bune privind sistemul de alegere, de pregătire și promovare a cadrelor, de consultare a organizațiilor de partid, a oamenilor muncii cu privire la activiștii și cadrele care urmează să fie promovate.

Prezentarea de mai multe candidaturi — minimum 3 candidaturi — pentru alegerea unor cadre de conducere, concursurile și alte forme, inclusiv perioada de încercare pentru o anumită muncă,

asigură atît alegerea celor mai bune cadre și activiști, cît și controlul permanent al partidului, al oamenilor muncii asupra celor care sînt promovați.

Este necesar să aplicăm cu toată fermitatea prevederile controlului de partid și de stat, să acordăm și mai multă atenție felului în care promovăm cadrele, pregătirii acestora, ridicării continue a nivelului lor, profesional, tehnico-științific, cultural și politico-ideologic.

Trebuie să facem totul pentru a asigura păstrarea și dezvoltarea spiritului revoluționar, de răspundere al tuturor cadrelor și activiștilor!

Să întărim spiritul critic, autocritic, să lărgim continuu democrația internă de partid, ca o parte inseparabilă a democrației muncitorești-revoluționare!

Organele și organizațiile de partid, comitetele și birourile organizațiilor de partid, comitetele comunale, orașenești și județene trebuie să asigure unirea eforturilor comunistilor, ale tuturor oamenilor muncii în vederea îndeplinirii neabătute a hotărîrilor partidului și a legilor țării.

Întreaga activitate a organelor de partid trebuie să fie pătrunsă de spiritul revoluționar al răspunderii și intransigenței în muncă, de grija față de oamenii muncii, de hotărîrea de a servi în-

totdeauna cauza socialismului, a poporului. Trebuie să facem astfel încît partidul nostru să-și îndeplinească și în viitor, în cele mai bune condiții, rolul său de forță politică conducătoare. Fiecare activist, fiecare membru de partid trebuie să acționeze cu întreaga răspundere pentru creșterea forței și întărirea unității partidului — garanția supremă a mersului înainte al patriei noastre, spre visul de aur! (Aplauze și urale prelungite; se scandează „Ceașescu și poporul!”).

Înfăptuirea autoconducerii și autoaprovizionării locale impune creșterea continuă a răspunderii consiliilor populare în buna gospodărire a orașelor și comunelor și întărirea legăturilor cu masele de oameni ai muncii și participarea activă a tuturor cetățenilor la întreaga activitate.

Sînt necesare măsuri pentru îmbunătățirea și perfecționarea activității consiliilor populare, — ca cele mai largi organisme ale statului — care trebuie să acționeze în toate împrejurările, în strînsă legătură și deplină unitate, cu toți oamenii muncii, cu poporul, conform tezei construirii socialismului cu oamenii și pentru oameni, cu poporul și pentru întregul popor! (Aplauze puternice, îndelungate).

ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ, POLITICO-EDUCATIVĂ, DE FORMARE A OMULUI NOU, CU O ÎNALTĂ CONȘTIINȚĂ REVOLUȚIONARĂ, SOCIALISTĂ — OBIECTIV DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ ÎN ACTUALA ETAPĂ

Stîmnași tovarăși,

Activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistă constituie una din problemele de importanță deosebită în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste.

Am obținut mari realizări prin însăși generalizarea învățămîntului de 10 ani și trecerea, în următorii ani, la învățămîntul de 12 ani. Puternica dezvoltare a învățămîntului superior, diferitele forme de calificare și ridicare a cunoștințelor tehnico-științifice, învățămîntul de partid, inclusiv învățămîntul politic de masă — care cuprind milioane de membri de partid și nemembri de partid — au avut și au un mare rol în întreaga activitate de ridicare a cunoștințelor, a nivelului general de cunoaștere al activiștilor și tuturor oamenilor muncii.

Cu toate acestea, așa cum am arătat în Tezele din aprilie, s-a produs o anumită rămînire în urmă a nivelului general, ideologic, politico-educativ, față de dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție, a societății noastre socialiste, în ansamblu.

Dacă în primii ani ai construcției socialiste, activitatea politico-educativă, de propagandă a avut un rol foarte însemnat în mobilizarea maselor populare, a întregului popor pentru învingerea greutăților și asigurarea mersului înainte al țării, treptat, această activitate a slăbit într-o anumită măsură.

Au fost concentrate eforturile în îndeplinirea programelor de dezvoltare a forțelor de producție, a științei, a tehnicii, de dezvoltare generală a patriei și, într-o anumită măsură, a început să fie subapreciată activitatea politico-educativă, de ridicare a conștiinței revoluționare a comunistilor, a membrilor organizațiilor de masă și obștești, a maselor populare în general.

Deși încă la Congresul al IX-lea, în raportul prezentat, s-a subliniat necesitatea intensificării activității ideologice, pentru a înțelege mai bine marile transformări ce au loc, schimbările din societate, pentru stabilirea obiectivelor și elaborarea politicii partidului nostru în raport de aceste realități, pe parcurs, nu putem spune că s-a făcut totul în această privință. S-a creat o anumită concepție greșită după care, avînd în vedere că am obținut realizări remarcabile, nu ar mai trebui să desfășurăm o largă propagandă și activitate politico-ideologică.

Programul ideologic al partidului, din 1982, a atras atenția asupra unor pro-

bleme ideologice, teoretice, asupra unor probleme deosebite pentru activitatea noastră educativă. Această necesitate nu a fost însă bine înțeleasă și nu s-a acționat, cu toată hotărîrea, în spiritul tezelor istorice și al orientărilor generale pentru activitatea partidului în noua etapă de dezvoltare a societății noastre.

Avem rezultate bune în activitatea literară, artistică, în arta plastică, în muzică, teatru, în toate sectoarele muncii politico-educative și culturale. Cu toate acestea, nu putem fi pe deplin mulțumiți cu nivelul general al operelor și lucrărilor realizate în diferite sectoare ale activității culturale-artistice.

Mă refer succint la toate acestea, pentru a atrage atenția asupra necesității de a lichida rapid minusurile, anumite rămîneri în urmă și de a ridica nivelul activității ideologice, politico-educative în toate sectoarele, în concordanță cu cerințele noii etape în care se găsește România.

În țara noastră, în țările socialiste, în întreaga lume s-au produs mari schimbări în raportul de forțe, în relațiile dintre clase și popoare. Uriașa dezvoltare a științei, a tehnicii, lărgirea orizontului de cunoștințe generale în toate domeniile pun la ordinea zilei analiza științifică a problemelor actuale și dezvoltarea, pe această bază, a principiilor socialismului științific, a concepției generale materialist-dialectice despre lume. Nu se poate apela la citate și teze elaborate în altă etapă istorică. Legile obiective generale, principiile socialismului științific nu reprezintă o dogmă ci o călăuză în dezvoltarea, în noile condiții, a teoriei revoluționare în strînsă legătură cu noua etapă, cu noile realități, păstrînd însă permanent concepția și spiritul revoluționar în întreaga activitate.

În activitatea noastră ideologică trebuie să dăm un răspuns clar problemelor esențiale ale socialismului, ale contradicțiilor dintre capitalism și socialism ale contradicției dintre „lumea a treia” și țările capitaliste dezvoltate.

Să punem cu putere în evidență faptul că, deși capitalismul mai dispune de mari resurse și forțe, el s-a dovedit incapabil de a soluționa problemele fundamentale ale oamenilor, ale popoarelor, ale păcii.

Să nu uităm în nici o împrejurare că orînduirea capitalistă va trebui să facă loc noii orînduirii sociale, socialiste. Această reprezentă o lege a dezvoltării omenirii!

În același timp, trebuie să subliniem

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu toată puterea, că într-o perioadă scurtă, socialismul — care s-a realizat în condiții diferite de la o țară la alta, ținând seama de nivelul în general redus de dezvoltare economico-socială de la care au pornit aceste țări — a demonstrat forța, vitalitatea sa, cu toate lipsurile și greșelile care au avut loc în diferite țări.

Viața, realitatea au demonstrat că socialismul a soluționat — și poate soluționa — într-un mod nou, mai bine, problemele vitale, de muncă și viață ale maselor populare, ale popoarelor, ale asigurării păcii în lume. (Vii și puternice aplauze).

Pe această bază, pornind de la întreaga istorie a dezvoltării societății omenesti, să punem cu putere în evidență faptul că trecerea omenirii spre socialism, reprezintă singura cale pentru soluționarea problemelor complexe ale lumii contemporane, pentru progresul social, pentru bunăstarea popoarelor, pentru o politică de pace, de colaborare egală între toate națiunile lumii! (Aplauze puternice, prelungite).

Este necesar să se sublinieze, totodată, că trecerea pe calea socialistă, într-o țară sau alta, trebuie să se realizeze corespunzător nivelului de dezvoltare și condițiilor din fiecare țară, că nu există și nu poate exista un anumit „model” în această privință, că există principii, legi general valabile, de care trebuie să se țină însă neapărat seama, că socialismul nu poate fi decât rezultatul luptei clasei muncitoare, al forțelor revoluționare, progresiste, al fiecărui popor, și că nu poate fi impus din afară, așa cum trebuie să subliniem, totodată, că nu este posibil să fie oprit, pe calea contrarevoluției. Nimeni nu poate împiedica mersul victorios înainte al popoarelor spre societatea fără clase, spre socialism, spre comunism! (Aplauze puternice, prelungite).

Nimeni nu poate opri în loc istoria, înaintarea fermă a omenirii pe calea progresului, a făuririi unei lumi mai drepte și mai bune, în care fiecare popor să se dezvolte în mod liber și independent, așa cum dorește, fără nici un amestec din afară!

Se impune o analiză temeinică cu privire la acțiunea legilor obiective în dezvoltarea generală și în condițiile concrete ale construcției socialiste, ale realităților dintr-o țară sau alta. În acest cadru, trebuie să subliniem cu toată tăria că nu este posibil să lăsăm dezvoltarea socialistă la voia întâmplării, că perfecționarea construcției socialiste, aplicarea legilor obiective, a principiilor autogestiei, autoconducerii, autofinanțării, trebuie să ducă nu la slăbirea sau diminuarea rolului proprietății întregului popor și cooperatiste, ci la întărirea rolului acestora.

Se impune să analizăm temeinic problemele cointeresei materiale, împletirii juste a intereselor generale cu interesele particulare, pornind de la necesitatea asigurării dezvoltării generale a societății — premisă hotărâtoare pentru ridicarea nivelului de trai, pentru ca interesele fiecărui om al muncii, ale fiecărui cetățean să poată fi satisfăcute în strânsă legătură cu dezvoltarea generală.

Este, de asemenea, necesar să subliniem cu putere faptul că socialismul se construiește în condiții diferite de la o țară la alta, în conformitate cu realitățile din fiecare țară, că aceasta impune o bună înțelegere și aplicare în viață a legilor generale, pornind de la relația dialectică dintre general și particular, de la aplicarea și perfecționarea principiilor socialiste de proprietate și de cointerese materială. Orice perfecționare a principiilor economice, a conducerii economico-sociale trebuie să asigure dezvoltarea pe baze socialiste a societății, să nu deschidă în nici un fel calea spre forme capitaliste, care nu pot decât să afecteze grav dezvoltarea viitoare, construcția socialismului, bunăstarea popoarelor și independența lor.

Sînt multe probleme teoretice asupra cărora cadrele noastre de partid și de stat, cele din domeniul activității ideologice, al științelor sociale, cadrele de bază ale partidului și întregul nostru partid trebuie să se concentreze și să se anga-

jeze cu toate forțele în studierea și înțelegerea lor justă, în dezvoltarea în noi-le condiții, a teoriei și practicii construcției socialiste.

Cu cât nivelul ideologic-teoretic va fi mai ridicat, cu cât vor fi mai bine înțelese schimbările din societate și lume, cu atât mai mult se vor dezvolta concepția și spiritul revoluționar de acțiune, activitatea organizatorică, practică, în realizarea politicii generale.

Să facem astfel, încît, într-o perioadă scurtă, activitatea teoretică, ideologică să se transforme într-o puternică forță care să lumineze, asemenea soarelui strălucitor, calea spre comunism, spre o lume în care oamenii vor fi pe deplin stăpîni pe destinele lor! (Vii și puternice aplauze și urale; se scandează „Ceașescu și poporul!”).

Stimați tovarăși,

Este necesar să intensificăm activitatea politică, educativă, culturală, de ridicare a conștiinței revoluționare a tuturor oamenilor muncii, să punem în evidență noile și noile cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general, pornind de la concepția științifică despre lume și viață — materialismul dialectic și istoric. Să perfecționăm activitatea învățămîntului atît din punctul de vedere al cunoștințelor generale, tehnico-științifice, cît și al concepției revoluționare despre lume și viață! Să îmbunătățim activitatea învățămîntului de partid, a învățămîntului de masă, să creăm noi forme de dezvoltare a cunoștințelor științifice despre lume și viață.

Trăim într-o epocă de uriașe cuceriri ale științei și tehnicii în toate domeniile de activitate, ale cunoașterii umane în general. Trebuie să înțelegem bine că numai în măsura în care vom înarma tineretul, oamenii muncii, întregul nostru popor cu aceste noi și noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane, vom ridica nivelul general de pregătire al constructorilor socialismului din țara noastră. Avem o puternică bază materială, științifică și, mai presus de toate, ne călăuzim, în întreaga activitate, de concepția științifică revoluționară. Însăși politica generală, tezele principale ale partidului nostru constituie și trebuie să reprezinte un puternic factor în întreaga activitate politico-educativă. În decursul istoriei poporului nostru, oamenii înaintați din rîndurile sale au adus o mare contribuție la dezvoltarea științei și tehnicii — au fost momente cînd s-au aflat în primele rînduri.

Acum, cînd trecem într-o etapă superioară de dezvoltare a societății noastre socialiste, trebuie să fim conștienți că se impune ca o necesitate obiectivă să ridicăm nivelul general de cunoștințe și înțelepciune să asigurăm înarmarea întregului popor cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general. Numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii vom putea realiza o societate superioară din toate punctele de vedere!

Așa cum am declarat la deschiderea anului de învățămînt, la Timișoara, trebuie să punem în centrul preocupărilor noastre intensificarea activității de cercetare, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice, culturale, de înarmare a oamenilor muncii, a întregului popor cu un înalt nivel de cunoștințe științifice, ideologice. Să devenim o puternică forță a științei și culturii, un popor care să acționeze cu întreaga conștiință și răspundere, în spirit revoluționar, să asigure realizarea obiectivelor dezvoltării sale și să-și aducă, totodată, contribuția la dezvoltarea generală a științei și cunoașterii universale. (Vii și puternice aplauze).

În întreaga această activitate un rol important revine Festivalului național „Cîntarea României”, care s-a transformat într-o puternică mișcare de creație științifică, tehnică, culturală, artistică de masă, a făcut ca zeci și sute de mii de tineri de la orașe și sate să participe intens la această activitate de ridicare pe o treaptă superioară a nivelului de cultură generală.

Înseși rezultatele acestei activități pun încă o dată în evidență rolul maselor, al poporului, ca adevărat făuritor al culturii, al întregii dezvoltări a patriei noastre. Să perfecționăm și să dăm noi dimensiuni activității creatoare a Festivalului național „Cîntarea României”!

În acest sens, trebuie să organizăm mai bine activitatea de creație tehnico-științifică și în alte domenii, a teatrelor, a caselor de cultură, a cluburilor, căminelor culturale, a tuturor centrelor de educație și cultură ale festivalului „Cîntarea României”.

Creația literară, artistică trebuie să realizeze noi opere care să oglindească uriașă muncă a poporului nostru. Avem nevoie de noi romane, noi piese de teatru, noi poezii în care eroii principali să fie muncitorii, țărani, intelectuali, cu preocupările lor, cu dorințele lor de progres, de bunăstare, cu hotărîrea lor de a contribui la făurirea socialismului și comunismului în România. (Aplauze puternice, prelungite). Ce minunate sînt realizările constructorilor socialismului în toate domeniile! Din aceste preocupări, în care sînt și multe contradicții și în care sînt exprimate multe dorințe, trebuie să se inspire scriitorii, creatorii patriei noastre. Izvorul nesecat de inspirație trebuie să-l constituie viața și munca poporului nostru. Din acest izvor veșnic viu, nesecat să se inspire adevărații creatori și artiști, care, prin întreaga lor activitate, trebuie să servească poporul, construcția socialismului, viitorul său luminos, comunismul! (Aplauze puternice, prelungite).

Avem nevoie de noi cîntece revoluționare, patriotice — care să se inspire din viața, din spiritul dintotdeauna melodios al poporului nostru — de noi opere de artă plastică. În general, sectoarele de creație trebuie să se angajeze cu toate forțele în realizarea obiectivului de ridicare a nivelului general de cultură, de cunoaștere științifică al poporului nostru.

Avem nevoie de filme, de piese de teatru mai bune, cu spirit combativ, revoluționar.

Întreaga activitate literar-artistică, sub orice formă, trebuie să pună în evidență forța și capacitatea creatoare ale poporului, să biciuiască stările de lucruri negative, lipsurile, dar să dea o perspectivă, încredere în forțele creatoare ale poporului, să contribuie la unirea eforturilor tuturor constructorilor socialismului, la întărirea unității poporului în jurul partidului, în cadrul Frontului Democratiei și Unității Socialiste, să contribuie la întărirea forței generale a patriei noastre, la ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație! (Vii și puternice aplauze).

Presa, radioteleviziunea trebuie să-și îndeplinească în mai bune condiții rolul important în dezbaterile problemelor complexe ale dezvoltării societății noastre. Să se asigure dezbaterile critice și autocritice a diferitelor probleme, să perfecționăm dezbaterile și cadrul democratic pentru adoptarea hotărîrilor.

În cadrul „Tribunei democrației” să se asigure ca oamenii muncii să-și poată spune larg părerea asupra tuturor problemelor dezvoltării societății noastre! Toate aceste mijloace trebuie să aibă un rol tot mai activ în lichidarea lipsurilor, în combaterea stărilor de lucruri negative și în perfecționarea întregii activități, în promovarea noului, ca una din cerințele revoluționare ale mersului înainte.

În general, în munca politico-educativă, de formare a conștiinței revoluționare, trebuie să se adopte o atitudine mai hotărîtă față de diferite manifestări sau rămășițe ale trecutului, să se combată concepțiile retrograde, naționalismul, șovinismul, misticismul, obscurantismul, înăpoierea în general, egoismul, lenea, inclusiv anumite manifestări de necinste, de însușire, de furt — ca să mă exprim așa — din avutul poporului, al cooperativelor sau din avutul personal.

Dezvoltarea spiritului de cinste, de omenie, de apărare a avutului general trebuie să constituie unul din obiecti-

vele permanente ale activității politico-educative, de formare, a conștiinței revoluționare a omului nou.

Trebuie să educăm copiii, tineretul patriei noastre în spiritul cinstei, omeniei, al respectului pentru proprietatea socialistă — a întregului popor sau cooperatistă — pentru avutul general!

Să combatem cu fermitate tot ce este străin de concepția noastră despre lume și viață, de etica și echitatea socialistă! Chiar dacă asemenea manifestări sînt puține, ele nu trebuie trecute cu vederea. Trebuie să acționăm astfel încît ele să dispară cu desăvîrșire din societatea noastră.

În același timp, va trebui să educăm întregul popor și, în primul rînd, tineretul, în spiritul patriotismului revoluționar, al devotamentului față de patrie, față de popor, față de cauza partidului.

Totodată să dezvoltăm spiritul de frăție, de prietenie, de solidaritate militantă între toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate!

Totodată, să dezvoltăm puternic spiritul de prietenie și solidaritate cu oamenii muncii, cu popoarele de pretutindeni, în lupta pentru pace, pentru dezarmare, pentru progres economic și social, pentru relații de deplină egalitate între națiuni, pentru o lume mai dreaptă și mai bună. (Aplauze puternice).

Să facem în așa fel încît, în cel mai scurt timp, activitatea ideologică, teoretică, politico-educativă, de formare a omului nou, să devină o forță mai puternică, să aibă un rol mai important în întreaga operă de construcție a noul orînduirii sociale.

Să acționăm în toate împrejurările ca adevărați revoluționari, să facem ca întregul partid, toate organizațiile de masă și obștești să acționeze în spiritul răspunderii revoluționare față de interesele generale, față de cauza socialismului și comunismului în România! (Vii și puternice aplauze; se scandează „Ceașescu și poporul!”, „Stima noastră și mîndria — Ceașescu, România!”).

În același timp, trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre în vederea îmbunătățirii activității sindicatelor, a Uniunii Tineretului Comunist, a organizațiilor de femei, organizațiilor de pionieri și soimi ai patriei, a tuturor celorlalte organizații de masă și obștești.

Să îmbunătățim și să perfecționăm activitatea Organizației Democratiei și Unității Socialiste, care cuprinde în rîndurile sale peste 4 milioane de oameni ai muncii, care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român, dar care acționează în cadrul acestei organizații în strînsă colaborare cu organizațiile de partid, sub conducerea partidului, reprezentînd o forță importantă în întreaga viață economico-socială a țării.

În sindicate, în organizațiile de tineret, în Organizația Democratiei și Unității Socialiste, în celelalte organizații de masă sînt cuprinși, practic, toți oamenii muncii, toate categoriile sociale. Dacă adăugăm la acestea organizația de pionieri și soimii patriei, atunci putem afirma că, practic, aproape întreaga națiune este cuprinsă, într-o formă sau alta, într-o organizație, care acționează în direcția îndeplinirii obiectivelor strategice de dezvoltare a patriei noastre.

Toate acestea sînt unite în Frontul Democratiei și Unității Socialiste care, practic, reprezintă forța socială și politică ce unește toate forțele politice, toate categoriile sociale, pe toți cetățenii patriei noastre, fără nici o deosebire, într-un larg front al muncii creatoare, pentru socialism, pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru măreția și ridicarea continuă, la un nou nivel de civilizație a României.

Întărirea continuă a unității întregului popor asigură participarea tuturor forțelor sociale și politice în marea luptă democratică, la elaborarea și îndeplinirea politicii interne și externe a partidului, reprezintă garanția supremă a înaintării patriei noastre pe calea socialismului și comunismului, de întărire continuă a independenței și suveranității României! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Stimați tovarăși și prieteni,

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste a debătut și aprobat, în deplină unanimitate, toate proiectele de lege privind dezvoltarea economico-socială a patriei noastre, care urmează să fie prezentate spre aprobare Marii Adunări Naționale.

În aceste documente — care privesc planul de dezvoltare economico-socială pe 1989, planul agriculturii și bugetul de stat, precum și programul de autoaprovizionare — sunt cuprinse orientările principale privind dezvoltarea activității economico-sociale pe anul viitor, în strânsă concordanță cu prevederile planului cincinal 1986—1990, cu hotărârile Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale.

Sintem la încheierea celui de-al treilea an al acestui cincinal. În general, pe primii trei ani, avem rezultate bune în toate sectoarele de activitate, deși, trebuie să spunem deschis, că ele nu sînt la nivelul prevederilor planului cincinal, dar reprezintă o creștere importantă.

Planul pe anul viitor are o importanță deosebită pentru realizarea întregului cincinal. De aceea, este necesar ca toate organizațiile membre ale Frontului Democrației și Unității Socialiste, toți cei care, într-un mod sau altul, contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economico-socială, trebuie să treacă, cu toată fermitatea, la temeinica pregătire a planului pe anul viitor, acționînd, totodată, pentru încheierea în cele mai bune condiții a acestui an. Să facem astfel încît, din prima zi a noului an, să asigurăm realizarea în cele mai bune condiții a planurilor și programelor de dezvoltare în toate domeniile de activitate!

Așa cum reiese din prevederile planurilor pe care le-am aprobat, dispunem de tot ce este necesar: avem o bună bază materială și-aș dori să subliniez — în primul rînd — că avem o minunată clasă muncitoare, o țărănime, o intelectualitate, un minunat popor care, în deplină unitate, acționează ferm, sub conducerea Partidului Comunist Român — forța politică conducătoare a societății noastre — pentru a asigura ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Am vorbit pe larg, la marelui forum democratic care și-a încheiat astăzi lucrările, de realizările de pînă acum, de perspectivele dezvoltării viitoare. Cred că ele sînt bine cunoscute de toți participanții la plenara noastră și de aceea nu doresc să mai mă opresc asupra lor.

Cu deplină temei, s-a subliniat, de cei care au luat cuvîntul astăzi, că marile realizări pe care le-am obținut în dezvoltarea economico-socială, în construcția socialistă, în ridicarea activității științifice, a învățămîntului, culturii, în formarea conștiinței revoluționare și în ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, demonstrează, cu puterea faptelor de netăgăduit, forța unui popor care a lichidat pentru totdeauna asuprirea și exploatarea, care a devenit stăpîn pe desti-

nele sale și își făurește în mod liber propriul său viitor, viitorul socialist și comunist. **(Aplauze puternice, prelungite; se scandează „Ceașescu — P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!”).**

Dispunem de un larg cadru democratic de participare la conducerea tuturor sectoarelor de activitate a tuturor oamenilor muncii, a tuturor categoriilor sociale. Însuși Frontul Democrației și Unității Socialiste reprezintă un cadru larg democratic, în care toți cetățenii patriei noastre sînt reprezentați prin organizațiile și organisme lor și își spun deschis părerea asupra tuturor problemelor privind politica internă și externă a țării noastre. Faptul că, în deplină unanimitate, Consiliul Național al F.D.U.S. a adoptat astăzi toate documentele pe care le-a dezbătut, demonstrează strînsa unitate în care întreaga noastră națiune este hotărîtă să acționeze neabătut pentru a asigura dezvoltarea continuă a forțelor de producție, a tuturor sectoarelor de activitate, ridicarea nivelului de trai material și spiritual și, pe această bază, creșterea forței materiale și spirituale a națiunii noastre, înaintarea ei fermă spre visul de aur, întărirea continuă a independenței și suveranității României! **(Aplauze puternice, prelungite).**

Doresc să atrag atenția asupra programului de autoconducere și autoaprovizionare. După cum ați putut constata, el asigură o bună bază materială pentru satisfacerea în bune condiții a necesităților întregului nostru popor, în toate domeniile de activitate. Acum, hotărîtor este să luăm toate măsurile pentru realizarea în cele mai bune condiții a prevederilor acestui program.

Cred că ați reținut — referindu-mă la problemele alimentare — că s-a pornit de la necesitatea ca, în raport de populația fiecărui județ, să se asigure efectivele de animale pentru fiecare județ, care să fie în grija consiliilor populare, a organelor locale din toate domeniile.

Am pornit de la faptul că, realizînd greutatea — nu prea mare — la tăiere, stabilită prin lege, asigurăm o bună aprovizionare cu carne și produse din carne pentru întreaga populație. Județele care vor realiza o creștere mai mare a greutății animalelor vor beneficia de întreaga cantitate de carne suplimentară, anulînd în acest fel prevederile din lege, anterioare, care stabileau ca numai 50 la sută să rămînă în județele respective. Dar, tot așa, județele care nu vor acționa pentru a asigura realizarea îngrășării animalelor la greutatea prevăzută în lege, vor avea carne mai puțină.

Stă, deci, în puterea fiecărui consiliu popular, a oamenilor muncii și, desigur, în primul rînd a celor din agricultură, din fiecare județ, de a asigura realizarea în cele mai bune condiții a programului de autoaprovizionare.

Este necesar ca toate consiliile populare, toate organisme Frontului Democrației și Unității Socialiste să acorde o atenție deosebită și prioritară realizării acestui program.

Trebuie să avem permanent în vedere că tot ceea ce realizăm în socie-

tatea noastră este destinat omului, bunăstării și fericirii poporului, că noi construim socialismul cu poporul și pentru popor — și trebuie să facem totul pentru bunăstarea și fericirea sa! **(Aplauze puternice, prelungite; se scandează „Ceașescu și poporul!”).**

Deoarece s-a discutat Raportul privind activitatea organismelor Frontului Democrației și Unității Socialiste, doresc să subliniez și să atrag atenția asupra necesității perfecționării și îmbunătățirii activității organismelor Frontului nostru, a tuturor organizațiilor participante.

Trebuie să folosim acest larg cadru democratic pentru a dezbate toate problemele privind activitatea din toate județele, localitățile, unitățile economico-sociale din întreaga țară. Frontul Democrației și Unității Socialiste, organisme sale trebuie să devină mult mai active, să desfășoare o activitate mai intensă pentru a asigura participarea maselor largi populare, a întregului nostru popor la viața economico-socială a țării.

Este neapărat necesar să acordăm mai multă atenție activității de educare și formare a omului nou, activității cultural-educative, să dăm noi dimensiuni Festivalului național „Cîntarea României”, care reprezintă un minunat cadru de afirmare a forței creatoare a poporului nostru în toate domeniile, de afirmare a minunatelor tradiții culturale, artistice, dar și de creație științifică și în alte sectoare de activitate.

Să facem astfel ca poporul nostru, care este, de fapt, adevăratul creator al culturii și limbii sale, să aibă, în continuare, rolul hotărîtor în dezvoltarea culturii, a civilizației românești, deoarece numai așa va fi o cultură și o civilizație care să corespundă năzuințelor întregii noastre națiuni! **(Aplauze puternice, prelungite).**

Stimați tovarăși și prieteni,

Sărbătorim la 1 Decembrie, anul acesta, împlinirea a 70 de ani de la formarea statului național unitar român, care a constituit victoria luptei de veacuri a poporului român pentru a trăi unit, într-un stat unitar, în care să fie stăpîn pe destinele sale. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Să cinstim, și în acest cadru, al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, pe toți cei care, prin lupta și jertfele lor, au contribuit la îndeplinirea acestui deziderat al poporului nostru, la realizarea statului național unitar român! **(Vii și puternice aplauze).**

Mai presus de toate, să cinstim și să omagiem minunatul nostru popor, adevăratul făuritor al întregii istorii a patriei noastre — deci și făuritor al statului național unitar român, acum 70 de ani —, adevăratul garant al dezvoltării continue a României pe calea civilizației, spre visul de aur, spre societatea comunistă! **(Urale și aplauze prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu, eroism — România, comunism!”).**

Să ne luăm, și în acest cadru, angajamentul de a sluji, prin activitatea

noastră în toate domeniile, cauza independenței și suveranității, cauza bunăstării și fericirii poporului, de a face totul pentru a asigura națiunii noastre un loc demn, într-o lume mai dreaptă și mai bună, într-o lume în care poporul român să-și poată pune deplin în valoare capacitățile sale creatoare, să-și asigure o viață demnă, așa cum o dorește! **(Aplauze și urale puternice, prelungite).**

Să ne angajăm, și în acest cadru, că vom acționa cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea politicii externe, de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială! România socialistă, întregul popor român vor face totul și în viitor pentru a contribui la realizarea dezarmării și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, pentru o lume fără arme, fără războaie, pentru soluționarea într-un mod nou, democratic, a problemelor complexe ale lumii contemporane, pentru renunțarea la forță și la amenințarea cu forță, pentru securitate și cooperare în Europa, pentru soluționarea problemelor subdezvoltării și realizarea noii ordini economice mondiale, care să asigure progresul tuturor popoarelor și, îndeosebi, al țărilor în curs de dezvoltare.

Vom face totul pentru a întări colaborarea cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate, pornind de la necesitatea că numai în pace și colaborare fiecare națiune — deci și națiunea noastră — își va putea îndeplini programele de dezvoltare economico-socială, că numai în acest fel se va asigura triumful rațiunii, înseși existența vieții pe planeta noastră.

În numele vieții, al oamenilor vom face totul pentru pace, pentru dreptul fiecărui popor de a se dezvolta liber și independent! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — pace!”).**

În încheiere, doresc să exprim cîntîngerea că toți participanții la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, toate organisme și organizațiile Frontului Democrației și Unității Socialiste vor acționa într-o deplină unitate, vor face totul pentru a contribui la realizarea tuturor programelor de dezvoltare economico-socială, pentru a asigura ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului nostru!

Cu aceasta, vă urez tuturor succese în întreaga activitate, multă sănătate și fericire! **(Aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.!” „Ceașescu și poporul!”).**

Declar închise lucrările plenarei. Spor la muncă, tovarăși! **(Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu — pace!” „Ceașescu și poporul!”).** Într-o puternică unitate și într-o atmosferă de mare entuziasm toți cei prezenți în sală ovacionează îndelung pentru Partidul Comunist Român — forța conducătoare a întregii națiuni — pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, tovarășul Nicolae Ceașescu)

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceașescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, miercuri, 30 noiembrie, a avut loc Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste.

În cadrul lucrărilor, participanții au aprobat în unanimitate documente de o deosebită importanță: proiectul planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1989; proiectul planului de dezvoltare a agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și gospo-

dăririi apelor în anul 1989; proiectul bugetului de stat pe anul 1989; proiectul programului privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe anul 1989; raportul privind creșterea rolului și atribuțiilor organismelor Frontului Democrației și Unității Socialiste în realizarea planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a patriei.

În cuvîntul lor, participanții la plenară au subliniat înestimabila valoare teoretică și practică a magistralei expunerii rostite de tovarășul Nicolae

Ceașescu la ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, strălucit model de analiză științifică și realistă a stadiului actual și direcțiilor de perspectivă a procesului revoluționar din patria noastră.

S-a relevat rolul determinant al secretarului general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceașescu în fundamentarea planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1989, în elaborarea și îndeplinirea întregii politici interne și externe a partidului și statului. Reprezentanții oamenilor mun-

cii au evidențiat că proiectele prevederilor de plan sînt în deplină concordanță cu obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, cu cerințele dezvoltării economico-sociale a României în perioada actuală, asigurînd dezvoltarea în continuare a forțelor de producție, dezvoltarea intensivă și modernizarea industriei, agriculturii, a tuturor ramurilor economiei naționale, sporirea nivelului de trai, material și spiritual al națiunii noastre socialiste.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceașescu a fost întîmpinată cu deosebită însuflețire și deplină aprobare, expresii ale dragostei și recunoștinței cu

care-l înconjoară întregul popor pe cel mai iubit fiu al său, de veghe mereu neobosit cu gîndul și cu fapta la destinele patriei.

Atmosfera entuziastă, de puternică vibrație patriotică și angajare în care s-au desfășurat lucrările plenarei, a ilustrat în mod pregnant unitatea de nezdruccinat a întregii noastre națiuni în jurul partidului, al secretarului său general, hotărîrea unanimă a tuturor oamenilor muncii de a-și spori eforturile în direcția dezvoltării multilaterale a patriei socialiste, ridicării ei pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

Prin știință, organizare și răspundere o nouă calitate a muncii în toate domeniile!

Rulmenții, ca pîinea caldă

Perfecțiunea se află la un pas, dar drumul spre ea nu se sfîrșește niciodată. Aceste cuvinte care ar putea fi invocate de oricine țin să-și respecte munca, la „Rulmentul” Brașov au cîteva înțelesuri aparte și asupra lor vom stărui pentru că implică seriozitatea cu care oamenii înțeleg că, prin munca lor, au de împlinit o datorie.

Aici, la cea mai veche întreprindere de rulmenți din țară, pe acest an au fost înregistrate, pînă acum, rezultate deosebit de bune. Într-adevăr, cum s-a afirmat și în adunarea generală ținută în urmă cu cîteva săptămîni, principalii indicatori economico-financiarî au fost realizați și în mai multe sectoare ale activității întreprinderii s-au obținut substanțiale depășiri de plan. Însă dincolo de această realitate îmbucurătoare nu se întinde doar un cîmp de vorbe frumoase, ci, afirmată deschis, convingerea oamenilor că s-ar fi putut face mai mult și mai bine.

Indiferent cum ar fi rulmenții, sferici sau conici, cu bile, cu ace sau role, fabricația lor presupune un înalt nivel de tehnicitate și nu întîmplător, așadar, 92 la sută din totalul producției întreprinderii se încadrează în clasa superioară de calitate, prin care rulmenților produși la Brașov li se asigură competitivitatea pe oricare piață din lume. Alexandru Roșca, șeful biroului export: „Aproximativ jumătate din producția noastră e destinată exportului direct. Alte 40 de procente reprezintă exportul indirect. Vindem în peste 70 de țări, dar cel mai

totul contractele încheiate, laminoriștii ar avea de făcut mai des o muncă suplimentară chiar dacă știm și noi prea bine că lucrurile se pot întîmpla așa: că poți să reglezi mai multe ore un laminor și să nu fie nevoie să lucrezi cu el, după aceea, decît o oră. Sigur că e mai rentabil ca laminorul să meargă în plin, ca opririle pentru reglaje să fie cît mai rare, cît mai puține, dar cu situații asemănătoare ne confruntăm și noi, în întreprindere, și fie-ne îngăduit să spunem că noi procedăm altfel. Pentru reglarea liniilor automate ale forjei muncim cîteva ore și lucrăm apoi, să zicem, doar 2.000 de inele pentru un anumit tip de rulmenți, ceea ce înseamnă o comandă pentru executarea căreia nu ne trebuie decît o oră de muncă. Nici pentru noi nu este rentabilă o asemenea operație dar știm că rulmenții aceia sînt așteptați de cineva, ori în țară, ori de-un partener extern, și din moment ce ne-am angajat să-i facem, îi facem. Așa că jocul acesta cu reglaje nu este ceva ce se întîmplă rar, ci e permanent, întreprinderea producînd în fiecare an vreo 2.000 de sortotipodimensiuni de rulmenți. Faptul acesta nu ne-a împiedicat însă ca pe 1988 să realizăm beneficiile planificate și chiar să le depășim, pînă acum, cu 33 la sută”.

Cum e lesne de înțeles, nerespectarea sortotipodimensiunilor de oțeluri duce la creșterea consumului de manoperă, de scule, de oțel. „În felul acesta ieșe prea mult span”, mai adaugă Dumitru Grigorescu. „Însă rit-

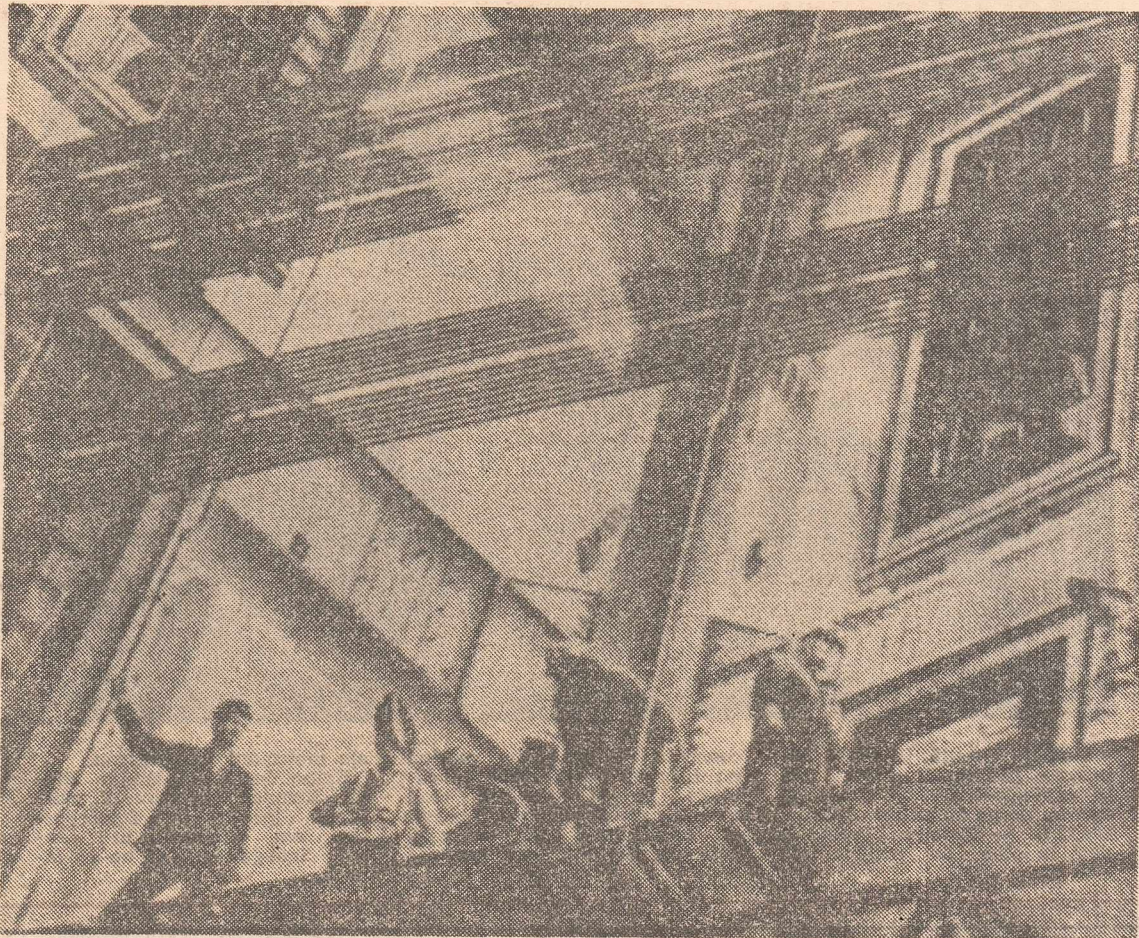

mult în țările dezvoltate. Pînă la mijlocul acestui ultim trimestru al anului, am reușit să realizăm planul de export în proporție de 106,6 la sută. Dar trebuie amintit un fapt: deși centrala de care aparținem nu este una dintre cele mari din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, prin sarcinile încredințate ea se situează, totuși, printre centralele care duc greul în cadrul activității de export din acest minister. De aceea ne străduim ca pînă la sfîrșitul anului depășirea la exporturile pe devize convertibile să fie de 10 procente față de planul stabilit inițial”.

Despre efortul pe care-l presupune atingerea acestui țel ne vorbește Dumitru Grigorescu, secretarul comitetului de partid al întreprinderii: „Fabricația rulmenților din clase înalte de precizie și cu siguranță mare în exploatare asigură un nivel de valorificare superioară a materiei prime. Este însă limpede că am valorifica mai bine metalul dacă furnizorii noștri ne-ar livra materialele în sortotipodimensiunile de oțeluri prevăzute în tehnologii. Din motive asupra cărora nu insist, cel din oțelării nu sînt însă foarte interesați în producerea unor cantități mici din anumite sortimente de oțeluri. Pe de altă parte, pentru a-și respecta întru

micitatea livrărilor, spune la rîndul-i Steban Bilici, directorul comercial al întreprinderii, a fost și rămîne o problemă la fel de importantă. La Galați, bunăoară, mergem de cîteva ori pe lună și facem grafice de urgență, săptămînale, care nu se respectă niciodată. Dacă în prima decadă a lunii livrările sînt slabe, în ultima decadă primim mai mult de jumătate din ceea ce trebuie să primim pe parcursul întregii luni. Atunci e nevoie de-o muncă încordată, pe parcursul căreia orice clipă devine foarte prețioasă și minutul e mare cît ora. Și pe măsură ce trec zilele și se apropie sfîrșitul lunii respective, în preajma întreprinderii se adună camioanele mari și vagoanele care trebuie încărcate. Nu-i de loc ușor, dar oamenii noștri au reușit să-și facă datoria și adevărul este că în cele din urmă ne-am onorat contractele, mai ales cele de export. Pentru anul viitor se prevede o creștere a exportului, dar încă de pe acum am reușit ca prin contractele încheiate pe relația devize convertibile să acoperim o bună parte din sarcinile de plan. Dacă sînt buni, și dacă faci dovada că poți să-l livrezi la timp, rulmenții se vînd ca pîinea caldă”.

D. CONSTANTINESCU ■

Acele spun că se numește Florian Trancă, dar toată lumea îi zice Florin. Are 33 de ani, a făcut Facultatea de utilaj tehnologic pentru construcții la București. Lucrează la Antrepriza de construcții industriale Buzău, al cărei director este inginerul Zoltan Alexandru Katona. „Ca să vorbim despre mine — zice Florin — trebuie să începem cu directorul meu. Nu că-mi place, ci fiindcă m-a ajutat enorm. Pe toți din generația mea ne-a ajutat. Ne-a și frecat, cum se zice, pe șantier, dar ne-a pus să facem ce face dînsul. Iar noi am încercat să-l depășim. Toți inginerii sînt de vîrsta mea. S-a bazat pe noi. Azi sîntem cu adevărat ingineri datorită colegialității acestui om deosebit care mai are vreo doi ani pînă la vîrsta pensiei”.

Unul din momentele pe care tînarul nu le va uita s-a consumat în 1981. La Pogoanele. Se construia un siloz uriaș. Un lucru banal pentru restul lumii era deosebit pentru constructorii de acolo. „Cere puțin curaj și, evident, multă responsabilitate”, crede Florian Trancă. Era vorba de o scheletă autorizată. Calculată pentru o înălțime de 32 de metri. „Am pus-o pînă la 56 de metri. Proba? Eu am făcut-o. M-am urcat singur. După aceea, au urcat oamenii. Directorul era jos. Zicea că-mi tremură inima. (Ride încîntat și acum de succes și poate de gîndul secret că directorul acela de jos vorbea aspru ca să păstreze numai pentru el gîndul părintesc din spatele privirii atîntite-n sus). La sfîrșit mi-a dat cea mai bună garsonieră din Buzău”.

Florian Trancă e cunoscut de mult ca „un om care are mereu o mașină nouă-n cap”. Ceea ce nu înseamnă că își dorește un automobil nou. Înseamnă puțin altceva. Tocmai acest puțin îl deosebește de alții. El gîndește mereu cîte o instalație, pentru care are o singură explicație: ca să ne ușureze munca. Simplu. Pe prima a făcut-o prin 1974. Era necesară la turnarea taluzelor de beton pe pereții unor canale de aducțiune, la niște hidrocentrale de pe riul Buzău. Stratul de beton trebuia să aibă 10—20 de centimetri. „L-am turnat cu o instalație făcută de noi. Ne-am făcut-o fiindcă ne trebuia, n-am luat-o de la nimeni. Nu, mi se pare prețios spus că am gîndit-o eu. Altfel este mai important: am făcut-o noi. Toți. Este un fel de variantă îmbunătățită a mașinii pe care, altfel, am fi

putut s-o importăm. Am făcut-o singuri. Pe șantier. Ca să ne ușurăm munca”. Au urmat altele.

Din aceeași rațiune, în vara trecută, Florian Trancă a terminat o instalație care lucrează și ea foarte bine. L-am întrebat la ce servește. Iată răspunsul, în limbajul curent al celor care o folosesc: „pentru îndoit oțel beton pînă la 4 centimetri diametru, striat (P.C. 52) pentru carcase butoni centrali pile”. O denumire pentru cei de meserie.

Și eu am dreptul la nopti albe

Pentru alții poate să pară nu atît codificată cît lungă.

În fond este vorba de o armătură mai sofisticată. Îndoirile acelea se făceau, în țară la noi, manual. Pînă în august 1983 cînd, la Cindești, s-au făcut cu acest dispozitiv. La raze diferite, între 1479 și 1347 de milimetri. Totul doar „pentru a ne ușura munca”. Totul din materiale recuperabile. „Noi toți am făcut-o. Eu cred că-i meritul tuturor, chiar dacă am gîndit-o eu”. Florian Trancă este convins că dincolo de orice gînd al unuia, oricît de valoros, rămîne esențial să găsești oamenii care să te înțeleagă și să te ajute. Ca directorul și colegii lui, ca muncitorii cu care face, de fiecare dată, totul. Mereu se întoarce la „bătrînul” fără de care ei, tinerii, nu s-ar fi putut dezvolta în meserie. Este convingerea lui Florian. A mizat pe ei. Și nu s-a înșelat. Nu l-au înșelat. „Eu sînt adjunct de șef de brigadă. Colegii mei iarăși nu sînt simpli ingineri. Vă rog

să notați măcar aceste nume: Ion Băceanu, Vasile Voinea, Victor Vasilescu. Împreună facem totul. Orice idee a unuia o realizăm toți. Deși eu sînt mecanic și ei sînt constructori. Sau poate de aceea”.

M-am întrebat ce-l deosebește pe inginerul acesta de cei care, chiar într-un institut de cercetări, uneori, își privesc propria profesie, propria activitate cu o impasibilitate nemăsurată. (Nemăsurată nu doar din cauză că lipsesc A.M.C.-uri pentru aceea). Poate neliniștea. Un anumit fel de neliniște. „Am o retribuire foarte bună, la vechimea mea aici, zice Florin Trancă. Sigur că aș putea sta liniștit. Dar, vedeți: nu pot. Ce fac eu cu meseria pe care am învățat-o, ce fac pentru oamenii cu care lucrez? Cum să nu mă întreb? N-am învățat doar ca să fiu dispacer de mașini sau de oameni. Cu ce obraz aș accepta numai atît: liniștea mea cu spatele la ceilalți? Și ce satisfacție sufletească aș mai avea? Am destul, n-am nevoie să mă salt, numai că mai este și altceva. Bucuria nu ți-o dă liniștea aceea săracă. Oricît ai munci pe șantier, trebuie să vrei și altceva. Pentru că e muncă și în ce nu vîd alții. Ca în singurătatea scriitorului din nopțile lui albe în care rupe foi după foi pînă să-i placă un cuvînt pe care noi ne vom mira că l-a găsit ușor. Atît de ușor. Și eu am rupt multe foi de hîrtie. Și eu am dreptul la nopți albe. Mă simt fericit în nopțile acelea. Dar, dacă veți scrie despre mine, nu vreau să încheiați așa. Să începeți și să încheiați cu directorul Zoltan Katona. Să vă mai spun ceva. Profesorul meu Ovidiu Frînculescu de la Liceul „Eminescu” din Buzău m-a învățat franceza. Cine a avut 8 la dînsul, în facultate descoperea că este un fel de autoritate printre colegi. Dar nu numai limba franceză ne-a învățat, mai avem de la dînsul și un stil de a gîndi. Care ne-a ajutat extraordinar. A fost dascălul care ne-a învățat să fim oameni. Eram singura clasă de băieți din școală. Și toți am ajuns oameni. Acum are 78 de ani. Îl vîd uneori pe bicicletă. Pentru omul acesta m-aș duce pînă la capătul lumii să-i aduc o zi de viață în plus. Și va mai trăi o viață prin noi. Toți gîndim la fel. Ei bine, în producție, echivalentul de pedagog al dirigintelui meu Frînculescu a fost Katona”.

DORIN GHERGHINESCU ■

În faptele fiecărei zile, grija pentru om

Metroul, stația Piața Romană

Simbăta trecută, în Piața Romană a fost inaugurată și dată în exploatare ultima stație de metrou de pe magistrala a doua, I.M.G.B. — Pipera. Avind o notă în plus de originalitate

constructivă, ea poate prelua un flux de peste 40 000 de călători pe zi. La ora cind apar aceste rânduri, bravi ei constructori își onorează deja prezența pe alte șantiere

ale metroului bucureștean.

Stația de metrou, Stația Piața Romană, a devenit realitate. Însoțit de fotoreporter, am vizitat-o în pragul inaugurării și ne-a fă-

cut o impresie plăcută. Din fața magazinului alimentar general cu autoservire, am coborât pe o scară rulantă direct în incintă, am străbătut holul elegant de la intrare și iată-ne la ultimul nivel, unde ne-a apărut brusc în față stația propriu-zisă, cu pereții ei cochete, cu coloane de stilpi masivi, plăcați cu marmură albă. Pereții laterali sînt tot albi, acoperiți cu gresie și plăci de ceramică. Numai pardoseala e galben-maronie, mesterită cu plăci patrute de gresie, iar plafonul, înglobînd în el corpurile de iluminat, e alcătuit din componente de metal și sticlă. Constructorii, puțini cîți au mai rămas, tocmai zoresc la ultimele finisaje. Unii spală mozaicul și scările de travertin. Alții, electricienii, mai încearcă o dată sistemul de iluminat, în timp ce lăcătușii probează scara rulantă, montează ultimele panouri indicatoare. Stația Piața Romană, în întregul ei, degajă originalitate și armonie geometrică, oferind vizitatorului o ambianță plăcută, un ansamblu arhitectonic unitar și primitor.

Aici, în vîltoarea muncii de ultimă oră, i-am cunoscut pe cîțiva dintre harnicii constructori, pe inginerii Florea Pleșa și Ilie Predescu, adjuncți de șefi de brigadă din cadrul A.C.M.-ului. De la ei am aflat că la realizarea stației și-au dat concursul, alături de brigăzile 4, 1 și 2 ale antreprizei, echipe specializate de constructori de la Trustul instalații apă București, Întreprinderea „Marmura”, Șantierul 16 instalații, regionalele C.F. din întreaga țară. Zi și noapte, în două schimburi, neîntrerupt, au mun-

cit aici peste două sute de constructori de cele mai diverse profesii. Greul l-au dus practic echipele de betoniști conduse de Constantin Roșu, mozaicarii lui Anghel Dobre, zidarii lui Nicolae Petrița și Ion Pencea, lăcătușii din subordinea meșterilor Matei Neagu, Vasile Bunică și Constantin Pantazescu. Ei toți — zice ing. Ilie Predescu, de 20 ani nelipsit de pe șantiere — au realizat într-un timp record, de numai 8 luni, această stație cochetă, mai mică e drept decît suratele ei, dar la fel de primitoare și funcțională. De altfel, cum mi s-a spus, două sînt caracteristicile constructive ale acestui original obiectiv: e prima stație făcută peste o galerie de metrou deja existentă și care a fost menținută tot timpul în circulație, și, doi, construcția a durat cel mai puțin, un ade-vărat record în materie. De remarcat că Stația Piața Romană dispune de două guri de acces, dotate cu 3 scări rulante și poate face față unui flux de călători ce se ridică, spuneam, la 40 000 pe zi.

Acum, la puțin timp de la inaugurare, se cuvin cu prisosință un gînd și un cuvînt bun, de stimă pentru proiectanți, pentru constructori, pentru toți cei care, trudind zi și noapte, au dat Capitalei un frumos și deosebit de util obiectiv edilitar. O realizare de prestigiu pe care constructorii metroului bucureștean s-au străduit s-o finalizeze în preajma lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R., în cinstea celei de-a 41 aniversări a Republicii.

MIHAI STĂNESCU
Fotografie de ELENA GHERA

Baia Mare, vitrinele orașului

Am scris deseori despre modernizarea rețelei comerciale. Cu cîteva numere în urmă, revista noastră publica un interviu privind modernizarea rețelei comerciale, în cadrul căruia Constantin Tudose, director în Ministerul Comerțului Interior, amintea, printre realizările deosebite în domeniu, noua rețea comercială din municipiul Baia Mare.

La Baia Mare ți se impune o realitate pe lîngă care, sîntem siguri, nici unul dintre călătorii pe aceste meleaguri nu trece indiferent. Nu voi încerca o descriere a noilor complexe (multe dintre ele aflate la parterele unor blocuri de locuințe), a magazinelor, cofetăriilor și restaurantelor de o eleganță și o modernitate impresionantă. Vă voi spune numai că două din complexele de locuințe cu spații comerciale la parter construite aici în ultimii ani au fost apreciate prin remarcabilele distincții oferite creatorilor lor.

Premiul Academiei R.S.R. pe anul 1985 distingea Complexul „Săsar” (din cartierul cu același nume) personalizat prin jocul dintre modulele de 2, 3 și 4 etaje, și terasele sale comerciale coborînd către spațiul verde din fața complexului.

Premiul Uniunii arhitecților pe anul 1987 consacră individualitatea stilistică a ansamblului celor cinci blocuri de opt nivele de pe strada Progresului, în centrul orașului, ansamblu în care, pe toată suprafața parterurilor și a spațiilor dintre blocuri, s-a constituit o originală zonă comercială destinată tineretului („Galeriile tineretului”, „Casa vacanței” etc.).

Simplificînd, în cazul celor două complexe comerciale din ansamblurile premiate, este vorba de două partere, de două, am fi putut spune, „banale partere comerciale”, cum încă mai întîlnim în atîtea locuri, gîndite, însă, de astă dată, de către proiectanți, în zone comerciale cu o personalitate distinctă, eliberate de rigorile spațiului impus.

Întîlnirea dintre arhitectul Constantin Pena, șeful de proiect al celor două ansambluri,

mai tinerii săi colaboratori, arhitecții Angela Muresan și Mircea Pop, și reprezentanții Direcției comerciale județene au demonstrat elocvent virtuțile acestui dialog. De fapt, demonstrația practică a valorii colaborării dintre autorii proiectelor și conducerea Direcției comerciale județene este chiar existența celor două ansambluri în forma actuală. Colaborarea a început încă de la întocmirea detaliului de sistematizare.

„Spațiile comerciale ne-au ridicat probleme deosebite, spune Constantin Pena, pentru că nu puteam accepta niste simple partere fracționate de sistemul constructiv al blocurilor. Pentru zona Progresul, soluția a fost adoptarea proiectului la acele sisteme constructive care permit o mai mare flexibilitate în amenajarea acestor spații, oferind, în același timp, condiții pentru modificări sau modernizări ulterioare”. Apoi, odată finalizată construcția, s-a continuat pe aceeași linie și amenajarea spațiilor interioare ale magazinelor, nu prin pereți, ci prin mobilier.

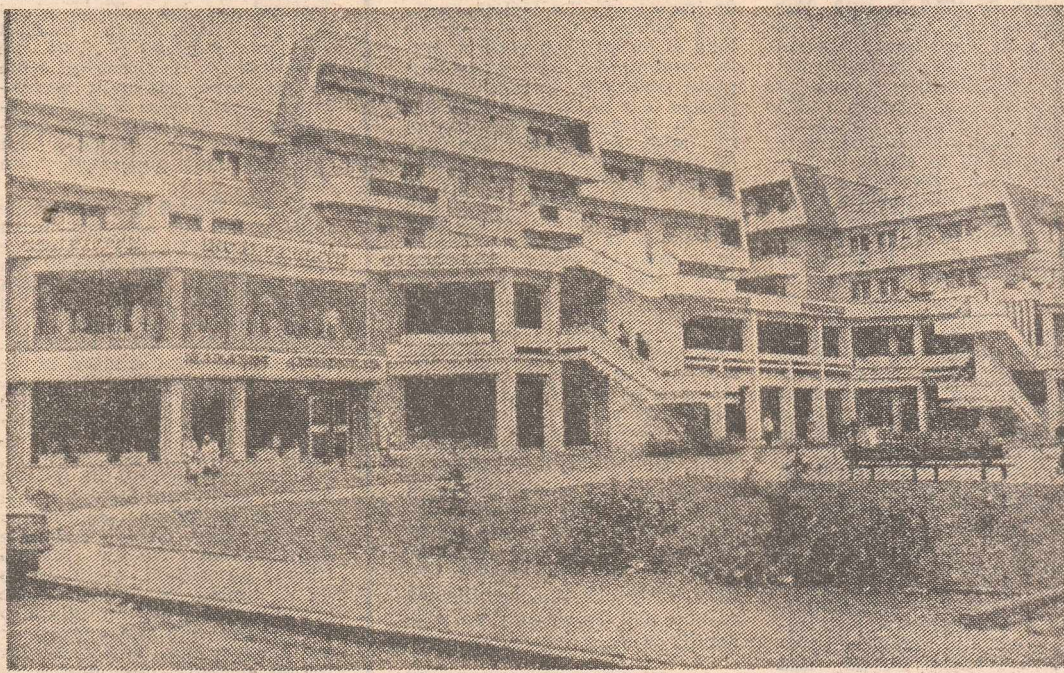
De la proiectul tip pînă la ceea ce reprezintă astăzi, în peisajul arhitectural al Băii Mari, „Galeriile tineretului”, drumul n-a fost nici scurt, nici ușor. Odată definitivată concepția viitorului complex, cu spații deschise în continuarea celor de sub blocuri, pentru aceste soluții unicate au trebuit obținute avize pe fiecare tip de unitate și denumire de magazin, ceea ce pentru grupul de arhitecți a însemnat asumarea unor obligații suplimentare.

Același efort creator și la ansamblul „Săsar”, unde în definitivarea detaliilor complexului comercial arhitecta Suzana Bara, spre a evita fracționarea spațiului în unități mici, de 6 metri pătrați, (fapt impus de sistemul constructiv cu diafragme) a optat pentru spațiile evazate, constituind astfel magazine mari, tip galerii, cu vitrine deschise, vizitabile de pe ampla terasă ce le înconjoară.

Remarcabilă în cele două complexe comerciale este ieșirea din tiparele „parterului comercial” cel mai adesea deter-

minat strict, „supus” sistemului constructiv. Există, desigur, și aici stilpi de rezistență. Nu îi „vezi”, însă, nu te izbești de ei, nu ai nici o secundă senzația că spațiul în care te miști are niste delimitări de altă natură decît cea funcțională și estetică comercială. Este meritul grupului de arhitecți ce au proiectat aceste ansambluri, gîndindu-le, încă de la început, ca pe unități stilistice complexe, urmărind, pentru fiecare din cele două unități — spațiu locuit și spațiu comercial — soluții în egală măsură practice și armonioase estetic. Și este, desigur, meritul Direcției comerciale județene care a valorificat aceste spații într-o manieră modernă, oferind cumpărătorului ori consumatorului confortul psihic al unor locuri în care utilul este oferit într-un cadru elegant, reconfortant.

ROXANA MANOLESCU
Fotografii de PETRU HOȘAN

„La 1 Decembrie 1918, prin hotărîrea maselor populare, a poporului, Transilvania s-a unit cu România, constituind statul național unitar român. Realizarea acestui vis secular al poporului nostru a deschis o nouă eră în dezvoltarea României, în ridicarea sa pe noi trepte de progres și civilizație“.

NICOLAE CEAUȘESCU

În lunile octombrie-noiembrie 1918 sfîrșitul Imperiului austro-ungar — de foarte mulți doriți, de mult timp așteptat, și chiar prezis de mișcarea socialistă încă cu decenii în urmă — era fapt împlinit. Dubla monarhie ar fi putut supraviețui — poate — înfrîngerii în război, dar ea nu s-a putut opune uriașei forțe centrifuge reprezentată de lupta de eliberare națională a popoarelor asuprite. Sosise, în sfîrșit, timpul — așa cum scria „Adevărul” al socialistilor români din Transilvania — cînd „toate națiunile și popoarele asuprite, nedreptățite și jupuite” își ridicau capul, manifestîndu-si dorința de dezrobire și fiind gata „să înceapă lupta cea mai crîncenă contra tiranismului care i-a sugrumat pînă acum”.

În ampla mișcare a popoarelor europene pentru autodeterminare națională și scuturarea jugului străin din anul 1918 s-a încadrat și lupta maselor populare din România și Transilvania pentru eliberarea Transilvaniei și celorlalte teritorii românești din Austro-Ungaria de sub stăpînirea habsburgică și unirea lor cu țara. „Trăsătura distinctivă fundamentală a acestei lupte — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — a fost largul ei caracter de masă, faptul că a antrenat muncitorimea, țărînimă, intelectualitatea, cercurile înaintate ale burgheziei, principalele clase și pături ale societății”. Forța socială principală, cea care s-a ridicat la această poziție și careia i-a revenit acest rol prin număr și putere, prin program și angajament, prin abnegație și fertă, prin dinamism a fost reprezentată de masele populare. Evenimentele din 1918, ca toate marile momente care s-au înscris ca puncte de referință în istoria poporului nostru, poartă amprenta creației istorice a maselor populare, au fost produsul nemijlocit al revărsării potențialului lor revoluționar, au fost în cea mai mare parte rodul inițiativei și luptei celor mulți. Ziarul „Românul”, organul Partidului Național Român din Transilvania, o spunea în acele zile revoluționare foarte clar și frumos: „Plebea este motorul care mișcă masa, inspiră îndrăzneală și nu cunoaște frîu”.

După ce, la 30 octombrie 1918, a fost creat Consiliul Național Român Central — emanatie a revoluției de eliberare națională a românilor din Imperiul austro-ungar — și s-a trecut imediat la organizarea gărzilor naționale românești, lupta pentru unirea cu România a intrat în faza finală. Într-un ritm rapid revoluția a cuprins toate teritoriile românești din fosta monarhie dualistă: era o revoluție de eliberare și unire cu Țara, avînd și un puternic caracter social, o revoluție ce continua și finaliza, într-un alt cadru istoric, programul revoluției române de la 1848.

Rînd pe rînd, orașele și satele din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș au intrat în iureșul revoluției eliberatoare. La Arad, unde, de la 2 noiembrie 1918, și-a fixat sediul Consiliul Național Central Român, revoluția s-a declanșat cu putere încă la 31 octombrie. Impresionat de cele văzute, un martor ocular scria: „Mișcări de revoluție! Libertate! Suflătele s-au agitate, zguduite... Orașul fierbe în zgometul cetelor de soldați și muncitori, femei și copii care pornesc mișcarea lumii amorțite... E ceva rezolut și puternic în descătușarea lanțurilor de secole ce țineau lumea noastră ferecată... S-au rupt lanțurile. Bîjbîie străzile de lume liberă, soldați care fără sovăială își rup rozetele de pe chipiuri, își aruncă puștile, își rup sulite, resturile sclaviei și ale măcelului în care au fost purtați pentru stăpîni. Jurămîntul dat împăratului este nesocotit într-o clipă spontană și înlocuit cu cel mai sublim și puternic instinct de om: libertatea lui... Nu se mai ține ordin să frîneze această gloată slobodită”. Orașul a fost cuprins de greva generală. Mo-

bilizați de socialisti, muncitorii s-au îndreptat în coloane spre Piața Libertății, unde a fost organizat un mare miting. Și nu numai muncitorii. Lor li s-au alăturat sute de cetățeni ai orașului. „Ca un riu umflat în albie — scria „Aradi Hirlap” din 1 noiembrie 1918 — așa unduia împunătoarea masă de oameni în direcția Pieții Libertății...”. La ora 10 și 30 de minute „puhoiul de oameni” și-a făcut intrarea în Piața Libertății. Aici, pe o estradă ridicată în grabă de muncitorii de la Teatrul orașenesc, oratorii improvizați au vorbit despre însemnătatea revoluției. După miting, participanții s-au îndreptat spre cetate, unde au dezarmat detașamentele de pază și, apoi, au eli-

părut, autodizolvîndu-se sau fiind pur și simplu măturate de masele populare și înlocuite cu organe proprii, revoluționare — Consiliile naționale românești — ce au instaurat autoritatea românească peste Carpați. În cele mai multe cazuri acestea au apărut ca un produs direct al frîmintărilor populare, al demonstrațiilor de stradă, au reprezentat inițiative ale maselor populare. De regulă ele au fost create în cadrul unor mari adunări cu participarea marii majorități și, nu de puține ori, a tuturor locuitorilor unor așezări.

Modul în care a decurs preluarea puterii de la vechile autorități de către Consiliul Național Român din Năsăud a fost,

nu vor primi arme, nici bani. Forței va impune forță”. De subliniat însă că în numeroase localități în care alături de români trăiau unguri, secui sau sași, între consiliile naționale ale românilor și cele ale naționalităților conlocuitoare s-au stabilit relații de colaborare, izvorite din necesitatea soluționării unor probleme curente, din credința în viitorul lor comun.

În componența consiliilor naționale au intrat oameni din toate categoriile sociale: muncitori, țărani, intelectuali, reprezentanți ai burgheziei, soldați etc. Nu puține au fost cazurile cînd cei săraci, muncitorii și țărani, mulți dintre ei îmbrăcați în haine militare au

viață. „Nu cred că vreodată în istoria țărilor să se fi cunoscut un mai pronunțat dor de unire” — scria un contemporan. Acestui dor de unire i-au dat expresie sutele de mii de participanți la adunările populare pentru desemnarea celor 1228 delegați pentru Marele Sfat, ce au primit mandat expres să voteze pentru unire. „Aceasta o vrem, pentru aceasta trăim și muncim” — țineau să sublinieze locuitorii comunei Lesnic (Hunedoara) în impeternicirea dată delegaților aleși în unanimitate să-i reprezinte la Alba Iulia.

În cadrul pregătirilor pentru Marea Adunare Națională, la 28 noiembrie ziarul „Unirea” a publicat un apel intitulat „Veniți la Alba Iulia” în care se spunea printre altele: „Veniți cu toții la Marea Adunare Națională care se va ține la 1 decembrie în Bălgradul lui Mihai Viteazul. Veniți cu mîile și cu zecile de mii! Lăsați pe o zi grijile voastre acasă, căci în această zi vom pune temeliea unui viitor bun și fericit pentru întreg neamul nostru românesc. E ziua cînd noi, românii, ...să spunem pe față înaintea popoarelor lumii ce vom. Veniți să dăm răspunsul! Ochii tuturor popoarelor sînt ațintiți asupra noastră. În Alba Iulia vor fi împreună cu noi toți fiii aleși ai neamului nostru. E ziua cînd se va hotări asupra sorții noastre pentru o veșnicie. Veniți și jurați că nedespărțiți vom fi și uniți rămînem de aici înainte cu frații noștri de pe tot cuprinsul pămîntului românesc...”. De fapt nu mai era nevoie de un astfel de apel, intrucît peste 100 000 de oameni se aflau deja în drum spre Alba Iulia, unii desemnați în adunări populare, alții plecați din proprie inițiativă, toți dornici să fie prezenți la marele eveniment. Unul dintre mîile de români prezenți atunci la Alba Iulia își amintea de această imensă prezență umană la Alba Iulia din ziua de 1 decembrie 1918: „Sătenii plaiurilor și ogoarelor alergau în zor către cetatea suferințelor lui Horea iobagul, așezată la poala munților lui Iancu. Veneau țărani români de pe Mureș și Tirnave, veneau mărghinenii din partea Sibiului, cu căciulile lor mari, rotunde, muntelui din Țara Hațegului, cu înfățișarea lor de daci chipeși și pleteși, maramureșenii cu sumanele de lînă, oltenii sprinteni cu cioareci albi și toți de pe valea Someșului și a Crișurilor curgeau mereu în cete albe, cîntînd, chiotînd și flîind... La poarta cetății îi primeau moșii de la Vidra și Cîmpeni, nepoții lui Iancu și al popii Balint, cu căciulile tuguie, stînd cu puștile pe umăr, strajă la zidurile între care avea să se săvîrșească cel mai glorios act din istoria Ardealului, Cîmpia din preajma cetății Bălgradului era o mare de capete, care clocotea de la o margine la alta”. Iar la ora 10,00, cînd s-au deschis lucrările Marii Adunări Naționale, cei rămași în satele și orașele Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului s-au întrunit din nou în mari adunări populare pentru a-și exprima adeziunea la hotărîrea de unire.

Rolul avut de masele populare în desfășurarea evenimentelor din octombrie-noiembrie 1918, la crearea consiliilor și gărzilor naționale în județele, orașele și comunele Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului, sutele de mii de semnatari care au întărit mandatele încredințate delegaților la Marea Adunare de la Alba Iulia, participarea a peste 100 000 de oameni la această adunare dovedesc că unirea Transilvaniei cu România nu a fost actul cîtorva persoane sau grupuri izolate, ci opera întregului popor, a întregii noastre națiuni. „Iată de ce — sublinia pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu — nimeni, în afară de popor, nu poate pretinde că a înlăptuit unirea”.

ION CALAFETEANU

„Nimeni, în afară de popor, nu poate pretinde că a înlăptuit Unirea“

berat deținuții politici aflați în închisoarea orașului”.

Evenimente asemănătoare au avut loc la Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Oradea, Cluj, Făgăraș, Sibiu, Brașov, Dognecea, Vlăhița, Ocna Dejului, în aproape toate localitățile Transilvaniei.

Concomitent s-au răscolit țărani, iar flacăra revoltei lor s-a întins pînă în cele mai îndepărtate cătune. Încă din vară un țăran trimisese ziarului socialist „Adevărul” o scrisoare în care avertiza: „Negre zile ducem noi cel de la sate... Apoi aceasta nu-i viață, ci robie... Dar va trebui să vină odată ceasul cînd după mari suferințe ni se va face și nouă dreptate. Așa nădăjduiesc”.

Nădejdea s-a împlinit, ceasul a venit...

În țara moților, locul atîtor răscoale în decursul vremurilor, țărani și-au făcut singuri dreptate. Într-un document al timpului se arată: „Treziindu-se poporul, revoluția a spulberat administrația păcătoasă, exponentii ei au fugit, temîndu-se de darea de seamă pentru mișcările de secole și așa comitetele locale au fost necesitate să ia în mînă conducerea lor. Jandarmii au fost pe cale pașnică dezarmați, căci poporul nu a apucat de a mai suferi în mil-lucul său pe cei ce au dus preoții și pe cei mai buni ai noștri în lanțuri și în bălăi”.

În timpul desfășurării revoluției burghezo-democratice organele vechii administrații au dis-

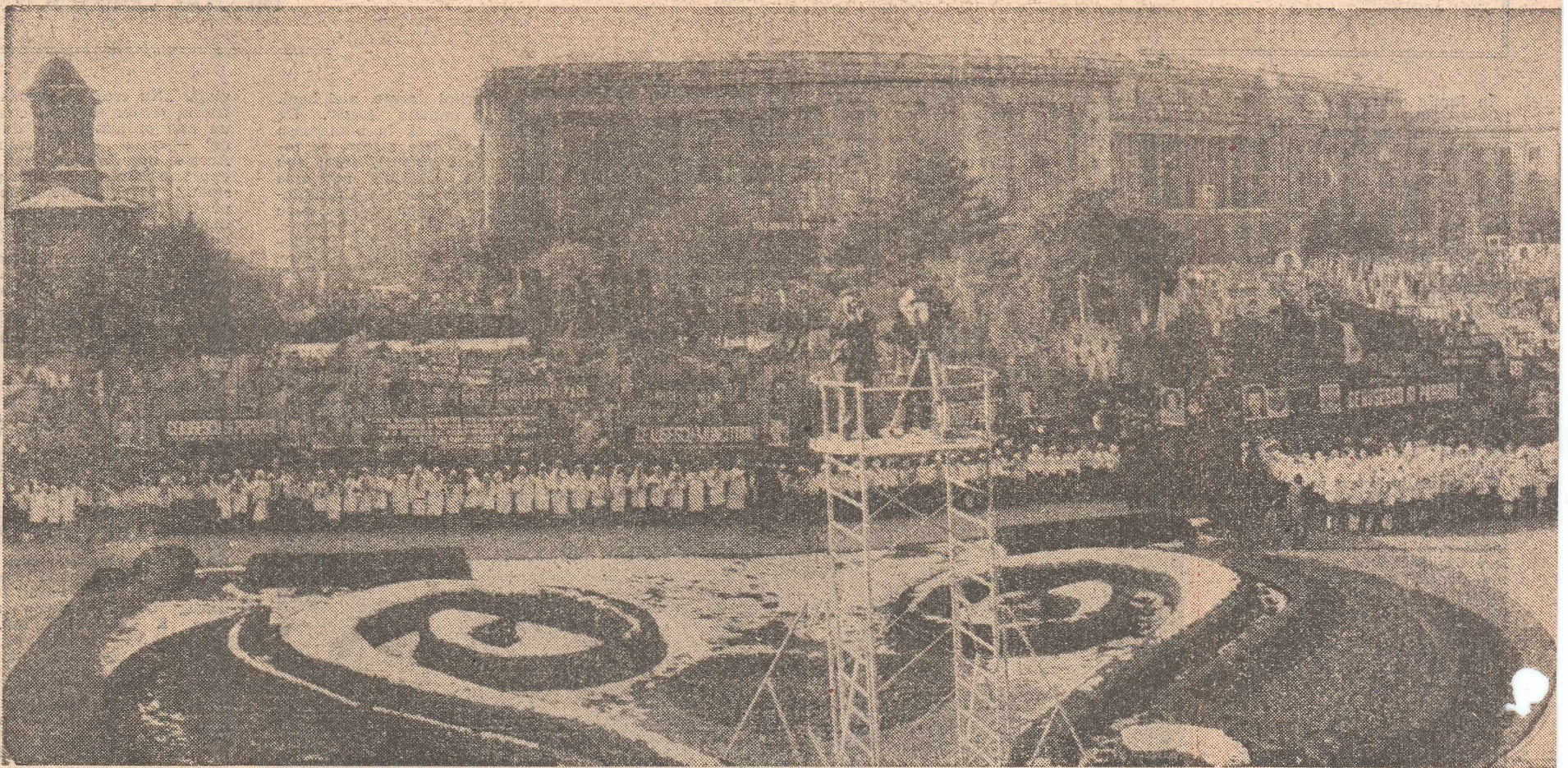
din multe puncte de vedere, caracteristic pentru numeroase localități din teritoriile românești ale fostei Austro-Ungarii. Un raport al Consiliului Național Român din Năsăud, referîndu-se la momentul formării și începerii activității sale, releva: „Duminică, în 3 noiembrie, gloata, în frunte cu soldații eliberați, al căror număr începînd cu zilele ultime ale lunii octombrie s-au adăos zilnic și care înarmați trăgeau pușcături... s-a pus în mișcare pe străzile Năsăudului. Sub impresia acestor evenimente s-au adunat fruntașii și poporul la casa comunală, s-au constituit în comitet național; /acesta/ a declarat spontan și unanim suspendarea organelor administrative ungurești... și a luat fără amîinare măsurile necesare pentru restabilirea ordinii. S-a dezarmat jandarmeria și cu armele acvitate de la aceia și de la postul de finenți s-a improvisat o gardă națională de circa 30 de feciori, aproape toți foști soldați”.

În calea constituirii consiliilor și gărzilor naționale românești au existat și numeroase obstacole ridicate de autoritățile ungare, care recurgeau la toate măsurile pe care le mai puteau încă lua pentru a împiedica organizarea românilor. Astfel, protopretorul Debrecen din Chiochis „a declarat cu emfază și superbie că nu recunoaște și nu conde sfatul național român și nici garda militară română. Formarea lor în sate mixte o va împiedica cu arma,

reușit să trimită un număr preponderent de reprezentanți în consiliile naționale din unele localități. Așa s-a întimplat, de exemplu, la Curtici, unde un raport din epocă semnală că „între cei aleși sînt unii din clasa săracilor, soldaților de prin tranșee, sub a căror dictatură a cam decurs alegerea”, în timp ce oamenii mai înstăriți din localitate „nu sînt aproape deloc reprezentați”. La fel s-au petrecut lucrurile și la Chertis, județul Arad, unde Consiliul național a fost format nu numai dintre cei cu stare bună, ci și dintre cei mai săraci”, cum se releva într-un document.

Cînd, pe la mijlocul lunii noiembrie 1918, Consiliul Național Român Central a făcut cunoscută hotărîrea de convocare pentru 1 decembrie a Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, ce urma să hotărască unirea cu România, masele populare, puse în mișcare de revoluție, au participat și susținut cu entuziasm acțiunile de pregătire a întrunirii marelui forum național. În zilele care au premers deschiderii acestuia, practic toate viața Transilvaniei, a Banatului, Crișanei și Maramureșului a fost racordată la înalta tensiune a hotărîrilor ce urmau să fie luate. Pe buzele tuturor nu se afla decît un singur cuvînt, în inimile tuturor nu exista decît un dor, toți își legau viața de un singur act: unirea. Pentru unire erau gata să-și sacrifice viața, fiindcă fără unire viața lor nu mai era

La împlinirea a şapte decenii de la formarea statului român, forum democratic, în Piaţa Republicii din Capitală a avut loc în jurul partidului, al conducătorilor

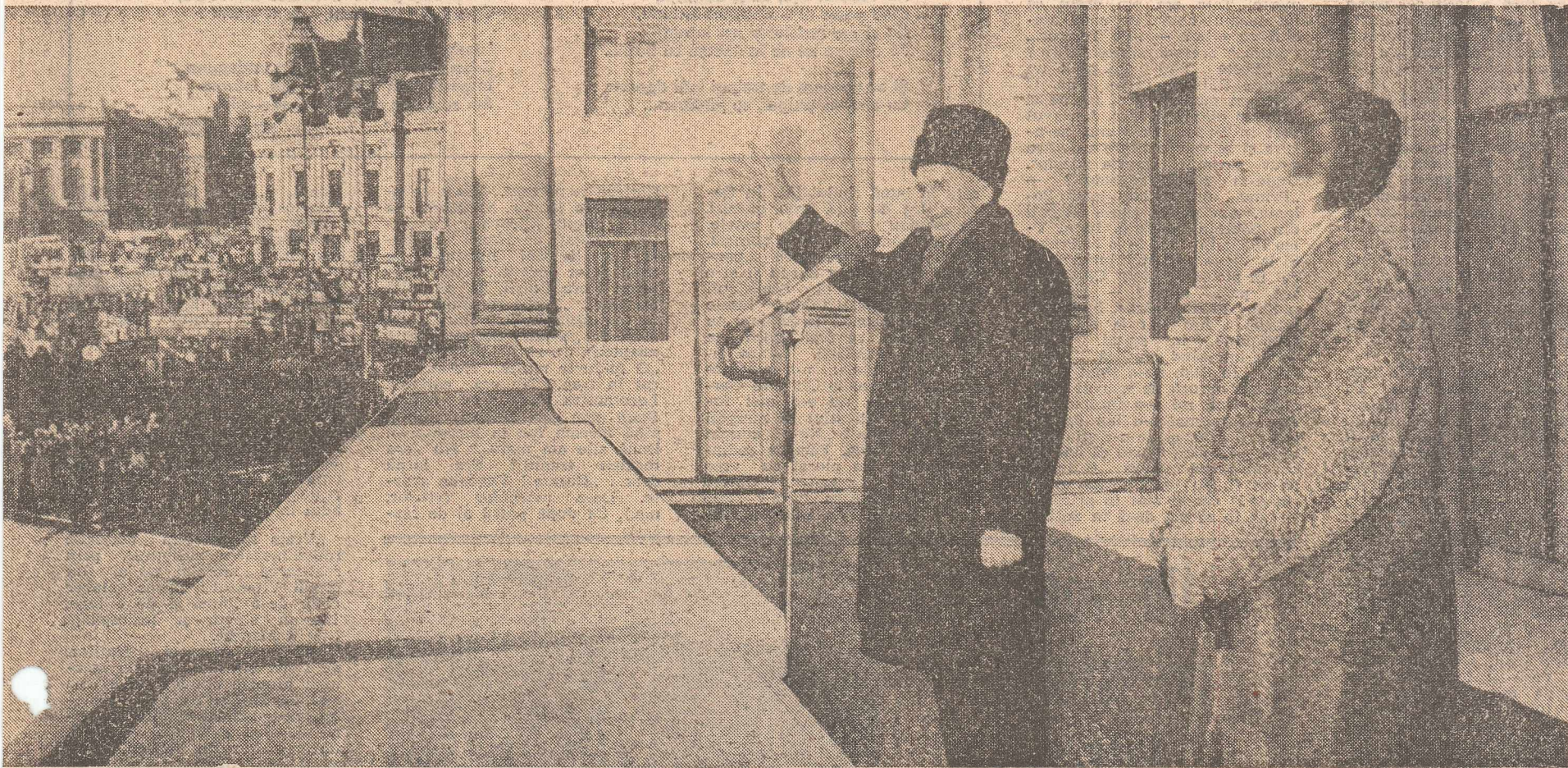
Cu 70 de ani în urmă, la 1 decembrie 1918 avea loc un eveniment epocal în viața și istoria poporului nostru — făurirea statului național unitar român. Marea Unire de acum șapte decenii a încununat lupta de secole a poporului român pentru unitate, independență și suveranitate națională, a deschis calea dezvoltării națiunii noastre, a ridicării patriei pe noi trepte de progres și civilizație. Unirea din 1918 s-a înscris pentru totdeauna în conștiința poporului român ca un moment crucial în marea carte a istoriei noastre naționale. Făuri-

rea statului național unitar român, proces încheiat la 1 decembrie 1918, a constituit împlinirea năzuinței și voinței de unitate a poporului nostru, a visului pentru care au luptat și s-au jertfit nenumărate generații.

Pentru a cinsti acest mare eveniment, împlinirea a 70 de ani de la unirea tuturor românilor într-un singur stat în spațiul geografic și etnic al vechii Dacii, vatra noastră strămoșească, miercuri dimineața s-au adunat în Piața Republicii din Capitală peste 120 000 de cetățeni, reprezentanți ai tu-

turor județelor țării și municipiului București — muncitori, țărani, intelectuali, elevi și studenți. Într-o unitate de cuget și simțire cu întreaga națiune, ei au venit pentru a exprima, în acest moment de profundă semnificație patriotică, atunci când se încheia și ședința comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român a organismelor democratice și a organizațiilor de masă și obștești, omagiul lor patriei iubite. Mulți dintre ei purtau drapelul și stema țării, aveau pe trecută peste umeri eșarfa tricoloră. Animați de

lui național unitar român, în încheierea marelui loc o grandioasă sărbătoare a unității întregului popor i iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu

Dragi tovarăși,

Cu prilejul marii noastre sărbători de la 1 Decembrie, când se împlinesc 70 de ani de la formarea statului național unitar român, doresc să vă adresez tuturor celor care ați venit la această mare manifestare a Unirii, întregului nostru popor un salut calduros, cele mai bune urări de succes în toate domeniile ! (Urale și aplauze puternice ; se scandează : „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu și poporul !”).

Realizarea statului național unitar, cu 70 de ani în urmă, a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului nostru de a trăi unit, de a munci împreună, pentru a-și făuri o viață nouă, mai bună, liberă și fericită. (Urale și aplauze puternice, îndelung repetate).

Acum, când aniversăm 70 de ani de la realizarea statului național unitar, putem afirma cu îndreptățită mândrie că numai socialismul a reușit să asigure ridicarea generală a bunăstării poporului, să asigure întărirea independenței, a suveranității, să înlăturească năzuințele de veacuri ale poporului nostru la o viață mai bună, liberă, independentă. (Urale și aplauze puternice, prelungite).

Așa cum am declarat cu puțin timp înainte, la încheierea marelui forum democratic, să ne luăm angajamentul de a face totul pentru înlăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială a patriei !

Să cinstim pe făuritorii statului național unitar român ! Să cinstim poporul român — adevăratul făuritor al acestui act istoric, al istoriei patriei noastre în general — cu noi și noi realizări, cu hotărîrea fermă de a realiza neabătut Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism ! (Urale și aplauze puternice, îndelung repetate).

Și la această mare manifestare, doresc să asigur pe prietenii noștri de peste hotare, toate statele din Europa și din întreaga lume că poporul român, unit, stăpîn pe destinele sale dorește să trăiască în colaborare și prietenie cu toate popoarele, să-și făurească viața în mod liber, așa cum o dorește !

Dorim să conlucrăm pentru pace, pentru dezarmare, pentru o lume mai dreaptă și mai bună ! (Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung, „Ceaușescu — pace !”).

Vă mulțumesc, dragi tovarăși și prieteni, pentru această mare manifestare consacrată cinstirii proclamării statului național unitar român și vă urez succese tot mai mari în întreaga activitate, multă sănătate și fericire ! (Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu — România, stima noastră și mîndria”, „Ceaușescu să trăiască, România să-nflorească !”, „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu și poporul !”, „Ceaușescu — pace !”. Într-o puternică unitate de gînd și simțire, toți cei aflați la marea manifestare populară aclamă și ovaționează îndelung pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul său general, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu).

Înlăptătoare gînduri și sentimente, cei prezenți în marea piață au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, la ieșirea din Sala Palatului, o entuziastă primire, exprimîndu-și sentimentele lor de dragoste și prețuire pentru activitatea pe care conducătorul partidului și statului o consacră înfloririi continue a patriei, dezvoltării județelor țării, bunăstării și fericirii poporului, creșterii rolului și prestigiului României în lume, cauzei generale a socialismului și păcii.

Pe întregul traseu spre sediul Comitetului Central al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost înconjurați cu dragoste și bucurie ; atmosfera de sărbătoare era întregită de cîntecele și dansurile populare interpretate de numeroase formații artistice.

Luînd cuvîntul, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că realizarea cu 70 de ani în urmă a statului național unitar român a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului de a trăi unit,

de a munci împreună, pentru a-și făuri o viață nouă, mai bună, liberă și fericită.

Prin însuflețite și îndelungi aplauze, cu puternice urale și ovații, cei prezenți au exprimat hotărîrea lor, a întregului popor de a cinsti gloriosul eveniment de la 1 decembrie 1918 prin marea faptă de muncă, puse în slujba progresului multilateral al țării, de a edifica socialismul și comunismul.

Fără nici un fir de păr alb în cap (acesta e adevărul exact) și nici un dinte lipsă, Pop Gheorghe Titru, pe care tot timpul îmi vine năpădindu-mă să-l numesc bătrîn sau moș, așa cum îi-ar fi de-a dreptul peste mină să atributei o vîrstă unei statui, este nu numai un țărăn din Săpînța care a participat la Unire ca de altfel la toate evenimentele secolului, cu simplitatea cu care a ieșit cel puțin 80 de ani de viață la muncile periodice ale anotimpurilor, țărănul acesta care mai ara un pămînt, mai făcea un război și trăgea o brazdă, cînd pe locurile sale de pe Tisa, cînd în istoria neamului său, omul acesta este, mai mult decît toate la un loc, o adevărată performanță umană, un document viu al supraviețuirii noastre ca popor în lume, ca specie umană în istoria unui topos anume. Avem de învățat de la el nu numai atîtea lucruri despre cotloanele umbrase ale istoriei ci mai ales marea tehnică și artă a supraviețuirii senine, ca oameni și conștiințe umane într-un viitor planetar care devine parcă tot mai puțin locuibil.

— „Am fo opt frați de toți, patru feciori și patru fete. Eu is cel mai bătrîn și ni, trăiesc și amu! O cocoană o murit micușuță. Toader o murit la 54 de ai. Mai am în viață o soră de 81 de ai“. Cînd a murit tatăl dumitale? — „În '33. O fo tinăr de tot cînd o murit. N-o avut numai 73 de ai“. Pe moșu dumitale îl mai știi? — „Am avut 16 ai cînd o murit. Il chema Dumitru și o fo om învățat“. La cîți ani a murit? — „Tinăr și el. O avut 78 de ai. Moșu lui, adică stră-strămoșu meu o trăit 105 ai. I-o zis Gheorghe-a lu' Dumitru. Strămoșii moșului o fo patru frați, Gheorghe, Dumitru, Vasii și Ion. Toți o fo țărani, da' nemiși, nobili. O fo scrisi într-o carte de la anul 1400. Cu războaiele s-o pierdut...“ Nu cumva cartea se numea *Diplome maramureșene*, de Ioan Mihaly de Apșa? — „Așa, așa... O carte... latinește“. Ați avut diploma de nobil, de la împăratul? — „O fo așa: o venit un om din Ungarea ș-o zis către unul din neamu nost, Toaderu Anuți: „Mai, la tine stă diploma?“ Omul acela o venit din Budapesta c-o auzit din bătrîni că are avere în Săpînța. „Măi, eu is frate cu voi! — o zis. Da' Toaderu Anuți: „Noi nu te cunoaștem, tu nu ești frate cu noi“. Da' ceta străin: „Dă-mi diploma, numai s-o ceteșc“. Nu i-o dat-o. Atunci s-o pus cu binele pe lingă Toaderu Anuți și i-o dat diploma. Dacă i-o dat-o, de la o vreme a cerut-o înapoi. Domnu din Budapesta nu i-o mai vrut-o da. S-o strîns ceilalți frați, toți hucucior, și-o vrut să-l omoare pe domn. Nu i-o omorît, da' ce s-o gîndit? O pus toți bani, mină de la mină, și unul din ei s-o dus pînă la mănăstirea din Leles, în Ungarea, unde aveau ungiuri documentele. S-o dus pe gîos. Un an de zile i-o trebuit să vină înapoi c-o n-o fo tren; nici mașini. Neamurile i-o lucrat acelaia tot lucrul cîmpului, un an de zile, pînă o venit înapoi. I-o trebuit doi martori. S-o scris doi martori din Săpînța că-i drept. Și i-o dat de acolo copie după diplomă. (Unul din familie n-o vrut să dăie bani și de-atunci i-o rămas numele rău de Ocși). E vorba că strămoșu din care se trage neamu nost din Săpînța o primit de la nu-ș care voievod, ori împărat, atîta pămînt cit a încongiura cu calu într-o zi de vară“. Dumneata ai avut mult pămînt? — „60 de holturi. Puțin, da bun! Dumneata ești născut în 1888. Cum era viața în secolul XIX? — „Fă bine și mai zi o dată că n-am înțeles! Ce viață ai dus înainte de 1900? — „Mai mult am fo la oi. Tata avea cite 30 de marhă (vite) și cite o sută de oi. Am fo agiutori de păcurar. Duceam merinde...“ Îți mai amintești ceva din copilăria dumitale, așa, cam de pe la 1895? — „Cum să nu! Mai era un slugută la oi. Ne-am dat pe izdită (trîntă). L-am aruncat de pămînt. Să fi avut zece ai (deci în 1898). S-o sculat ceta de gîos și mi-o pleznit o botă peste cap. La pune dumneata mină. Ni, aici! (Pun mină. Are și acum, după aproape o sută de ani de viață, un cucui). N-am spus acasă, m-am temut. Tata, tare ne-o poruncit să nu ne batem cu nime. Cum m-o toit (lovit), m-am îmbătat de cap ș-am picat gîos ca mort. Dacă m-am sculat, i-am luat bota și i-am dat și eu una înapoi. I-o pleznit sîngele. A doua zi o venit omu la tata: „Măi Ghio!, co-

conil tîl sparg capul coldușilor? Tu i-ai învățat așa?“ Tata adăpa marhăle. M-am temut rău de tata. Am strigat: Ta', el m-o pîlit mai înainte. Ni, pune mină! Prinde tata și mă caută. Dă de cucui și vede cum stă treaba. Se întoarce către om: „D-apoi mă, coconu tău l-o tunat (lovit) mai înainte. Vezi-ți de drum pînă nu pun mină pe săcure!“. Asta îmi aduc a-minte. Tata era om drept ca tot neamul nost“. Pe unde umbrai cu oile? — „Pe Trișor... Paltin... Treceai și peste Tisa? — „Peste Tisa am avut un munte, Bătrîna, către Apșa. O dată am mers în acel munte și o trecut oile prin Tisa. Am avut veri în Bedeu. Pe-atunci se-nura și se mărta peste apă. Am avut neamuri multe acolo“. Unde-ai făcut războiul? — „Primu... Am umblat toată Polonia. Am plecat șapte bărbați din Săpînța, deodată. În al V-lea regămint. Am fo și în Praga. Și la Viena... În spitaluri... Pușcat în picior și mină! Ce-ai văzut prin lume? — „Sărăcie multă. Pămînt sărac. În Praga, fabrici. Am stat la Pilsen o săptămînă, în spital. N-am văzut om bînd horincă, numa bere. În Stab ne-o ținut șapte fete pe o sută de marozi (bolnavi). Una mi s-o încărcat de cap. Că numa' s-o iau de nevastă. Paula, și amu-i știu numele. „Cum să te iau că am doi coconi acasă? N-aș fi luat-o să-mi fi dat toată Praga ei de zestre!“ Cît ai stat în primul? — „O fo să mă ducă în Serbia.

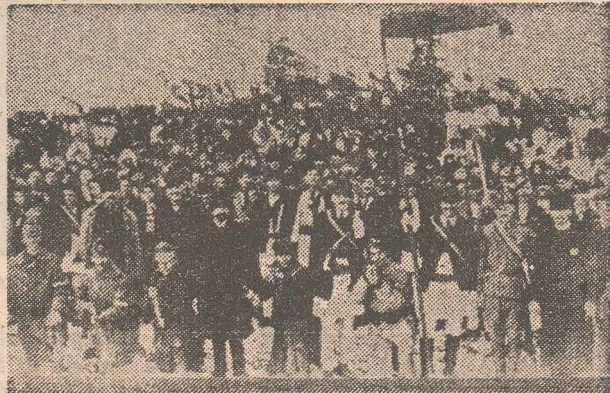
Un veac de istorie într-o singură viață

Am ieșit la plogi și hotnodiul (doctorul) m-o trimis la vizitație. Eram grav rănit. Am scăpat...“

Cred că, asemenea lui Pop Gheorghe Titru, Săpînța — ca de altfel întreg Maramureșul — mai are o mină bună de bătrîni care se apropie de vîrsta de o sută de ani (eu însumi cunosc vreo zece), un mare și puternic Sfat al Bătrînilor care ar putea da seama de vremurile pe care le-au vămuit cu sîngele lor, de istoria pe care au cernut-o prin oasele lor și care ar putea lăsa moștenire, în ultima clipă a vieții, un cuvînt prețios și greu de înțelepciune. Acești bătrîni sînt de o mie de ori mai valoroși acum decît după ce vor trece pragul dincolo și vor deveni simple personaje într-un „vesel cimitir“. Cred că nu trebuie să-i lăsăm să dispară ca abia apoi să încercăm să le reconstituim viața după inscripțiile de pe mormint, ei sînt documente de o valoare inestimabilă acum, valoare ridicată la cea mai înaltă putere de însuși faptul că sînt vii și trăiesc alături de noi.

„Așa frumusețe ca la Alba Iulia n-am văzut în toată viața mea. Și bucurie mare. S-o adunat din toate părțile Ardealului. Veneau procesiuni ca la mănăstire. Cum de te-ai dus la Alba Iulia? „D-apoi s-o spart războiul. Veneau de pe front cu duimuri. Veneau cu puști... La o săptămînă am făcut Gardă Națională. Să nu se fure, să nu se spargă. Am făcut Gardă Națională din 40 de oameni. Care-o fo mai cu cap, mai ridicați. Am adus două cără cu puști din Sighet. Ai putut aduce cu vagonul. Erau tipate...“ Pe cine-ți mai amintești din Gardă? „Am fo cu Pop Ion a Tomil, Pop Gheorghe, Ștefciu Ion a lu Ionu Dochii, Pop Dumitru Todiuț, Stan Vasii Colțun, Pop Ștefan...“. Mai trăiește careva? „S-o dus toți. S-o dus... Eu is cel mai bătrîn în Săpînța. Mai am un văr de 93 de ai și o vară de 96“. Ce-ai făcut în Gardă Națională? „N-o fo notat în sat. Nici jandari. Nime. Noi am fo conducătorii satului“. Te plăteau pentru asta? „Cine? Dumnezeu! Am făcut Gardă ca să fie satu la rînd. Am ținut

satu în bună rînduială... În fiecare tîrg de țară erau jocuri. Se adunau de pe toate satele. Fiecare comună avea o poreclă. Birsăneștilor li se zicea „bondari“. Călineștenii aveau și ei o poreclă mai urîtă. Săpînțenii erau considerați tîlhari. Într-o anumită perioadă, în Săpînța nu era rușine să furi. Dacă te prindeau jandarii, lumea zicea: „Vai săracu, n-o avut noroc și l-o prins!“. Cît o fo Gardă Națională nu s-o mai furat! Cum ați știut să mergeți la Alba Iulia? „Ne-o adunat părintele Băla. Făceam ședințe seara. Am plecat cu vreo două zile înainte“. Cine-o mai fost la Alba Iulia? „Pop Ion a Tomil, Pop Dumitru To-

diuț, Stan Vasii Colțun...“ Pe unde-ai plecat? „Prin vama cucului. Peste deal. Pe jos. N-o fo nu-ș ce mare drum! Cam cîți kilometri? „Or fi fost vreo 60 pînă la Baia Mare“. Șaizeci? „Și-ai mers pe jos? „Da cum?“ În cît timp ai ajuns? „Seara am fo în Baia Mare. Am mers prin Valea Neagră“. Era iarnă ghea? „În acea iarnă n-o fo omăt“.

„După cîna comună — fiind obosiți — ne punem la odihnă, cînd colo către miezul nopții, iată pe părintele Băla din Săpînța cu 3 săpînțeni... Ne așezăm cu toții într-un vagon și scriem pe el Maramație apoi: Trăiască România!“ (Articolul din ziarul „Sfatul“: „Drum spre Alba Iulia“, Anul I, Sighet, 1918, nr. I, II).

Erai înșurat? Cîți ani aveau pe atunci? „Vreo treizeci. Aveam un cocon de 6 ai și-o cocoană de un an și jumătate“. Erai abia întors din război. Ce-a zis nevasta cînd ai plecat din nou de-acasă? „Nu mi-o poruncit boreasa mie. Boreasa nu mi-o călcat voia! Am mers să facem țara! Ce te-a determinat mai mult să pleci la Alba Iulia? „Am văzut cum merg lucrurile... Cînd o fo cu mobilitatea... Era un închințes (gradat, în l. maghiară, n.n.). Te întreba: „Mi vodie?“. Adecă „ce ești, de ce religie te ții, cum te scrii?“. Apoi nu știa toată lumea farte. Nici ungurește. O crescut care, cum, pe la oi, prin pădure, pe lingă casă, în cîmp, pe dealuri... Nu știa ungurește. Și pe care nu știa... apoi nu-l tuie așa să trăiască, ci-l tuie cu dunga pumnului, ni, aici, în grumaz... Cînd vedeam, îmi venea să sar să-l omor... Uită-te, am învățat o poezie la școală... Cînd o fo Șerban Mihai învățător... „Fie plina bună, rea / Tot mai bine-n țara mea“. Eu de ea m-am ținut toată viața. De cuvintele acestea... Ai avut carte? „Șase clase primare. Am învățat în toată duminica, vreo doi ai, trei... Ne-o învățat Șerban... Dumnezeu i-ajute și-l hodinea! Cum vă învăța carte de-l respecta atîta și-acum? „Un copil sta la capăt de uliță, altu la alt capăt și pîndeau jandarii. În vremea asta, învățătorul ne învăța rumânește.

Unirea cea Mare

Uniți am fost mereu, dintotdeauna,
Prin limbă, obiceiuri, ocupații,
Deși ne încercară multe nații,
Să ne dezbine neamul nostru, una.

Am rezistat așa, ca și Carpații,
Cînd peste ei s-o abătut furtuna,
Ca ei am rezistat și noi întruna;
Pe culmea lor ne întîlneam cu frații...

Și ne vedeam de treburile mai departe:
Cu oile, cu plugul, cu pădurea...

Ne apărăm cu coasa, cu secura
Și-am scris cu sînge sfînta noastră carte...

Am dăinuit aici și-aici răminem,
Cu portul și cu doina noastră scumpă,
De-aici nu poate nimeni să ne rumpă,
Ca stîncile de munți, așa ne ținem!

Istoria depune mărturie:
C-am fost uniți mereu, din totdeauna,
În gînduri, în simțiri, în dor, întruna
Am semănat cu griu aceeași glie...

PETRU POP ■

țional, „Pe-al nostru steag“, „Deșteaptă-te române“ și „Hora Unirii“, fiind cea mai mare sărbătoare populară ce mi-a fost dat să văd în viață“. (Nicolae Valea, participant la Alba Iulia, fragment din relatările consemnate de Emil Șimandan în „Aradul literar“, 1983, p. 173).

Ce-ți mai amintești din ziua aceea? „Iartă-mă dumata că nu-mi amintesc toate cu de-amărunt, după atîția ai... Nu știu cum mă mai țin capu... Erau multe steaguri. Era mare nevoie de tricolor... Ne-o dat cînd am venit de acolo manifeste. Să dăm pe safe. Am adus în trăistă“.

„Vrem să sdrobim lanțurile robiei noastre sufletești, prin realizarea marelui vis al lui Mihai Viteazul: unirea tuturor celor de-o limbă și de o lege, într-un singur și nedespărțit Stat Românesc.“

Lăsați-vă pătrunși, fraților, de fiorii sfinți ai acestui strălucit praznic național și în cea mai deplină și frățască armonie să clădim temeliiile fericii noastre naționale viitoare“. (George Pop de Băsești, fragment din discursul rostit la Alba Iulia, 1-XII-1918).

Cum v-ați întors de la Alba Iulia? „Tot cu trenu. Un marfar... În Dej ne-o pușcat. Atunci o avut puști toată lumea. Și boresele... Ne-am pus gîos, ne-am lipit de scindura vagonului...“ Ce-ai făcut după ce-ai ajuns acasă? „Am strîns satu. Să știe toată lumea că s-o făcut Unirea, cum știa tatăl nost!“ Ce-ai simțit acolo, la Alba Iulia? „Ca și cînd m-aș fi înșurat și-aș fi făcut nunta în ziua aceea! Cum nu ti-l bucura cînd ești în țara ta? Cum să nu se bucore omu cînd fi acasă la el și toate îl merg bine? Mai ai prieteni de atunci prin țară? „Am avut doi, da' o murit. De lingă Alba Iulia, din satu acela unde am dormit... O zis atunci să stăm mai aproape de tribună să auzim. I-o zis Pop Ion unuia. Celuilalt am uitat cum i-o zis...“ De unde știi c-o murit? „Apoi nu-l modru să mai trăia atîta ca mine...“ Cîți ani ai? „Îs din 1888, martie, 19“. Să fi sănătos și să trăiești cit vecul! „Îs sănătos, mulțam. Da n-o! mai duce-o mult... Imi știu eu jirebdiile mele (socoteliile, n.n.)... Dumata să mai înfrumuseze și scrii acolo. C-ama capul meu... Tare greu îl a fi bătrîn. Pînă-l tinăr omu dă-n sănătate cu picioru. Imi gîndesc noaptea din tinerete. Mă bucur cînd agiung dimineața...“ Ai primit vreo decorație pînă acum? „Nici n-am așteptat. Am așteptat țara să fie a noastră! Imi agiunge!“ Ce-i sfătuiști pe tinerii de azi și de mine? „Să-și grijească de sănătate... Dup-aceea: să învețe. Cu învățătura nu te temi niciodată. De nimic! Apoi le-ăș spune să grije de pămînt, de ogor, de pomi și de vite. Cine grije de pămînt, grije de viață!“

Mă despart de Gheorghe Pop Titru și-i promit să-l colind de sărbători dar mai ales aș vrea să-l văd la primăvară. Să-l văd ochii pipăind cu lumina lor seculară mugurul proaspăt al ierbii și al frunzelor. Cînd m-am aflat la Săpînța pentru discuția ce o retranscriu aici ca aceeași emoție ca atunci, era toamnă frumoasă. La ieșirea din sat, în locul numit Sub Scaun, se deschide un cîmp larg care face vizibile localitățile vecine. Jurîmprejur, zările sînt senine, pînă la capăt. Lumina are în așezare-a ei blîndă pe dealuri, peste ogoare și păduri, o dimensiune pur românească. Pămîntul și lumina noastră. Simți aceasta eu întreaga ta ființă!

ION ZUBAȘCU ■

ENERGIILE NECONVENȚIONALE: o idee materializată

CENTROCOOP înseamnă milioane de membrii cooperatori din ruralul românesc, înseamnă cooperative de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor la sate, cu o arie de răspândire care cuprinde, practic, întreaga țară. Sînt multe puncte de mică industrie, de prestări servicii, de comerț sau turism în zone izolate. În fiecare loc se consumă energie. Putină, este adevărat. Cea mai simplă adunare a tuturor acestor mici consumatori te pune, însă, pe gînduri. Tocmai datorită specificului complex, diversității și dispersiei teritoriale a acestei activități, asigurarea energiei necesare funcționării și dezvoltării sale din surse energetice neconvenționale, reprezintă un obiectiv prioritar în prezent și, mai ales, în perspectivă.

La jumătatea anului 1985, în cadrul secției de proiectare al Centrului de producție, prestări și construcții — CENTROCOOP, lua naștere atelierul P.I.V.E.N. (produse și instalații pentru valorificarea energiei neconvenționale) cu sarcini expres de cercetare aplicativă, proiectare, îndrumare și asistență tehnică, puse în slujba realizării programelor CENTROCOOP de valorificare a energiei neconvenționale. Erau atunci, doar o mină de oameni entuziaști, cu „antecedente” în materializări creative, tehnicieni cu pregătire interdisciplinară, pentru că domeniile de activitate se prezentau diferite: mecanică, electrotehnică, electronică, tehnologie, chimie, arhitectură, design etc. Comun le-a fost, de la bun început, interesul deosebit pentru promovarea surselor noi și recuperabile de energie — solară, a biomasei, a vîntului, a rîurilor și pîraielor, geotermală, biomecanică — în sistemul cooperativ și pentru populația rurală.

Denumirea de „neconvenționale”, sub care sînt cunoscute aceste surse alternative — declară inginerul Ion Olaru, șeful atelierului P.I.V.E.N. — se referă la caracterul nou al soluțiilor tehnice și tehnologice care concurează pentru punerea lor în valoare, la trăsătura comună de flux de energie locală, continuă, reînnoibilă și regenerabilă, precum și la impactul lor favorabil cu mediul ambiant, avînd caracteristici nepoluante, spre deosebire de sursele clasice, bazate pe combustibili fosili, care sînt epuizabile și provoacă dezechilibre ecologice.

Au trecut, așadar, trei ani de cînd apăsă o firmă ce anunța existența unui atelier de cercetare-proiectare a produselor și instalațiilor pentru valorificarea energiei neconvenționale și as-

tăzi se poate constata că entuziasmul specialiștilor n-a bătut, nici o clipă, pasul pe loc. Rezultatele căutărilor lor, concretizate în tot soiul de instalații, își spun cuvîntul, de la un capăt la altul al țării, producînd, așa cum se dorea cînd s-a pornit la drum, energie. Vom încerca, limitîndu-ne la spațiul tipografic de care dispunem, să prezentăm cîteva din cele mai importante realizări, evident, pe domenii. Instalațiile de biogaz care, se știe, au cîștigat în scurt timp mulți adepți tocmai datorită bunelor rezultate pe care le-au dat, prezintă două mari avantaje: obținerea unei surse calorice și îngrășămintului natural bine macerat, bogat în azot, fosfor, potasiu. S-a constatat că pe locurile unde a fost utilizat

lui este utilizată atît în scopuri menajere, cit și pentru irigații. Potențialul hidrolic al rîurilor de munte și colinare i-a îndemnat pe specialiștii P.I.V.E.N. la studierea unor variante diverse de microhidrocentrale artizanale, cu puteri între 2 și 20 kw, ca și la elaborarea proiectului tehnic pentru un „mini-sistem hidroenergetic optimizat ecologic-economic-funcțional” care, după testările ce se vor realiza pe standul de probe construit la cooperativa din Moroieni, județul Dimbovița, se va generaliza în sistem, inclusiv la populație. Un model experimental înălțat de Gheorghe Socolescu din satul Pucheni-Moroieni în propria-i gospodărie, funcționează ireproșabil, de mai bine de doi ani.

sive și active. Ultimul domeniu în care sînt extind cercetările specialiștii CENTROCOOP-ului este cel al energiei bio-mecanice. Pînă în prezent, au fost elaborate 7 proiecte de dispozitive cu acționare manuală, destinate prelucrărilor mecanice din mica industrie. Ele sînt în curs de realizare la întreprinderea de producție, prestări-servicii și construcții din Piatra Neamț, unde se pregătește, de altfel, și un utilaj auxiliar pentru instalațiile de biogaz, utilaj ingenios acționat de un sistem tip pedală. — Sînt domenii pe care le dezvoltăm — afirmă inginerul Ion Olaru — și nu facem decît să ne înscriem în tendința generală pe plan mondial, de a

lectare — executant, instalații — constructor — beneficiar — service. Practica ne-a mai învățat că există cîteva principii generale valabile pe care am îndrăzni să le recomandăm tuturor celor ce se gîndesc la valorificarea resurselor energetice neconvenționale. La amplasarea unei instalații de biogaz de exemplu, trebuie ținut seama de unele criterii: existența surselor sigure de biomasă în imediata apropiere a instalației, ca și a consumatorului, de altfel. Sursa de apă, să se găsească foarte aproape. Amplasamentul trebuie conceput în pantă, pentru transport în flux gravitațional. Deasupra instalației se poate construi o seră cu producție intensivă de flori sau de legume, folosindu-se nămolul și biomasa fermentată, ca îngrășămint organic. Pentru ușurarea exploatarei, instalațiile de 50 m.c. pot fi prevăzute cu dispozitivele ajutoare noi, concepute de specialiștii noștri.

În zonele de maximă insolație din lunca Dunării, Bărăgan și litoral, unde se va dezvolta utilizarea panourilor solare pentru apă caldă menajeră, este necesară adoptarea generalizată a soluțiilor tehnice cu schimbătoare de căldură și stocare de agent termic, luînd toate măsurile de izolație.

În amplasarea turbinelor eoliene, de asemenea, trebuie căutate culoarele favorabile, cu intensitate maximă, alegîndu-se tipul de turbină de vînt în funcție de potențialul eolian identificat.

În ceea ce privește sistemul micro-hidro, la alegerea amplasamentului, sînt, iarăși, necesare niște condiții: debit minim mediu de 0,1 metri cubi pe secundă și asigurarea unei înălțimi de cădere a apei de 1 pînă la 5 metri, pe distanță cît mai mică, alegerea zonelor cu traseul albiei în arc de cerc și fixarea aducțiunii pe coardă, asigurîndu-se, astfel, protecția instalației în caz de viitură.

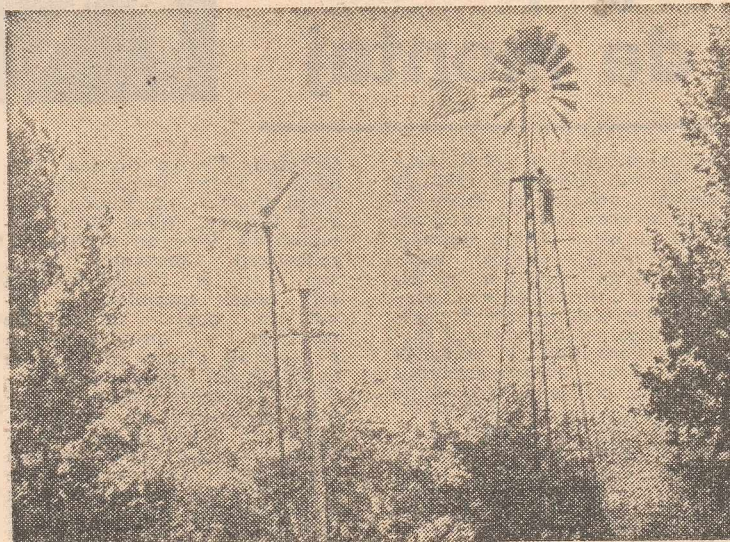
Ar mai fi, cu siguranță, multe de aflat de la specialiștii Atelierului de produse și instalații pentru valorificarea energiei neconvenționale. Entuziaștii și dornicii de colaborare, gata de a-și oferi oricînd ideile, nu au decît un singur gînd: generalizarea tuturor soluțiilor optime pentru valorificarea noilor surse de energie, pentru că, e limpede, avem nevoie de energie, de energie neconvențională. Iar cercetările de astăzi sînt, fără îndoială, suportul dezvoltării de mîine.

LIANA MOLNAR

Sursele noi au locul lor

accest îngrășămint, s-a ajuns la dublarea recoltelor. La atelierul P.I.V.E.N. au fost elaborate proiecte pentru instalații de 10, 15 și 50 m.c. cu fermentator subteran și seră, proiecte „tip CENTROCOOP”, ce cuprind soluțiile constructive, tehnologiile adecvate, ca și instrucțiunile de exploatare. Specialiștii sînt astăzi în măsură să ofere chiar și note de fundamentare model pentru orientarea beneficiarilor de investiții în alegerea multicriterială a amplasamentelor optime.

În domeniul valorificării energiei vîntului turbinele proiectate sînt gîndite în funcție de intensitatea vîntului din fiecare zonă. Puterea lor variază între 0,1 și 2 kw. Turbinelor EC-2 li s-au adus o serie de îmbunătățiri funcționale, proiectîndu-li-se și o serie de aparate auxiliare de protecție-automatizare. Adevărat succes de ultimă oră, turbina multipală lentă (TML-01) omologată la cooperativa din comuna Garoafa, județul Vrancea merge din plin, scoțînd apă de la o adîncime de 25 metri, cu un debit mediu de 1-2 metri cubi pe oră. Modelul experimental a fost realizat de atelierul de prototipuri specializat de la întreprinderea de producție, prestări și construcții — Brașov, atelier condus de dr. ing. Ion Cursaru, ce ne asigură că începînd cu anul 1989 această turbină va fi produsă în serie. În comuna Garoafa, prima turbină TML-01, folosind energia vîntu-

În ceea ce privește energia solară, inginerul Ion Olaru și al săi se declară nemulțumiți de faptul că valorificarea sa este destinată, deocamdată, doar obținerii apei calde menajere. Căutările lor se vor în direcția unor rezultate superioare ca eficiență celor actuale. O colaborare cu I.P.C.T. București se va finaliza printr-o construcție independentă din punct de vedere energetic, înglobînd soluții energetice neconvenționale, pa-

găsi resurse nepoluante și reciclabile, practic inepuizabile, altele decît cele convenționale. Energie există, trebuie să știi doar unde s-o cauți și cum s-o valorifici. Din experiența acumulată, am ajuns la concluzia că valorificarea eficientă a unor surse energetice neconvenționale, locale disponibile, depinde de armonizarea obligatorie a mai multor factori ce sînt implicați pe filieră: marketing, energetic — cercetare — pro-

Să prelucrați un amestec de foi de varză, de pungi de plastic găurite și coji de cartofi, de cirpe nefolositoare și mucuri de țigări și să „extrageți” din ei kilocalorii, iată o treabă care poate să surprindă. Dar, omenirea a început să știe prețurile energiei și să scoatească în orice ungher al naturii unde ar putea s-o descopere. Ei bine, specialiștii români au construit o serie de instalații alimentate din tomberoanele și ghelele de gunoi producînd apă fierbinte pentru rețeaua de termoficare și evitînd totodată și sufocarea orașelor cu munți de reziduuri menajere. Se produce astfel o energie foarte la modă și rentabilă, cea din deșeuri menajere.

„Deșeurile urbane provenite din gospodăriile populației, din unitățile de alimentație publică, instituții, magazine, hoteluri reprezintă o resursă energetică inepuizabilă, spune inginerul Radu Bucur de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Echipamente Energetice- ICSITEE. Prin incinerarea lor în instalații speciale se poate valorifica energia termică a gazelor de ardere care, cedîndu-și căldura, oferă posibilitatea preparării unei ape fierbinți pentru încălzire. O unitate cu capacitatea orară de 5 tone de deșeuri arse livrează rețelei de termoficare, 1,5-2 gigacalorii pe oră. Fiecare locuitor aruncă zilnic între 0,5 și 0,8 kilograme de resturi menajere. Mille de tone se depuneau pînă acum la distanțe mari de orașe în adevărate cîmțiri de gunoaie. Ele ocupau nu numai suprafețe întinse de

pămînt dar infestau și solul. Un lung convoi de mașini făcea cărașie cu acest „zaț” al orașului la peste 20 de kilometri înghițînd mult combustibil. Instalațiile de ardere sînt concepute însă să nu polueze atmosfera, așa că pot fi amplasate la marginea cartierelor. Scurtîndu-se traseele acestui du-te-vino, se micșorează numărul de lucrători și de vehicule, ca să nu mai amintim de economia anuală de 50-100 tone de motorină.

chituri, de la cutii de conserve îndoite la resturi de zarzavat și ghemotoace de hîrtie. Am vizitat stația de incinerare din cartierul Militari. O fabrică modernă, cu automatizări vigilente ținînd în frau parametrii tehnologici, cu o cameră de comandă tapetată cu aparate sensibile ca într-o centrală termică, cu utilaje eficiente. Poate sta cu fruntea sus alături de suratele ei din țările cu veche tradiție în acest domeniu. Graifere voinice

ra. Orașul se scutură de leștul lui de rezidii primînd și o transfuzie de energie.

Procesul românesc, absolut original, este conceput să înghită în flăcările lui și deșeurile de calitate inferioară, de numai 550 kilocalorii pe kilogram. Tehnologiile străine similare fac mofuri la calitatea gunoaielor, neacceptînd decît pe acelea cu puteri calorifice mai mari de o mie. Brazilia, Marocul, alte țări s-au arătat intere-

torii de la ICSITEE au reușit să ridice prima instalație de la Iași în timpul record de 8 luni. Unele ventilatoare s-au cărat în sacoeș cu trenul, s-a lucrat sub șfichiuirea viscolului, pentru că fabrica trebuie să înghită deșeurile și pe ger și pe caniculă. Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie a elaborat și a participat efectiv la realizarea acestui amplu program de valorificare energetică prin incinerare a deșeurilor menajere urbane. Patru instalații funcționează deja în București, Iași, Constanța. Altele sînt în construcție la Galați, Craiova, Timișoara. S-au finalizat documentațiile pentru încă 8 unități similare.

Jarul cuptoarelor mistuie gunoaiele orașelor, gazele de ardere nu mai încălzesc degeaba atmosfera ci trimite kilocalorii utile să bată la ușa centralelor termice. Cercetătorii de la ICSITEE puteau sta liniștiți. Dar ideile lor s-au obisnuit să fie la temperatura de fierbere. „Am simțit că în instalație se mai ascund cîteva îmbunătățiri, spune inginerul Radu Bucur. Dacă separăm înainte de incinerare componentele vegetale, care astfel pot deveni îngrășămint, precum și metalele, nu mai suprîncercăm instalația. Ea devine mai fiabilă, funcționează fără infundări și depuneri. O astfel de linie de selecție a materialelor re folosibile se află în probe la fabrica din Militari.”

Nu știam că poți să stringi cu mătura o sursă neconvențională de energie.

FLORIN CONDURĂTEANU

„Nimic nu se pierde...” dacă se transformă

În urma incinerării, se obține un volum de cenușă de 10 ori mai mic decît al reziduiilor, așa că peste 500 de hectare pot primi altă destinație decît aceea de gropi de gunoaie. Iată cum aceste instalații ne scapă de un balast împovărător, producînd în același timp și energie. Arderea resturilor menajere decurge prin autocombustie, se întreține singură, așa că, așortul de combustibil din exterior este mic, doar la pornire și în unele cazuri speciale.

S-ar putea bănui că realizarea unei astfel de instalații reprezintă o bagatelă. Se construiește un cuptor banal și cam atît. Nimic mai greșit! Nici un flux tehnologic nu prelucurează un asemenea „talcoc” de ve-

și înfig colții în munții de resturi, mecanisme hidraulice împing peștrișă materie primă spre uscătoare gîndite să refolesească căldura din proces. Un cuptor gigant „înroșit” la o mie de grade și prevăzută cu un fel de „furci” mișcătoare, prin dinții cărora suieră aer cald, transformă reziduiile în scrum. Separatoare electromagnetice recuperează 80 la sută din metale și le trimite la topitorii. Cenușele își găsesc și ele o întrebuințare, ca umplutură la terasamente. După ce-și cedează zestrea de căldură apei de termoficare printr-un labirint de țevi, gazele de ardere nu sînt eșapate oricum în văzduh. Li se face toaleta prin desprăzări și spălări pentru a nu polua atmo-

sate să folosească și ele tehnologia noastră, flexibilă, economică, nepretențioasă.

Dar pînă a se ajunge aici, s-au scurs ani de cercetări întreprinse la început la INCREST, apoi la ICSITEE. Pentru o ardere de deșeuri, dar după criteriile moderne, recuperative, specialiștii au făcut sute de analize statistice a compoziției variabile a reziduiilor, au intrat în intimitatea mecanismului autocombustiei, au calculat zeci de variante ale anatomiei utilajelor. Cercetătorii au îmbrăcat pe rînd și haina proiectanților, și producătorilor și montorilor echipamentelor de automatizare. Centrala CIUE, furnizorul de utilaje IAMRCT, proiectantul general ISLGC și cercetă-

Sunetul telefonului scurtcircuită pentru moment discuția cu inginerul Gheorghe Florea. „Cum funcționează linia noastră”, este prima întrebare a șefului de atelier. Nu auzim răspunsul, dar el se poate ușor descoperi în zimbetul larg. „Citiți muncitori, care lucrează de ani de zile cu utilajele japoneze, au cerut să fie mutați pe noul flux realizat de noi”, zice. Un original și convingător certificat de calitate pentru munca cercetătorilor! Într-adevăr, zilele acestea la Întreprinderea de Rulmenți Alexandria, a intrat în funcțiune și a fost omologată ca prototip linia automată pentru montajul rulmenților radiali cu bile cu diametrul alezajului de 12—30 milimetri, concepută și realizată integral de specialiștii de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Industria Construcțiilor de Mașini — ICTCM. Ea se adaugă prototipului liniei de montaj rulmenți cu diametrul sub 10 mm care anul trecut a demonstrat calități deosebite de fiabilitate și durabilitate. Într-adevăr, fabricarea unui rulment, cît ar părea el de banal, reprezintă un lung lanț de operații migăloase și de mare exactitate. În schema tehnologică semnată de cercetătorii din Berceni, ele se execută automat, la un înalt nivel de tehnicitate. Producerea unor astfel de „benzi rulante” era apanajul firmelor mari, de tradiție. Și iată că utilajele automatizate românești, fără nici un „y” pe etichetă, privesc în ochi fără complexe pe vecinele fabricate de trustul Koyo, ba chiar uneori le depășesc performanțele.

În orice colț al încăperii unde ne aflăm parcă se aude fîșit de rulmenți. Pe planșeta două pîrghii desenate îmbrățișează cercurile metalice ale unui rulment. Pe perete, ca o emblemă, stă agățat un adevărat ciorchine de rulmenți, de diverse dimensiuni, iar alături, se află o poză cu o mașină ciudată. Printr-un jghiab curg în ea bile, alți „afluenți” o alimentează cu inele, iar din gura ei se revărsă un veritabil șuvoi de rulmenți deja asamblați. Chiar halatul lui Gheorghe Florea e un minidepozit de astfel de piese. Atunci cînd ne explică, scoate dintr-un buzunar inele, din altul sferele metalice, din al treilea, rulmenți. Ca aceștia să se rotească cît mai perfect, viața acestor oameni s-a învîrțit ani de zile numai în jurul lor.

„Cele 57 de utilaje ale liniei asigură întreaga montare automatizată, precum și transportul mecanizat între faze, explică. Omul intervine o singură dată, la controlul vizual al aspectului exterior. Fluxul este flexibil, adaptîndu-se la producerea a două tipodimensiuni. Mașina automată de montaj selectiv măsoară diametrul căilor de rulare, împerechînd inelele astfel ca toleranțele să nu depășească micronii prescriși. Calculatorul alege acel sort de bile potrivit jocului inelelor și astfel, se realizează asamblarea pe care ați văzut-o în poza de pe perete. O altă mașină automată, prin «virgulele» ei de plastic, pieptene și came, îmbracă bilele în colivii, menținîndu-le la distanțe egale. Apoi, un agregat deștept depistează

dacă s-au strecurat joțuri peste limitele rețetei și înlătură rulmenții nesilenzioși. Toate operațiile următoare se execută și ele de către utilaje automatizate: demagnetizarea, marcarea electrochimică a seriei, gresarea, uniformizarea vasei, montarea garniturii, spălarea, uscarea, conservarea împotriva coroziunii și ambalarea. Linia a atins parametrii proiectați avînd reale posibilități de depășire a acestora”.

Brate mecanice și un calculator jonglînd cu bile, came și dispozitive pneumatice, capete de măsurare și comenzi electronice, o întreagă lume a tehnicii de virf pulsează pentru a face ca rulmentul să se nască mai sprinten, mai rapid. Cite idei au încăput în ele? Unitățile de măsură sînt tomurile de calcule, anii petrecuți în laborator, la planșetă, în atelierele de microproducție. Succesul nu i-a așteptat pe specialiștii ICTCM-ului de la început cu fanfara în gară. Soluțiile nu au bătut singure la ușă, oferindu-se ca ținte punct ochit-punct lovit. Pentru centrarea perfectă a coliviilor

și bilelor s-au experimentat trei tipuri de miini mecanice-purtătoare. În tehnologia japoneză această operație era executată de 2 mașini în serie. Cercetătorii români au reușit însă să conceapă un utilaj de mare exactitate, care poziționează colivia superioară atît de precis, încît ea cade perfect peste bile și cele 10 nituri. În locul celor două agregate ale firmei Koyo, unul singur construit în Berceni! De altfel, productivitatea liniei automate românești este superioară.

Echipa compusă din inginerii

la Slatina încă șase. Se economisesc sume în valută cu multe zero-uri. Montat după ideile originale și eficiente ale specialiștilor noștri, rulmentul de Teleorman aleargă dezinvolat pe toate continentele lumii.

De altfel, cercetătorii de la I.C.T.C.M. știu cît de important este să strecori un gram în plus de inteligență tehnică printre kilogramele de metal ale unui utilaj. Atîrnă mult în balanța prestigiului, a competitivității. Istoria unei mașini agricole sprijină prin semnificațiile ei acest adevăr. Printr-un contract convenit cu

acestei faze șchiopătate a tehnologiei s-a potrivit ca o mînușă inginerilor Vladimir Cârdei și Viorel Bujoreanu, recunoscuți că rar acordă propriei gândiri S.R.L. Pentru ei neastîmpărul căutării noului reprezentant al oxigenului de viață. A început o veritabilă cursă contracronometru cu filele calendarului, o trîntă voinicească cu „nu se poate”. Într-o lună au făcut fiecare 150 de ore suplimentare, caruselul soluțiilor tehnice se rotea amețitor pînă se agăța cu virful pixului rezolvarea optimă. În numai o jumătate de an, un nou flux de mare complexitate și originalitate, incluzînd cîteva brevete valoroase, era pregătit să i se taie panglica. Sisteme de măsurare cu precizie de zecimi de milimetru și afișare optomecanică, fără componente electronice și electrice, ieftine, fiabile, simple depistează orice abatere dimensională. O presă înțesată de electronică, lucrînd automatizat în 7 regimuri, cu socuri dar și lent, simultan dar și individual, corectează scrupulos poziția bicelor și înlocuiește barosul și mînunchiul de ștraifuri metalice montate cu sudoare și pierdere de timp.

„Specialiștilor sovietici nu le-a venit să creadă la început că s-a găsit un dispozitiv atît de eficient în tratarea bolii vechi a combinei, spune Vladimir Cârdei. Cînd la a doua toabă de probă au văzut că presa vindecase singură toate deformările dimensionale, ne-au bătut pe umăr și au spus doar atît: utilajele să fie repede vopsite și expediate cu trenul imediat. Ne-am mai bucurat cînd, în timpul asistenței tehnice la întreprinderea ieseană, ne salutau oameni necunoscuți șoptindu-și: ei sînt cei cu linia care merge ca pe roate. Inventica, înțelegerea cu noul alimentează optimismul, energia, îți dă senzația de tinerete fără bătrînețe. A umbla pe căi bătute în știință, înseamnă a bate pasul pe loc. Satisfacția noastră este de a vedea oamenii muncind cu plăcere cu un agregat performant fără să trudească din greu cu brațele”.

Citim o scrisoare primită de la I.M.A.M.U.S.-Iasi. Se aduc mulțumiri cercetătorilor care prin găselnița lor ingenioasă au asigurat exportul în cele mai bune condiții pentru cele 47 de linii de prelucrare și montaj combine. Prin această perfecționare a tehnologiei, în valoare de peste un milion de ruble, s-au deschis perspective pentru noi contracte economice cu partenerii străini.

Oameni care s-au obișnuit să vină în fiecare zi la institut cu o idee nouă în servietă!

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Noul se naște
în fiecare moment

Brevete de la pupitrul de montaj

dacă s-au strecurat joțuri peste limitele rețetei și înlătură rulmenții nesilenzioși. Toate operațiile următoare se execută și ele de către utilaje automatizate: demagnetizarea, marcarea electrochimică a seriei, gresarea, uniformizarea vasei, montarea garniturii, spălarea, uscarea, conservarea împotriva coroziunii și ambalarea. Linia a atins parametrii proiectați avînd reale posibilități de depășire a acestora”.

Brate mecanice și un calculator jonglînd cu bile, came și dispozitive pneumatice, capete de măsurare și comenzi electronice, o întreagă lume a tehnicii de virf pulsează pentru a face ca rulmentul să se nască mai sprinten, mai rapid. Cite idei au încăput în ele? Unitățile de măsură sînt tomurile de calcule, anii petrecuți în laborator, la planșetă, în atelierele de microproducție. Succesul nu i-a așteptat pe specialiștii ICTCM-ului de la început cu fanfara în gară. Soluțiile nu au bătut singure la ușă, oferindu-se ca ținte punct ochit-punct lovit. Pentru centrarea perfectă a coliviilor

Gheorghe Florea, Nicolae Dinulescu, Viorel Dobre, subinginerul Costică Stănescu, Marion Cimpan, Mihai Dinu, automatistul Valentin Rădulescu, muncitorii Constantin Drop, Ion Voci, N. Zmarandache și alți tineri specialiști a făcut nu numai munca de cercetare și proiectare, ci a construit efectiv și utilajele în atelierele institutului, expediindu-le beneficiarului cu probele de funcționare executate. Acum, îl înțelegem pe inginerul Gheorghe Florea pentru opțiunea în profesie. După ce a fost ani de zile lăcătuș la „Autobuzul” în schimbul unui șeralist la liceul Șincai în schimbul doi, a ales, după examenul de stat absolvit cu zece, o repartitie la I.C.T.C.M. „Aici pot cerceta în laborator, dimensiunea mecanismelor la planșetă și construi prototipuri în atelier. Eram doritor să mă confrunt cu toate aspectele meseriei de inginer mecanic tehnologic și iată visul mi s-a împlinit”.

La Alexandria mai sînt în execuție încă două astfel de linii automatizate românești,

U.R.S.S., uzina I.M.A.M.U.S.-Iasi participă alături de o fabrică din Rostov la construirea combinei Don, destinată agriculturii sovietice. Punctul cel mai delicat al tehnologiei era acela de control și îndreptare a bicelor mașinii. Acestea sînt niste benzi metalice amplasate pe o tobă cilindrică, tot ansamblul avînd rolul de a separa boabele de griu din spice. De corectitudinea montajului lor depinde randamentul combinei. Fiind construite din tablă subțire, bicele se montează în mod inevitabil cu abateri de la proiect. Inexactitățile variază de la exemplar la exemplar. Ele se corectau cu barosul, cu adaosuri de fișii de metal, prin operații neproductive, cu volum mare de muncă manuală, marcate de subiectivismul muncitorului. Cercetătorii de la I.C.T.C.M. puteau lăsa lucrurile să curgă ca și pînă acum, pe făgașul lor obișnuit. Numai că ei se convinseseră că alt fel ești privit de un partener străin cînd nu te rezumi la rolul de simplu executant, ci pui pe masă și idei noi. Problema rezolvării

mele esențiale este aceea a lăgărelor, cu o fiabilitate nesatisfăcătoare și o tehnologie extrem de complicată. Apelînd la forțele magnetice, colectivul de profesori și studenți a găsit o soluție prin care consumul total de energie ar scădea de la doi pînă la zece ori.

— Există doar două sau trei firme în lume care au început să livreze astfel de lăgăre, nu-

această problemă — I.C.P.E., I.P.A., Institutul Politehnic Cluj-Napoca, Institutul Politehnic București. Lucrăm și noi, avem soluții diferite și împreună încercăm să stabilim care este cea ideală pentru diverse aplicații.

Doar aparent altceva, cel de-al patrulea domeniu de preocupări al universitarilor din Timișoara se referă la hidrogenatoare. Și aici, colaborarea cu alți specialiști este la fel de frumoașă. Alături de Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente hidroenergetice din Reșița, timișorenii imaginează noi agregate monotoror, cum numai cîțiva mari producători ai lumii au început să fabrice. Pornind de la ideea că programul energetic și cerințele exportului solicită microhidrocentrale mai compacte, mai mici, mai fiabile, mai ușor de supravegheat și de întreținut, cercetătorii gîndesc o serie de soluții — și au și construit un model experimental — în ale căror detalii tehnice nu mai intrăm. Ne vom mulțumi să subliniem că aceste microhidrocentrale nu sînt chiar atît de mici, puterea lor ajungînd la cîteva megawați. Vor fi construite așaîncît să funcționeze atît independent, cît și la rețea, asigurînd un reglaj fin de frecvență și de tensiune.

Cu toate că au ajuns la adevărate rafinamente științifice pe care le-au aplicat în tehnică — de-ar fi să ne amintim doar minunații roboți ce s-au născut la Timișoara — acești oameni se arată, nu doar rezervați, ci deseori nesatisfăcuți de știința lor, pîrîndu-se mereu prea săracă pentru înfăptuirile la care visează.

LIANA MOLNAR ■

O încăpere imensă, un dulap, mai multe calculatoare; tineri și mai puțin tineri lucrează ori discută aprins, în grupuri mici; punct comun de întâlnire — tabla — la care, atunci cînd se ajunge, e semn de dezbateri serioasă. Acesta ar fi, descris în foarte puține cuvinte, „Laboratorul de sisteme electromecanice” al Facultății de electrotehnică din Institutul Politehnic Traian Vuia, Timișoara.

— Cînd nu găsim soluție la o problemă, invităm profesori din institut, specialiști în domeniul respectiv care, chiar dacă nu sînt legați de subiectul nostru, acceptă cu simpatie să ne explice unele lucruri, să ne dea niste sfaturi. Nimeni nu poate ști totul, trebuie să înveți mereu. Avem discuții aprinse, profesori și studenți, și de cele mai multe ori toți ieșim învățați. Nu vreau să spun — subliniază interlocutorul meu, conf. dr. Ion Boldea, că-i singura soluție, nici cea mai bună, de a mări impactul unui asupra altuia, dar credem că acest mod de a privi lucrurile este extrem de eficient, pentru că scurtează timpul în care se poate rezolva o problemă și lărgeste gama de cunoaștere a tuturor. Eu personal am fost pus de n ori în situația de a nu ști să răspund unor întrebări. Nu știam eu, nu știa nimeni tînorii.

Cîte semne de întrebare se nasc în viața unui creator? Esențial rămîne, întotdeauna momentul în care se află marea răspuns, iar asemenea clipe se numără cu zecile în viața colectivului catedrei timișorene de electrotehnică și mașini electrice. Automatizări, electronici, electrotehniciști, în jur de zece studenți din ultimii ani de studiu, mereu alții pe măsură ce vine absolvirea, sînt conduși pe

drumul descoperirilor de patru cadre didactice, încheiate cu adevărat în ceea ce se numește un colectiv — conf. dr. Ion Boldea, șef de lucrări dr. ing. Dragomir Toma, șef de lucrări dr. ing. Erwin Hauler și asistent ing. Alexandru Trica.

Categoric împotriva superlativelor, conferențiarul Ion Boldea adoptă tonul moderat și limba-jul exact al unei ore de curs,

mișorenii s-au preocupat de introducerea acționării de curent alternativ cu electronică de putere, cu frînarea cu recuperare de energie electrică. După doi ani de muncă intensă, s-a ajuns la faza unui prototip experimental la scara unu la unu, cu acționarea de curent alternativ, în care colectivul de la Timișoara a conceput și realizat prima variantă pentru sistemul de

O condiție necesară progresului:

„Ca să știi, trebuie să înveți mereu”

extrem de clară, chiar și pentru cineva cu o idee nu foarte bine conturată asupra domeniului luat în discuție — sisteme electromecanice complexe — înțelegînd prin asta mașini electrice, electronică de putere, control automat cu utilizarea microprocesoarelor și a calculatoarelor pentru proiectare asistată de calculator. Minte riguroasă organizată, conferențiarul Boldea precizează de la bun început obiectivele ce le stau în vedere în momentul de față, cercetări demarate cu unul sau doi ani în urmă, de fiecare dată în colaborare cu excelente cadre ingierești din producție.

Pentru a respecta ordinea priorităților stabilită de interlocutorul nostru, vom aminti mai întîi cercetările legate de obiectivele Programului „Metrou”. Într-o frumoasă cooperare și sub patronajul „Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică — Electroputere” Craiova, universitarii ti-

control de conducere a propulsiei și frînării vehiculului în cele mai bune condiții.

— Motoarele de curent alternativ introduse pe metrou — obiectiv important al Programului guvernamental — vor asigura reducerea greutateii echipamentului de conducere și acționare, explică dr. Ion Boldea, deci și a vehiculelor, iar pe această cale, reducerea consumului de energie, la aceeași viteză de deplasare. Pe de altă parte, sînt mult mai ușor de întreținut, iar fiabilitatea lor crește considerabil. Soluția propusă de noi este mai nouă decît cele folosite la cîteva metrouuri cu acționări de curent alternativ existente în țările foarte dezvoltate.

Al doilea obiectiv înscris în agenda de lucru a căutărilor din Timișoara vizează calitatea în construcțiile de mașini. Avem nevoie, afirmă specialiștii, de mașini unelte cu o durată foarte mare, iar una dintre proble-

mai unicat și la prețuri exorbitante. Noi sîntem în faza unui model experimental, realizat împreună cu I.C.S.I.T. Titan — Filiala Timișoara. Dar — și să scrieți asta — mă somează conferențiarul Ion Boldea, n-am reușit încă să aducem modelul nostru la 45 000 de turații, ne „luptăm” cu el, utilizînd cele mai noi rezultate în conducerea automată. Se pare că trebuie să mai lucrăm și să mai învățăm.

Cel de-al treilea subiect al discuției noastre vizează electro-

mechanica. — Dorim să realizăm sisteme de control rapid a acționărilor electrice. Dacă e necesar să crească productivitatea unei mașini unelte, atunci, de la comandă pînă la răspunsul în cuplu al axului în mișcare, totul trebuie să se petreacă rapid. Pentru a mări aceste performanțe se cer sisteme de control extrem de avansate, cu o teorie foarte complexă. În țară sînt numeroase colective preocupate de

Artistul – conștiință a epocii sale

„Ce minunate sînt realizările constructorilor socialismului în toate domeniile ! Din aceste preocupări, în care sînt și multe contradicții și în care sînt exprimate multe dorințe, trebuie să se inspire scriitorii, creatorii patriei noastre. Izvorul nesecat de inspirație trebuie să-l constituie viața și munca poporului nostru. Din acest izvor veșnic viu, nesecat să se inspire adevărații creatori și artiști, care, prin întreaga lor activitate trebuie să servească poporul, construcția socialismului, viitorul său luminos, comunismul !”. Cuvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna recentului forum democratic sintetizează un întreg program director pentru teritoriul vast și reprezentativ, în același timp, al creației. Indiferent de natura mijloacelor artistice pe care le mînuiește, conștiința creatorului trebuie să exprime aceeași adeziune promptă, neprecuțită, la politica culturală a partidului. Epoca noastră numără, între firele robuste din care se împletește viața societății, firul călăuzitor al tradiției culturale a poporului român, care a dat, de-a lungul veacurilor, trăinicie și durată multor fapte politice și de arme. Fără cultură, fără conștiințe artistice autentice, care să răspundă prezent la chemarea prezentului, nu poate exista cu adevărat viitor. Iată sensul unei frumoase pledoarii prezente în magistrala, Expunere a secretarului general al partidului. Opiniile care urmează constituie începutul unei dezbateri căreia îi deschidem, din acest număr, paginile revistei.

Voievodul Menuorut, lucrarea sculptorului Gheorghe Coman, a fost realizată în vara acestui an în tabăra de creație de la Ineu, județul Arad.

Creație și viață

Despre conștiința mereu vie a artistului se poate scrie și vorbi la nesfârșit !

Indemnul acesta al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, insuflat ori de câte ori cuvîntările sale conțin referiri și asupra activității ideologice, cultural-artistice, îl animă pe creator, îl implică să-l facă partaș la întregul proces revoluționar de edificare a societății noastre socialiste și de făurire a noilor conștiințe.

Pe scenă, actorul, de pildă, se-ntreabă, aproape seară de seară, dacă ceea ce face el acolo, prin mijlocirea unui text, a unui concept regizoral, a personajului pe care îl interpretează, vine sau nu să trezească vreun ecou în conștiința publicului de azi. Cît de mult se însela deunazi un critic, afirmînd că actorul, în general, ar fi incapabil să desprindă singur jocul semnificativ al ideilor ! Actorul, de totdeauna, și, fără îndoială, cu atît mai mult actorul de azi simte, poate mai bine ca oricine, tocmai prin contactul său nemijlocit, pactul ideilor cu publicul, această supremă conexiune, și e greu de imaginat chiar și de creatorii cei mai apropiați lui, dramatur-

gul și regizorul, prin ce clipe de fericire trece el cînd această conexiune se produce și cît de mare îi e amărăciunea cînd ea nu apare. E vorba aici, deci, nu numai de „proba de foc” prin care actorul — expunîndu-se, punîndu-și obrazul în joc pentru toți ceilalți realizatori din culise — trece, eroic, seară de seară, ci și de o foarte mare răspundere, cu care, el, actorul, a fost investit și de care, azi, devine mai conștient.

Expunerea secretarului general al partidului la marele forum democratic desfășurat în aceste zile în Capitala patriei a dinamizat și mai mult tocmai conștiința răspunderii pentru fapta de zi cu zi a omului, oriunde ar lucra acesta, pentru realizarea spîrului de calitate, de eficiență, de progres în toate sferile vieții noastre materiale și spirituale. În domeniul teatrului, de pildă, cred că exigența față de conținutul de idei și formele de exprimare artistică din dramaturgie, în special din cea de actualitate, a devenit astfel călăuză de căpătîi.

Sînt actor și aștept de la scriitori piese mai bune, în care să vibreze viața adevărată, la cote calitative înalte, viața de azi a românului, fie el activist, lucrător pe ogoare, muncitor sau intelectual. Ca actor, simt de mult o stare unanimă de respingere a pieselor schematice, false („reportaje în roz”). Suc-

cesul, de care azi avem atîta nevoie, îl asigură ca întotdeauna piesele de confruntare umană, de conflict autentic între bine și rău, între frumos și urît, între viață și moarte, între dragoste și ură, între vechi și nou și în care puterea conștientă (nu magică) a unei înalte morale, mereu transformatoare, triumfă. Pe scenă avem nevoie de viață ! De viață tonică, atrăgătoare, cu problemele ei complexe și dificile, cu eroii ei credibili, angajați, învingători sau învinși, transfigurați prin povestiri scrise frumos, cu talent, cu iubire și cult pentru limba română !

GEORGE MOTOI ■

Privilegiul responsabilității

S-ar putea considera că anumite arte sînt mai legate de viață decît altele. Dacă literatura, de pildă, se află în permanență vecinătate a realului, dacă filmul oglindește viața în modul cel mai puțin mijlocit, muzica și dansul nu o fac mai puțin, numai că limbajul lor specific solicită, poate, un nivel în plus al înțelegerii, al „traducerii” pe care o face orice spectator. Artistul, odată ce fuzio-

nează cu vocația sa, încetează, într-un anume fel, să mai fie un om pentru sine, devenind un-om-pentru-ceilalți.

Nu este locul să dezvolt aici această idee a generozității artei, a dăruirii artistului. Există însă un aspect al lucrurilor care ne este foarte aproape nouă, artiștilor, în munca de fiecare zi, în confruntarea de fiecare clipă cu valoarea, cu calitatea : sentimentul răspunderii. În orele aride ale studiului zilnic ceea ce se vede în oglinda sălii de balet nu este numai performanța balerinului ci și privirea exigentă a publicului. Vedem în fiecare formă de perfecționare a talentului nostru o cale în plus de comunicare cu oamenii cărora le dăruim frumusețea artei.

Nici un domeniu al artei nu poate atinge valoarea în absența conștiinței profund angajate a artistului. Competența care se sprijină în chip necesar pe claritatea unei concepții ideologice care să răspundă exigențelor prezentului. Iată mesajul pe care-l descifrăm și în recenta Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

A urca pe cea mai înaltă scenă a artei lirice românești este, în alt plan, o investiție care face și ea apel, aproape de la sine, la conștiința noastră. În ceea ce mă privește, am considerat acest privilegiu ca pe o misiune

ne încărcată de răspunderi, dar și ca pe o deschidere mai mult decît generoasă către lume, către viață. Cuvintele secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care așază cultura între cele mai importante tribune de afirmare ale unui popor au fost și sînt permanent un imbold neprețuit. Arta (și arta pe care o reprezintă cu atît mai mult) dispune de un limbaj universal, care nu ține seamă de granițele geografice, uneori nici chiar de cele lingvistice. Nu există bucurie mai profundă, mai adînc modelatoare decît aceea de a fi mesager al valorilor unui popor.

Corolar al existenței noastre la timpul prezent — un timp eroic, permanent aflat în luptă cu sine însuși, spre a se auto-depăși — arta trebuie să reflecte în chip subtil ritmul vieții, pulsul vital care animă fiecare faptă omenească pusă în slujba celorlalți. Conștiința artistică — for suprem de decizie în delicatul mecanism care este personalitatea unui artist — dă credibilitate și consistență omenească, într-un cuvînt, acoperire în adevăr oricărei creații autentice. A așeza exigențele conștiinței, înaintea tuturor celorlalte înseamnă a înțelege în profunzime sensul major al muncii artistice.

ELENA DACIAN ■

Mihai la Alba-Iulia

1.
Căciula o avea din păr de lup, c-un diamant
cit piersica, umbrit de pene lungi, struțești
și-avea, lipit, un giulgiu alb ca laptele, pe trup.

Cu sabie și bardă căftănit, purta al pohței
ce pohtise stup, pe buzele care păreau că rup
prescură, lutul țării, jinduît.

Venea, pîndit de acvile și ulii, sublim stăpin
pohtind să le-mpreune, tustrele, țărișoarele lui bune
ca să viiască-n pace, că destul li-i de cînd
ni-s doară loc de-ngropăciune !

Așa gindea sub bolta Albei-Iulii...

2.
La sfat le-adună, graiuri prigonite, reteză-mpătîmitelor
dihonii și-și risipește-n patru zări coconii
cu, de pe-acuma, miini îmbătrînite.

Sub burta calului i-apar valonii care meșteșugit
il vor ucide cu-npunsături de sulii otrăvite.
Dar azi îl știu stăpin. Cenușa Romei, el
o învie-n inima, deșarta de bucurii a neamului
său sfînt, iar Alba-Iulia-i deschide poarta
și el o trece, înălțînd în vînt, ca pe un steag
de singe și pămînt, o mină :

stînga-n care ține barda !

GHEORGHE TOMOZEI ■

Mă aflu pentru a treia oară la Bistrița, în ținutul lui Rebreanu și Coșbuc, al lui Budai, Mureșanu, în fața profesorilor, elevilor, intelectualilor acestui oraș curat și liniștit, ce a umplut săliile să ne asculte versurile și cuvîntul celor veniți de la Blaj sau Brașov și București, să cinstim pe Andrei Mureșanu, invitați de Casa corpului didactic de aici, de sufletul acestui adevărat învățător transilvan, profesorul filolog Ioan Ilieșiu, fost coleg de facultate o clipă.

Cele două întîlniri de la Bistrița și a doua zi de la Beclean l-au celebrat pe marele poet al veacului trecut al Deșteptării naționale prin studii și conferințe bine puse la punct de profesorul dr. Ioan Buzăși, cel ce dedică o monografie poetului, înțîia proaspăt tipărită de custodele casei Mureșenilor, Gherman de la Brașov, de Ioan Ilieșiu, gazda noastră.

Dan Nasta a oferit un recital de neuitat din poezia românească, o rostire extraordinară a genialului poem eminescian Andrei Mureșanu.

La Beclean, una dintre cele mai poetice așezări românești, în fața intelectualilor orașului, am „tradus” poemul filosofic Despre Sixtina al lui Heidegger și l-am comentat.

Cu trei ani în urmă, la Bistrița, făcusem același lucru cu celebrul text De ce rămînem în provincie, datorat aceluiași inegalabil gînditor și poet. O tradiție, așadar, la nivelul nostru : după un recital de poezie, o cuprindere în gînd a lumii.

Liceul din Beclean, în sala

Iubirea de frumos

Cărturari și elevi

neîncăpătoare, festivă, unde am vorbit, este unul dintre cele mai bine dotate din țară cu aparatură științifică necesară experiențelor chimice și fizice la nivelul claselor superioare, făurită în acest oraș.

Profesori pasionați, fizicieni, filologi cum este profesorul și scriitorul aflat la a treia carte a sa Cornel Cotuțiu, sînt o pro-

ducție spirituală a vieții culturale a acestor orașe transilvane.

L-am reîntîlnit pe minunatul poet și om Lucian Valea, cu o barbă patriarhală, pe Andrașoni, profesorul atît de prețuit de Blaga, pe Mircea Oliv, profesor și eseist adevărat.

Am locuit la Liceul Industrial de prelucrare a lemnului, așa cum sînt cele de la Blaj și Brăila și Codlea din cîte cunosc.

Întîlnirea cu elevii din internatul acestei școli, copii de pe sate, rămîne una dintre cele mai tulburătoare. Sala de mese modestă se poate preface în amfiteatru.

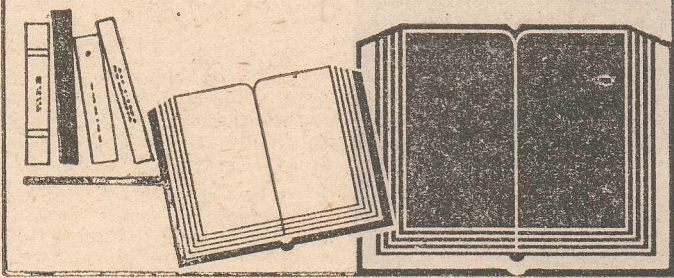
Proaspăta directoare, profesoară de matematici, este și un suflet adevărat de pedagog și mamă.

Cît de frumos este să locuiești ca frații împreună în înțelegere, cît de luminate zile acestea cînd în jurul istoriei personalităților pilduitoare ale trecutului ne edificăm pe noi înșine, cei de astăzi și prin copiii noștri, cei de mîine, în spiritul Logosului devenit istorie și pe pămîntul românesc.

În cap de iarnă vă mulțumim pentru cele două zile dense, de neuitat, împreună iubite ai inimii noastre, cărturari și elevi transilvăni.

IOAN ALEXANDRU ■

VITRINA CĂRȚILOR

Manifestări dedicate Unirii

Multiple manifestări muzicale bucureștene ilustrează, prin alcătuirea programelor și tematică, evenimentul istoric sărbătorit la 1 Decembrie. Împlinirea ideii și sentimentului de unitate și independență românească își reverberază ecoul peste 70 de ani, când întreaga viață artistică a țării primește semnificații festive. Din fasciculul amplu al activităților culturale dedicate Marii Uniri vom surprinde un moment: Concertul simfonic al Radioteleviziunii din 24 noiembrie ce include în lucrările prezentate o primă audiere semnată de Claudiu Negulescu — ciclul de cantate **Anotimpurile țării**.

Problematica enunțată în cele trei cantate — unitatea și independența națională, cu o trăsătură fundamentală: continuitatea limbii române — este investită cu sensuri imnice, (predominante în prima componentă a triadei: **Anotimpurile țării**), lirică, de tentă romantică a cantabilității (în **Eterna de ne-avins limbă română**) și luminos-apoteotică (în final: **Drumurile Unirii**). Pe versurile lui Constantin Cișcan și Nicolae Dragoș, modalitatea de prezentare a cantatei se întrepătrunde cu reflexele expresive ale genului coral patriotic. Formula vocal-instrumentală abordată (cor de copii pe trei voci, tenor solist și orchestră simfonică) evidențiază experiența lui Claudiu Negulescu — în calitatea sa de dirijor al corului **Voces Primavera** (apartinență Comitetului Municipal U.T.C.) prin cunoașterea posibilităților acestui cor și aplicarea lor în creație (intervenițiile corale, tratarea și stratificarea vocilor). În partiitura tenorului, vocalitatea de tip solistic relevă contactul permanent al lui Claudiu Negulescu cu Opera Română, unde, cu **Voces primavera** realizează interpretări ale unor opere contemporane românești destinate copiilor. Din această sferă — a accesibilității — rezultă o preferință a compozitorului pentru cultivarea consonanței, a melodicității. Cit despre rolul orchestrei, să dăm cuvântul autorului: „orchestra este gândită pe patru funcții primordiale: comentatoare, parteneră de dialog, acompaniatoare și creatoare de atmosferă, specifică scenei și textului literar”.

Consemnând câteva coordona-

te interpretative ale cantatelor, vom sublinia în mod special concepția tinărului dirijor Gheorghe Costin — gradată spre culminații cu un suflu impresionant, obținând omogenitatea ansamblului. Și în același context, colaborarea cu tenorul Ionel Voineag se dovedește a fi deosebită prin timbrul curat, penetrant, prin muzicalitatea solistului. Iată deci coordonatele materializării unei opere muzicale care dă glas epocii.

Un alt protagonist al serii muzicale din Studioul Radioteleviziunii — Gabriel Croitoru — în **Concertul pentru vioară și orchestră nr. 1 op. 14** de Henryk Wieniawski, confirmă, din nou, însușirile pe care i le cunoaștem: perfecțiunea și strălucirea tehnicii instrumentale, etalate cu dezinvoltură.

Dacă orchestra urmărește cu oarecare dificultate partida solistului din **Concertul** lui Wieniawski, adevărata sa performanță este înfăptuită în mai puțin cunoscuta **Simfonie a IX-a, op. 70** de Dmitri Sostakovič. Farmecul unei creații neoclasică, din care talentul lui Sostakovič reiese fără scăderi de altitudine, este asimilat în profunzime de gândirea dirijorală a lui Gheorghe Costin. Temperamentul său se exprimă primă în necesitatea gesturilor largi, cu putere de convingere și de sugestie, cu eficacitate în planul sonorității orchestrale. El reușește conturarea expresiei sostakoviciene atât de specifică, în conducerea progresivă a defășurării muzicale, în contrastul dintre „gluma muzicală” și părțile lirice, în urmărirea cu atenție a solurilor atât de frecvente și de importante în **Simfonie** (flaut, clarinet, oboi, corn, tromboni, tubă etc.), deși nu întotdeauna fără reproș din punctul de vedere al acurateții intonaționale. Să păstrăm însă, impresia generală de precizie, căldură și tensiune a sunetului.

În principiu un concert de stagiu, programul simfonicului Radioteleviziunii ni s-a părut mai mult decât o manifestare rutinieră. Argumentele aparțin atât muzicii, cât și dorinței interpretilor de a face acel efort necesar pentru a crea sentimentul nerepetabilului.

VALENTINA SANDU-DEDIU

al Unirii, a cărui consecință firească este dezvoltarea organică, multilaterală a României în deceniile acestei jumătăți de veac pe care o trăim. Este subliniat cu strălucire rolul însemnat al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cimențarea unității poporului nostru în jurul ideilor partidului, în lumina unui scop unic: propășirea patriei române.

Au semnat, în calitate de consultanți ai acestui film, conf. univ. dr. Mircea Mușat și conf. univ. dr. Ion Ardeleanu.

A avut loc, în aceste zile, premiera unui documentar de lung metraj realizat de Studioul cinematografic al armatei, intitulat **1918 — Înălțarea marelui ideal național: făurirea statului național unitar român**. Autorii scenariului sînt maior dr. Ioan Talpeș și Constantin Avram, iar regia aparține col. Dumitru Secăleanu, cineast cu veche experiență. Filmul reprezintă, cu argumente arheologice, istoriografice, iconografice și lingvistice, procesul complex de formare a statului național unitar român de-a lungul istoriei mult milenare a poporului nostru, punind accent deosebit pe caracterul „profund democratic”

Luni 23 noiembrie a.c. la Muzeul Literaturii Române s-a deschis expoziția „UNITATEA NAȚIONALĂ PERMANENTĂ A SCRISURII ROMÂNESCĂ”. Sub acest generic sînt reunite, în ediții originale și manuscrise, cărțile fundamentale ale literaturii naționale, care de la cronicari pînă în actualitate au exorimat năzuința de unitate a poporului român. Acte, scrisori, publicații de epocă, documente iconografice integrese ansamblul de mărturie care atestă efortul multiseclar al desăvîșirii idealului național.

Cronica literară

de Romul Munteanu

Patosul sincerității

Există un obicei mai vechi al autorilor de romane despre șantierul țării de-a proiecta luminile mari ale reflectorului asupra unui singur erou, în vreme ce toate celelalte personaje au o funcție instrumentală, de contrast, decor etnografic etc. Conștient de acest risc, Tudor Băran a încercat să-l estompeze, dar într-o bună măsură și cartea sa **Șantierul** (Ed. Dacia, 1988) rămîne tributară acestui procedeu. Paulina, directoarea șantierului hidrotehnic din Viladina se definește ca un om-magnet, capabil să polarizeze toate forțele în jurul ei, și, totodată, să-i neutralizeze pe recalcitranti și să-i domesticească pe leneși. Pasașele care pun în relief dimensiunile mărite ale eroinei sînt numeroase. Semnalăm doar unul destinat să releve relația sufletească dintre conducător și colectivitatea umană. „De pe un tășan, Paulina urmărea cu privirea cercetătoare pregătirile ce se făceau pentru închiderea unui braț al riului, fără să știe că oamenii de la poalele digului, văzînd-o acolo, se simțeau ușurați, de parcă femeia aceasta ar fi luat asupra ei toată povara neprevăzutei”.

Romanul lui Tudor Băran lasă impresia că a fost gândit inițial ca o machetă în care să-și găsească loc toate problemele satului, transformate de lumea șantierului cu toate construcțiile sale într-o nouă aglomerare urbană. Conducătoria șantierului este o femeie a cărei biografie personală (ospătăriță, studii, o fetiță) este abia schițată în primele pagini ale cărții, mai târziu toate aceste detalii estompîndu-se pînă la dispariție. Macheta cărții însumează un student trimis la reeducare, un copil anarhic adoptat de un țaran (Decebal al Doilea), un dușman de clasă (Jelescu), o tinăre ce părăsește Capitala pentru a face experiențe pe șantier (Emilia), o fată frumoasă cu o adaptare sentimentală dificilă (Gloriette), o femeie mai în vîrstă îndrăgostită de un tinăr (Aurora), un ministru adjuncat trimis la munca de jos (Augustin Sorinescu), o țigancă plină de farmec (Petricana), un țaran hazliu (Busuioacă de Bohotin), o fată însărcinată dar fără soț (Victoria) și, evident, autoritățile în frunte cu primarul, ofițerul de miliție, instructorul de partid etc. etc. etc.

Fără îndoială că romanul este condimentat și cu alte detalii. Individul plecat în Occident și reîntors în țară (Lary), sectanții, bețivanii șantierului și lupta împotriva alcoolului, erotomanii geloși, fac parte, cum spuneam mai înainte, din categoria personajelor investite cu un anumit pitoresc demografic.

Personajele intră în scenă în grupuri mari cu prilejul unor decorări la Palatul Republicii. Cifitorul nu le poate fixa în memorie decît prin unele amănunte succinte, furnizate de scriitor într-o relatare de tip reportericesc. Tipul de conotare individualizată nu poate fi în acest context decît sumar. Elvira („cam obraznică, îmbrăcată nepotrivit”), Matei Vlancea („bărbat frumos, ca o statuie florentină”), Augustin Sorinescu (soțul Aurelei, proaspătul „ministru”), Bartolomei Drăgan („economist, doctor”), Viorica Obădeanu („celebra specialistă în samotări”), Haidaru („cel mai mare sudor din România”), Enumerarea poate continua. Detaliile din viața de familie, școală, profesie sporesc uneori semnificația unor personaje. Paulina este adusă repede de scriitor în prim-plan. Enunțurile privitoare la viața directoare de la Viladina au o frecvență extrem de mare, împinsă uneori pînă la lipsa de abilitate literară. „Paulina, n-a făcut nici o mișcare...”, „Paulina rezistase atacului...”, „Paulina se recăsătorise...”, „Paulina aflase...” și în concluzie, autorul declară: „Pe scurt, Paulina avusese pe acel șan-

tier o viață densă”. Evident că toate aceste enunțuri sînt aglomerate pe primele pagini. Ele sînt concepute ca o „preistorie” a unui personaj fixat în tiparele vieții, gata să pască pe marea scenă de la Viladina. Acomodarea aceasta de natură rezumativă cu personajele cărții este dificilă, mai ales că multe dintre ele ies din prim-plan definitiv, iar altele mai dețin doar roluri episodice.

Consider că romanul lui Tudor Băran se cuvine să fie valorizat în primul rînd ca o viziune panoramică de mentalități. Un sat de munte capătă în ciuda anilor aspectul unui oraș, deși oamenii se comportă multă vreme ca niște țărani. Relatarea este specifică unui scriitor care are o conștiință pozițională. „Viladina, deși comună de munte, avea cooperativă agricolă. Pentru această întreprindere unică, un fost prim-secretar fusese decorat, raionul cu pricina fiind singurul în țară colectivizat în întregime, „din vîrf de munte, pînă la șes”, cum era mereu evidențiată apucătura aceluia cu o gîndire mecanică, vetustă, care își sfîrșise cariera ca pădurar, după ce procropsise satele de munte cu prunii și vitele inventariate în gospodării colective, cu nume direcționale...”

Realismul cultivat de Tudor Băran nu capătă niciodată aspecte idilice. Oamenii sînt văzuți ca niște ființe într-o permanentă devenire. În familiile intervin acte de ruptură definitivă, iubirile tinerilor se destramă sub presiunea unor întîmplări neașteptate, unii țărani înțeleg viața de oraș, doar ca o renunțare la muncile grele, eroarea pîndindu-i pe oameni ca o veche ispită diavolească. Decebal al Doilea fură bani de la părinții adoptivi și fugi de pe șantier. Un cerșetor se crede blestemat de un călugăr. Țiganii flămînzî mîncînd la cantină, dar nu pot accepta să se fixeze. Replicile unora dintre ei arată stralul de mentalități al unei lumi nomade. „Să nu ne pedepsești stimată doamnă! La noi trebuie să știi nu se poartă să ne fie șef o femeie, se feri el de suflarea infierbîntată a mîinii de alături, reținut și rece.

— Nu ne încălca în picioare obiceiurile, mărîră cucoană, sărută-mîna! Ii ajută și cocirija, înțelegînd din tot rostul cu totul altceva. Noi avem muncile noastre. Ne poartă atîta vieții pe nesfîrșite drumuri, nu-i de noi să stăm ca hurezii, prin păduri...”

Tudor Băran își examinează repertoriul de probleme nerezolvate și se străduiește să le confere tuturor o reprezentare pe plan epic. Faptul acesta nu este însă întotdeauna cu putință. Atunci relatarea îi aparține reporterului ispitit frecvent de cazurile exemplificatoare, comentate dintr-o perspectivă morală. Un funcționar decăzut este supus unei judecăți generale. „Oameni ca el, zdumcinați psihic, gonîți din loc în loc pentru patima îmbogățirii și a fraudei, uită că va veni o zi în care îi va fi rușine pentru faptele lui rele”.

Spuneam că Tudor Băran nu confundă realismul cu idila. Din aceste motive romanul său cîștigă în verosimilitate. În cartea sa rămîn puține episoade necredibile din punct de vedere literar.

Finalul cărții este și el elocvent în acest sens. Un accident de muncă schimbă optica lucrătorilor asupra Paulinei, eroina devenind o vinovată fără vină. Cartea nu are epilog. Eroina va merge, ca și ceilalți constructori, într-o altă stație de tranzit, pe un alt șantier.

Cartea aceasta poate căpăta o durată printr-o anumită sinceritate a relatării. Faptul acesta mi se pare esențial pentru prozatorii români. Tudor Băran deschide un drum prin patosul sincerității pe care nu-l acoperă decît parțial.

Vitrina artelor

Plastică

Ceea ce durează

Cîteva din expozițiile ultimilor trei-patru ani deschise la Dalles ne dau motive să-i felicităm pe organizatori, remarcînd ideea de a oferi o galerie ce se consacră unor creatori din generațiile medii. E o idee fericită, întrucît ține cont de dialectica ivirii lucrurilor de valoare. E păgubitor să discutăm despre valoare într-o multitudine de situații cînd senectutea împunătoare a unor autori transformă în impietate orice opinie mai rezervată. Faptul indică o realitate mai interesantă decît poate să ne pară la prima vedere, și anume că, în vîrstele de mijloc, există încă artiști a căror activitate i-ar îndreptăți să spere la o mare expoziție într-o sală generoasă ori chiar la Muzeul Național; locuri, prin urmare, din categoria celor care impun și, deopotrivă, certifică o operă. El dovedește că timpul — despre care spunem cu atîtea prilejuri că trece — a trecut, și peste noi, și peste mulți artiști. Ei, printr-o stimabilă îndărătnicie critică, au

continuat să se cheme tineri în textele pe care lor le-am dedicat. Din generațiile unor Ilie Boca, Teodor Moraru și Nicolae Păduraru (prezent nu de mult cu sculptură, pictură și grafică în sălile cele mai bune de la Dalles) vom număra, trecînd iarăși timpul, pe maeștrii deenilor următoare. Dacă nu cumva ei sînt acești maeștri.

Nicolae Păduraru, e sculptor apreciat ca atare, cu toate că la fiecare manifestare a sa a prezentat ca preocupare completă operă sculptată. Nicolae Păduraru nu expune pictură și grafică spre a arăta că poate mai mult, că poate și altceva, ci tocmai pentru că nu poate să se împlinească artistic decît așa, mîncînd în aparență în cîteva arte, dar construind-o, în fond, pe a sa, o artă de o complexitate și o adîncime a gândului convingătoare. Nu știu dacă Nicolae Păduraru nu e și poet, dacă nu scrie, adică, poeme. Oricine poate să priceapă însă că el e un artist cu acces la o problematică interesantă, deopotrivă, și pe poezi, și pe filozofii. Un sculptor cult, deși nu neapărat și maximum de informat în chestiunile esteticii domeniului și, în general, ale culturii atît de vaste și frîmîntate ale contemporaneității. El e cult

în sensul că aprofundează posibilitățile unei căi vădită dintr-un început original. Cu toate că e cunoscut mai cu seamă prin piese în bronz de dimensiuni mici și cu încărcătură parabolică, Nicolae Păduraru e, în concepție, un monumentalist pur. Un film cu lucrările sale, unul din acele priviri într-o operă care ne ajută să vedem mai bine în ce ne e dat, ar arăta ce respirare din ancestral au aceste himere ale lui Nicolae Păduraru. De altfel, el este un artist în legătură cu care e potrivit să evocăm patronajul spiritual și peste vremi al genialului deschizător de drumuri în artă, Paciurea. Nimic din ce produce Nicolae Păduraru nu are asemănare cu creații de-ale lui Paciurea, totuși ne simțim inspirați să-i rostim acestuia numele. Probabil din cauză că Nicolae Păduraru se individualizează atît de net în contextul unei sculpturi românești tinere excepțional reprezentate și, mai ales, fiindcă detașarea se petrece prin conturarea unui univers de idei ce are tangență cu mitul. Dovadă că unii comentatori nici nu se pot referi la atelierul artistului fără a cita continuu legende de sprijin.

Dacă parte din bronzuri apar-

SEMNAL

● **Interviuri din presa românească**, acordate de George Enescu de-a lungul vieții sale, un prim volum alcătuit de Laura Manolache și tipărit de Editura Muzicală este prilejul unei adevărate revelații. Biografia marelui muzician se dezvăluie aici dintr-un ferit unghi de obiectivitate: dialogul-interviu. O sută de interviuri (din cele 142 cunoscute până în

prezent) sunt cuprinse în acest volum, ordonate cronologic, de la prima declarație făcută presei, în 1898 și consacrată de ziarul bucureștean de limbă franceză *L'Independance roumaine* și până la O discuție cu George Enescu, publicată în *Le moment*, în 1936. Ediția Laurei Manolache e însoțită de un studiu introductiv — George Enescu, în lumina interviurilor sale publicate în presa românească (1898—1946) — și de un aparat critic foarte serios, dovedind, deopotrivă, o remarcabilă aprofundare a materialului transcris.

● În colecția „Globe” a Editurii Univers, romanul *Alemtul* de Harry Mulisch este „cronica fictivă a unui act de violență, o întâmplare tragică și confuză din ultimele luni ale războiului pe o stradă mărginașă a orașului Haarlem — și poate mai curând istoria tulburătoare a unei obsesii de o viață, pe care acest incident a creat-o în conștiința unui băiat de 12 ani, martor inocent, neputincios și consternat al scenelor care vor deveni fragmente de

coșmar de-a lungul existenței sale adulte” — după cum sună prezentarea editorului de pe ultima copertă a cărții. Un roman sumbru, ca o ispășire fără șansă, a cărui versiune românească este semnată de Ion T. Iancu.

● „Dacă n-ar fi scris decît Domnișoara Nastasia; dacă Domnișoarei Nastasia i-ar fi fost dat să se înfățișeze pe o scenă pariziană; dacă piesa Sam, o poveste cu mine, cu tine, cu el... i s-ar fi jucat; dacă ar fi reușit să înființeze Teatrul Autorilor Dramatici Români; dacă ar fi obținut angajamentul de director de scenă la Iași în 1925, adică atunci cînd încerca pentru înfruntarea dată și nu abia în 1933, sau dacă ar fi izbutit să se statornicească — tot ca director de scenă — la Cernăuți, în 1929;

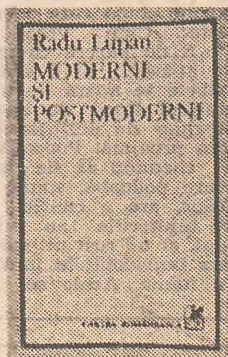
dacă nu și-ar fi irosit zile și nopți și vlagă pe drumuri permanente între locuri de muncă și cămine la fel de instabile; (ca să nu zicem: dacă ar fi trăit mai mult de 41 de ani), G. Mihail Zamfirescu ar fi rămas în cultura românească a noastră cu un profil mai ușor de trasat” — spune Claudia Dimiu în Prefața la volumul de *Correspondență* G. M. Zamfirescu apărut la Editura Minerva, în colecția „Documente literare”. Așadar, o încercare de întregire a portretului pe care istoria literaturii îl păstrează autorului cunoscutei piese *Domnișoara Nastasia*. O încercare profitabilă, ca toate întreprinderile de acest fel.

● O biografie întocmită cu sagacitatea unui dosar de acuzație este cartea lui Mihail Stoian, *Ingerul morții. Dr. Mengele* (Editura Albatros). Viața cunoscutului ofițer SS, vinovat de moartea a aproape cinci sute de mii de oameni în lagărele de concentrare ale Germaniei naziste, e reconstituită minuțios, prin consultarea unui impresionant număr de documente. Drept motto, citeva propoziții tulburătoare: „Cine uită nu merită” — spune N. Iorga. Memoria — persistența trecutului! Pentru NEUITARE este nevoie de tineri. Tinerii sînt memoria noastră prelungită în viitor. Deși n-au

trăit evenimentele acestea, ei pot rosti cu îndreptățire: „Noi n-am uitat!”. Trecutul se cuvine a fi asumat”.

● Autor al unui mare număr de traduceri din literatura engleză și americană, eseist, prozator și poet, Radu Lupan propune cititorilor săi volumul *Moderni și postmoderni* (Editura Cartea Românească), al cărui sumar atestă continuitatea preocupărilor. James Joyce, W. Faulkner, Thomas Pynchon și John Barth prilejuiesc câteva eseuri cu o arie de referințe mai puțin obișnuită. Cunosător „dinăuntru” al literaturii unora dintre scriitorii comentați, ca traducător al scrierilor lor,

Radu Lupan oferă puncte de vedere profitabile. În plus, a-bordarea chestiunii postmodernismului, cu apel la începuturile americane ale acestei discuții literare, furnizează noi elemente clarificatoare.

● *Proiecte planetare* este rezultatul colaborării a două semănări cunoscute și apreciate în domeniul literaturii SF: Alexandru Mironov și Alexandru Boiu. Dincolo de calitatea prozelor din această culegere tipărită de Editura Albatros, volumul cuprinde, sub titlul „Anexe”, un fel de glosar de termeni, noțiuni, informații adiacente domeniului, dintre care unele extrem de interesante.

TANIA RADU ■

țin începutul acestei treimi fertile din existența lui Nicolae Păduraru, grafica și picturile pe carton și pînă sînt din anii ultimi, de unde sentimentul unei constituiri ciclice. În imaginile concepute destul de liber, în raport cu realitatea imediată, aflăm tensiuni și înfruntări ce ne trimit cu gîndul atît la condiția de luptător a fiecărui inovator în artă, cît și la dramele specifice umane ori, mai bine zis, ce au căpătat o stranie specificitate în veacul pe care îl încheiem. Nu sînt „tablouri” în accepția tradițională a termenului, cu toate că își găsesc cu tot dreptul loc între tablouri în orice muzeu al artei de azi. Sînt mai degrabă mărturisiri de creator simțînd drept în inimă temerile, suferințele, desperările conștiințelor din preajmă-i și din departe. Expoziția lui Nicolae Păduraru o ții minte cu o mare acuitate, ea nu se duce grăbit în timp, ca atîtea selecții care, pe moment, par a fi importante. Tot ce-i cu adevărat important durează.

TUDOR OCTAVIAN ■

Film

Între nisipuri

A face din nisipurile Jiului un Eldorado autohton, un teritoriu de cucerit întii dă toate

prin curajul și cu nebulna frumoașă de a reuși imposibilul este, fără îndoială, o idee de scenariu suficient de ofertantă. Iar istoria acestor pămînturi sărmene, devenite nu chiar de mult ogoare roditoare, are suflul, ca orice zidire în faptă. Oamenii care au luptat cu nisipul, cu furtunile pustiitoare, crezînd cu îndrăzneală în puterea Izvorului de dedesubt, sînt aproape de la sine personaje. Numai că ideea unui astfel de film nu garantează, în mod imediat, și filmul. Drumul parcurs de scenariul lui Ion Băieșu și Tudor Mărăscu pentru filmul *Miracolul* (regia, Tudor Mărăscu) de la ideea inițială și pînă la structura pe care o etalează pe ecran e trasat cu unele nesigurante, verigile epice (unele dintre ele chiar consistente, cu putere emoțională) nu se sudează întotdeauna, iar tonul general rămîne prea apăsător descriptiv.

Un tînar inginer agronom preferă o luptă cu imposibilul în locul unui doctorat sirguincios (situația a cam devenit loc comun în filmele ultimilor ani!). Ceea ce urmează însă are o frumusețe aspră, fierbinte, scrișnită, încăpățînată, pe care filmul lui Tudor Mărăscu o descrie cu dragoste. Aurul rău al nisipului luminează straniu lumea acelor sate uitate de timp și de viață. Caii veghează singurătatea unei femei ciudate, desprinsă parcă din paginile lui Slavici ori Agârbiceanu (Florina Luican). Ploaia este nădejdea din ochii urlași ai unei plăpînde „rusalce” — unul

dintre cele mai reușite personaje ale filmului (fetița Ioana Marinescu). Izvorul este temeiul credinței unui bărbat cioplit parcă în cremene (Colea Răutu). Această zonă a filmului are poezie (mai puțin unele îngroșări, probabil simbolice în intenție, cum sînt scena botezului și cea a înmormîntării). Tonalitatea acestor secvențe fuzionează greu cu cealaltă — realistă, actuală, în care Teodora Măreș (soția agronomului), un activist, chiar și moș Ilie (Ernest Maftei) compun parcă personaje din alt film.

Miracolul comunică destul de coerent vibrația regizorului față de ideea scenariului. Încercarea lui Tudor Mărăscu de a ridica în categorial întâmplări ale unui trecut foarte aproape de marginea prezentului înnoiește întrucîtva tentativa sa. Previzibilă, epica nu aduce aproape nici o surpriză, călcînd cu prudență în urmele unei rețete care, din păcate, nu și-a aflat nici măcar justificarea succesului comercial. Filmul rezistă, cu toate acestea, prin cîteva roluri interesante (frumos crochiul lui Florin Anton, de pildă; echilibrat, apoi, portretul făcut de Anton Tauf agronomului; alături, desigur, de cei pomeniți mai sus).

Ca toate filmele realizate de Tudor Mărăscu, și *Miracolul* poartă amprenta unei seriozități profesionale nu tocmai comune. Ceea ce, totuși, nu echivalează, de această dată, cu un succes.

TANIA RADU ■

Emoție și rațiune

De la distanța înțelegerii pe care o are un cititor obișnuit, fizica, informatica și biologia sînt cele trei frontiere în permanență mișcare ale cunoașterii științifice despre lume și Univers. Referindu-ne la biologie, vocabularul minim al oricărui cititor îndatorat mijloacelor de informare în masă cuprinde noi discipline și o terminologie științifico-tehnică nouă din care nu lipsesc „biologie moleculară”, „biologie celulară”, „genetică moleculară”, „biotehnologie”, „inginerie genetică”, „clonare”, „interferon”, „interleukină”, „anticorpi monoclonali”. Toate acestea s-au născut din studiul microstructurii materiei vii. Revoluția microbiologică a început relativ recent, în 1953, atunci cînd Watson și Crick au descoperit structura în dublă elică a acidului dezoxiribonucleic (ADN). Chiar dacă „este în natura fiecărui progres ca el să apară mai mare decît este în realitate” el nu poate fi minimalizat în domenii ca ingineria genetică și biotehnologia. Aceasta din cauza succeselor spectaculoase din medicină, agricultură, industrie alimentară, chimică, farmaceutică, extractivă sau în energetică. Plecînd de la universalitatea codului genetic, drumul de la știință la utopie este jalonat de numărul din ce în ce mai mare de descoperiri și aplicații, de brevete de invenții și tehnologii sofisticate. Manipularea genelor pentru crearea de noi organisme implică aspecte etice și ecologice profunde. Puse față în față, ca într-un jurnal al unui alt Robinson Crusoe aflat înaintea cutiei Pandorei, beneficiile și prejudiciile, entuziasmul și panica pentru consecințele benefice și malefice includ îndoile și prudențe aflate într-o adevărată „escaladă” a argumentelor. „Avem dreptul să contracărăm ireversibil înțelepciunea a milioane de ani a evoluției?” „Practica arată că nu există nici o activitate majoră umană despre care am putea garanta în mod absolut că nu prezintă nici un risc.” Există, desigur, suficiențe reacții emoționale întreținute cu abilitate gazetărească. Viziuni terifiante, ce sînt mai degrabă niște reușite literare, însoțesc efortul tăcut și ambițios din laboratoare de a cunoaște și utiliza în scopuri umane și raționale microcosmosul viu. Recentul proiect de decodificare a structurii celor 50 000—100 000 (fantastică aproximație!) de

gene umane și determinarea configurației lor în cei 46 de cromozomi ai ființelor umane, sub conducerea dr. Watson, laureat al Premiului Nobel, în vederea eradicării a peste 3 000 de afecțiuni nu contrazice afirmația după care „cu cît progresează tehnica, cu atît scade prețul omului”. Condiția umană s-a născut din întîlnirea dintre existență și conștiință, iar azi se schimbă prin întîlnirea dintre *viu și tehnologie*. „Ce se va întîmpla în continuare, dincolo de perspectivele imediate realizate pînă acum, este greu de spus. A face o asemenea încercare de evaluare înseamnă a ne aventura în domeniul literaturii științifico-fantastice.” Pînă atunci, „epuizînd domeniul posibilului”, recomandăm cititorilor noștri o carte densă în idei întîlulată „Realizări și perspective în ingineria genetică”. Apărută în cunoscuta colecție „Filosofie și știință” a Editurii Politice, valoarea lucrării este coordonată de Mihail Florescu. Autorii, oameni de știință, medici, biologi, agronomi, zootehnicieni, împărtășesc publicului interesat noutățile din acest domeniu de avangardă a cunoașterii. Titlurile studiilor merită a fi menționate pentru varietatea preocupărilor pe plan național — unde există un program de inginerie genetică și un altul de biotehnologie — și internațional: „Ingineria genetică și biotehnologia în condițiile noii revoluții științifico-tehnice contemporane” (Mihail Florescu), „Ingineria genetică. Principalele tehnologii și strategii. Aplicații industriale și medicale” (Liviu M. Popa), „Hibridoame limfoide producătoare de anticorpi monoclonali” (Andrei Sulica, Alexandru Bancu), „Aplicațiile anticorpilor monoclonali în științele biomedicale și posibilitățile de aplicare a lor în economie” (Alexandru Bancu, Ion Moraru), „Biotehnologia și vaccinurile viitorului” (Andrei Aubert-Combescu), „Perspective aplicării ingineriei genetice în domeniul agriculturii” (Ana Popescu), „Biohazardul. Implicațiile ecologice și sociale ale tehnicilor de inginerie a genelor” (Gheorghe Zarnea), „Biotehnologie și societatea contemporană” (Gheorghe Zarnea, Napoleon D. Topală). Volumul, redactat de Adrian Miroiu, oferă o lectură incitantă și instructivă, față de care rîndurile de față rămîn date.

ADRIAN MITIȘ ■

Sistemele teletinformatic

Știința cea mai mobilă a secolului — ne uimește aproape de la un an la altul cu „spectacolul” cuceririlor ei teoretice și practice —, informatica și tehnica de calcul își teaurizează bagajul ei de cunoștințe, achizițiile fundamentale, deocamdată, tot prin „galaxia Gutenberg”, tot cu ajutorul tiparului. În ciuda mișcărilor fantastice ale domeniului (se zice, o carte se perimează cam o dată la cinci ani), tratatele de informatică nu cunosc nici pe departe aceeași „explozie”. Și e firesc, ele nu se scriu ușor iar tînd apar sînt aspru judecate, din perspectiva a cel puțin două grele condiții — dacă sînt sau nu sinteze de cunoștințe pene, dacă sînt sau nu de mare noutate și originalitate.

Un grup de specialiști bucureșteni au pus în circulația științifică în ultimii ani două cărți ce acoperă aceste pretenții: *Teletinformatica* (Editura științifică și enciclopedică, 1986) și *Proiectarea sistemelor teletinformatic* (Editura militară, 1988). Prima e o carte fundamentală, cea dintii apărută în literatura de specialitate a domeniului în țara noastră, cea de a doua este ceea ce lipsea aceleia dintii. Dar lipsea și experiența necesară pentru redactarea unui asemenea capitol. Autorii care au semnat „Teletinformatica” — dr. ing. Florin Pilat, dr. ing. Lucia Coculescu, dr. ing. Valentin Cristea, reprezentînd două institute de învățămînt superior și cercetarea științifică, Politehnica, A.S.E. și I.T.C.I. — și-au luat alături alți doi colaboratori, cu preocupări în aplicațiile telematicii, pe ing. Ioan Fînta (I.T.C.I.) și ing. Victor Patriciu

(Academia Militară). De fapt, acesta este marelui merit al recentel apariții, oferă specialiștilor o tehnologie (imaginată de autori, pe baza unui studiu de caz, a primului sistem de teletinformatic realizat în țară, cercetat și proiectat în cadrul Institutului de tehnică de calcul și informatică) pentru proiectarea și implementarea în economie a unor sisteme de transmisie a informației la distanță. Ea însăși o performanță — prin soluțiile, metodele și ideile conținute, prin redactarea clară și concisă, dar mai ales prin faptul de a fi operă de pionierat pentru literatura domeniului la noi și nu numai la noi: autorii nu au avut în față modele scrise în această direcție a proiectării de sisteme teletinformatic — lucrarea are în vedere sisteme cu indici de performanță superiori, oferă tehnici de optimizare ca și de reconfigurare a respectivelor sisteme în cazul defectării unor părți sau în cazul schimbării traficului datelor de transmis. Valoarea e sporită de capitolele ce îl ajută pe proiectant să gîndească și să realizeze părțile de protecție a sistemului și a informațiilor ce se transmit prin circuitele lui ca și capacitatea de a-i autentifica pe utilizatori.

În plus, conține date și calcule științifice asupra eficienței economice în realizarea sistemelor teletinformatic, precum și asupra eficienței implementării lor în economia națională. Așadar, iată o oportunitate și actualitatea deosebită a lucrării. Răspunde direct momentului nostru social, obiectivelor Congresului al XIII-lea.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Arte și meserii

Evenimentele, mai ales în domeniul creației, nu au întotdeauna și aerul de a fi. Citeodată, evenimentele se inseriază și lumea nu le mai înregistrează nici măcar ca întâmplări deosebite. Deși chiar inserierea e ceva neobișnuit.

Un astfel de eveniment inseriat se întâmplă de doi ani la Timișoara și se cheamă „Expoziția bianuală a bijuteriilor” locale. Ea e organizată de către „Cooperativa Dinamo” (de ce s-o fi numind o cooperativă meșteșugărească „Dinamo”, lată un mic mister, de vreme ce se poate numi și altcumva?). Primăvara și toamna, în holul Casei de Modă „Modex”, aproape două sute de meșteri bijutieri înfățișează unui public, aproape în exclusivitate feminin, câteva sute de piese originale din aur, argint și alte metale ornamentate cu pietre semiprețioase, gravuri, cizeluri și așa mai departe. O parte din acest public vine din țară, din Capitală și de peste tot, venind cu ocazia căreia publicul încheie cu breslașii un soi de comenzi-contracte. Firește pentru executarea ori, mai bine zis, crearea unor lucruri deosebite.

Expozițiile acestea sunt evenimente pentru că sunt unice. Ele sunt și foarte cuprinzătoare: citeva sute de modele noi nu e o treabă de rind, de vreme ce — cum bine știm — mai toate celelalte cooperative ale bijuteriilor de la noi produc numai modele vechi și străvechi. Atât de banale încât lumea s-a deprins probabil să creadă că numai banalul e interesant. Se cunoaște că repetiția e mama înțelepciunii. Dar și a plictiseală. Dacă atâtea femei izbutesc să afle, cu toate că propaganda a fost de fiecare dată minimă, că la Timișoara s-a deschis un salon al bijuteriilor,

faptul nu trebuie pus numai în seama spiritului de detecție atât de propriu femeilor, cînd e vorba de „bijuterii”. Faptul trebuie pus și în sarcina banalității ofertei în orașele din care pleacă spre Timișoara aceste femei.

Am sosit, prin urmare, în prezenta vernisajului, am trăit citeva ceasuri bune, febra pregătirilor pentru deschidere și am aflat de la George Tăuș și de la alți citiva meșteri bijutieri lucruri ce merită a fi știute. Primul este că Timișoara are mai mulți bijutieri decît Bucureștiul. Nu pentru că-i mai

sute de meșteri au scos și o gazetă a lor, profesională și de cultură generală! președintele de atunci al cooperativei observă că: „Bijuteria noastră este secția „Bijuteria”. Ca aceasta să prospere, e destul ca oamenii ce o conduc să își ducă ambițiile pînă la capăt. George Tăuș, șeful secției are, e drept, inițiativa, dar singur n-ar putea să facă prea multe. E sprijinit în tot ce întreprinde — și organizarea unei asemenea expoziții nu-i deloc o treabă simplă! — de conducerea cooperativei și de maiștrii și meseria-

metal, cînd metalul era rar și prețios, și împodobirea lui avea funcție magică. Cerceii au fost aduși de marinarii chinezi. Ei credeau că purtatul cerceilor ascutea vederea. Marinarii trebuiau să aibă vederea bună. Probabil că și obțineau acuitate în privire, dat fiind că cerceii realizau și un soi de acupunctură. Locul unde se prind cerceii — e punct util în tehnica acupuncturii.”

Ucenicului Tăuș i-au trebuit citiva ani să devină meșter, dar abia după zece ani a început să simtă mîndrie și mul-

fotografii, în imagini mult mărite, bijuteriile noastre, ar fi uimit de sculpturalitatea și de complexitatea gândirii. Personal, sint interesat de linia fină a bijuteriilor de la începutul veacului, din perioada așa-numită a Secession-ului. E un timp în care lucrătura atingea miraculosul. Sint preocupat mult și de vechea bijuterie bănățeană și, în general vorbind, de cea românească: linie somptuoasă, sugestia stabilității și a plenitudinii, simplitate și echilibru. Vedeți, un bijutier gîndește mereu la trebuințe ale sufletului, chiar dacă nu le poate exprima întotdeauna. Miinile bijutierului se pricep să exprime în metal cele mai subtile vibrații sufletești.”

Fiindcă o expoziție are mai multe elemente de relație specifice, vă vom da, la dorința breslașilor, pe acelea trebuitoare marelui public — și nu atât în ce privește expozițiile, cît mai ales pe cei ce le alcătuiesc: Cooperativa are sediul în strada Zugrav Nedelcu, 9 — telefon 18285 — Secția Bijuteria.

Încă un fapt: un juriu alcătuit din chiar meșterii casei a selectat din expoziție cele mai frumoase piese acordînd note celor mai interesanți autori. Cele mai mari note le-au obținut Sonia Vodă, Ujvary Francesca, soții Ibolya și Rudolf Kozsich, apoi Achim Valentină, Bacoș Angela, Cornelia Buliga, Hainalka Braiț, Carol Barsodi, Mihaela Condescu, Bela Kovacs, Dorel Mindruț, Vitu Ecaterina, Eugen Murariu, Gabriel Kelemen, Ioan Luchit și Nicolae Giura. Le-am citat numele pentru a se ști că, deși trecînd în anonimat rapid, ele rămîn marcate totuși în frumusețea obiectelor.

TUDOR OCTAVIAN ■

Bijuteria, o podoabă utilă

mare cererea, ci fiindcă a îngrijit să-i aibă. În 1956, cînd s-a înființat secția de bijuterii din cadrul Cooperativei, erau angajați zece oameni. Cînd s-a ivit ideea să fie angajat al unsprezecelea, s-a ivit și părerea că nu va avea ce face. Astăzi, secția a devenit, de fapt, o fabrică și absolut toți cei aproape două sute de meșteri ai ei ce face. Și nu numai că au, dar și caută a avea ce face. Aici e a doua deosebire de toate celelalte cooperative ale bijuteriilor: timișorenii stimulează cererea, ca să poată oferi. La asta nu-i obligă nimeni. Nimeni nu te poate obliga să fii creator. Nevoia de a crea e prea prețioasă pentru a deveni imperativ. E bine să rămînă pe vecie nevoie, ca și nevoia de dragoste și prietenie, de tihnă și adevăr, de bine și armonie.

Cu ani în urmă, într-un dialog consemnat de publicația „Bijutierul” (ei, da, cei două

șii săi. Mai mult decît plăcerea de a fi autori și de a-și prezenta lucrul ca operă, oamenii au deprins plăcerea de a se angaja cu toată inima într-o idee.

Am conversat nițel cu George Tăuș despre meseria lui de artă. Cîndva, aceste „Dinamo”-uri chiar așa se cheamau: Artă și meserie. Și parcă nu era rău. Are 46 de ani și e în plină de 30. În plină ori, mai corect spus, în aur și argint. Principiul după care se conduce este: „Cine vrea, acela face”. E de părere că „podoaba te apără”. Și e adevărat: podoabele te apără de urît, de repetabil lipsit de inteligență și chiar de dezinteresul celor din preajmă. Podoaba te apără, chemînd să fie privită. „Fiecare podoabă, spune George Tăuș, are o istorie vastă. Toate bijuteriile au avut, la început, și un rost utilitar. Scutul era împodobit în locul unde apăra inima. Acolo se puneau

țumire deplină pentru o bijuterie creată de el.

George Tăuș e o persoană foarte informată în profesie. E un om care creează prilejuri și pentru tovarășii săi de a dori în muncă artistică. În expoziția despre care scriem sint prezentate și o seamă de tablouri, sculpturi și obiecte ceramice semnate de colegi. La fiecare situație, George Tăuș vine cu o vorbă de spirit. „Am putea prospera făcînd numai cercei pentru copii. E cerere foarte mare și nu-i tocmai greu să răspunzi cererii. Neamțul zice: kleineFische gutte Fische. Peștele mic e peștele cel bun. Fiindcă îl ai mereu. La piesele mari, prețul începe să crească semnificativ datorită lucrăturii. Or, oamenii trebuie ajutați să realizeze importanța lucrăturii. Una e să produci un inel și alta să-l concepi. Dacă publicul ar putea vedea în macro-

O piesă de schimb

pentru autoturismul dumneavoastră

Desigur, iarna nu este sezonul de maximă solicitare a serviciilor auto, așa că multora li se va părea prea puțin utilă în cursiunea noastră în acest domeniu, în luna decembrie. Vom demonstra însă că nu este tocmai așa, cunoscut fiind că bunul gospodăr își face iarna car și vara sanie.

Nu știm dacă Direcția tehnică a UCECOM-ului s-a gîndit neapărat la acest proverb atunci cînd a organizat, în 17 și 18 noiembrie, la unul dintre cele mai mari autoservice-uri ale sale, cel de la Sinaia, o întîlnire a tuturor șefilor de service-uri din rețeaua proprie, întîlnire avînd ca temă acțiunea de recondiționare centralizată a pieselor de schimb și subansamblelor uzate pentru autoturismele din import. Ceea ce știm, însă, cu siguranță de la Nicolae Bălăsoiu, șeful sectorului auto-moto-velo, este faptul că în cele peste 300 de service-uri ale UCECOM-ului, din care 146 specializate în exclusivitate pe autoturisme, se repară peste jumătate din numărul autoturismelor proprietați personale din țară. În aceste condiții, asigurarea rezervei de piese de schimb este prima condiție a eficienței acestora.

„In service-urile noastre, ne spune Corneliu Neațu, director adjunct în Direcția tehnică a UCECOM, s-au efectuat și pînă acum recondiționări de piese auto. Ceea ce urmărim în prezent, însă, este realizarea centralizată a acestei activități, prin crearea unei rețele specializate în recondiționarea pieselor uzate; avem în vedere, prioritar, piesele pentru autoturismele din import la care se ivesc probleme deosebite. Dorim ca prin aceasta să ne asigurăm o adevărată bancă de piese și subansamble de schimb recondiționate în condiții de calitate deosebite.”

Pentru o primă etapă, au fost stabilite tehnologiile pentru 24 de repere ce vor fi recondiționate. Este vorba, printre altele, de bloc motor, chiușul, arbore cotit, planetare, pivoți, bielete, discuri de ambreiaj parțiale și complete, punți spate, carburatoare, radiatoare, amortizoare,

pompe apă, pompe ulei, pompe benzină, set motor, capete de bară, saboti frîne, supape etc. pentru toate tipurile de autoturisme din import, repere ce vor fi omologate pînă la 31 martie 1989, urmînd ca în trimestrul II al anului viitor să se treacă la producția de serie a acestora.

Din experiența de pînă acum în privința omologării și realizării recondiționării în serie a unor piese de schimb, în service-urile proprii, merită menționați pivoții și bieletele pentru autoturismul Dacia.

Revenind la piesele auto pentru autoturismele din import, fiecare din cele 10 unități specializate în recondiționare de piese auto au arondate citeva județe de la care vor prelua piesele uzate ce urmează a fi recondiționate local sau dirijate către unitățile specializate pe genul respectiv de piese.

„Am recurs la o specializare strictă a unităților, pe recondiționarea unui număr restrîns de repere, pentru a putea asigura real, prin dotarea unităților și pregătirea personalului, calitatea recondiționării acestor piese”, adaugă Corneliu Neațu.

În cele 10 unități nominalizate („Automecanica” — București, „Prestarea” — Constanța, „Metal-chimie” — Brăila, „Oltenia” — Craiova, „Dinamo” — Timișoara, „Precizia” — Arad, „Electromecanica” — Cluj-Napoca, „Electrometalul” — Satu Mare, „Prestăciunea” — Iași) dotarea cu utilajele necesare recondiționării este deja realizată în proporție de peste 90%, ceea ce constituie un argument temeinic pentru respectarea termenelor de omologare și intrare în producția de serie a recondiționării celor 24 de repere.

Nicolae Bălăsoiu ne invită, peste două luni, la Tîrgu Mureș, spre a vizita unitatea etalon special construită și dotată pentru recondiționarea de piese auto, după modelul căreia vor fi construite, într-o viitoare etapă, alte 15 unități noi. Bineînțeles, va crește și numărul reperelor recondiționate.

ROXANA PAICU
MANOLESCU ■

Mai face și haina pe om

Publicul e tînăr. Vine în aflus. Din fotoliul așezat în unghiul cel mai favorabil artistă absoarbe reacțiile. Cu acuitate și neoboseală.

Expoziția de design vestimentar a Mihaelei Avram-Răzvan deschisă în sala „Eforie” din Capitală nu lasă pe nimeni indiferent. Incită, șochează, asaltează ochiul, gustul, mintea, sufletul, dorințele, visele. Artista ne-a întins pinza de pânjen din care nu putem ieși fără îndestulă judecată. Fiecare din cele 21 de piese vestimentare și 12 poșete din piele (accesorii complementare model actuale) — mai ales completeuri, care azi domină tendința mondială a îmbrăcămîntii — este un personaj, un portret și un autopotret al celei ce le-a imaginat și creat. Par personaje de epocă, mișcîndu-se pe o scenă, și totuși sint din ziua de azi, privind odată cu moda lumii, cu nostalgie și tandrețe,

spre lumea de ieri. (Chiar și moda își caută mereu rădăcinile). Întreaga panotăre, așezare a obiectelor în spațiul sălii, subliniază ideea. Cele trei capete de perspectivă ale incinței sint marcate de citeva „saltoane”-cadre, „sprijinite” de coloane arhitecturale antice modern stilizate, sugerînd astfel subtil geneza ideilor-haine. (Stilul antic și stilul medieval sint două tendințe puternic marcate în moda anului 1989). Feminine (sint în exclusivitate vestimente pentru femei), rafinate, și cochetă, cu dorul perpetuu al inefabilului și feminității desăvîrșite (punctate discret prin jocul de broderii, bijuterii, funde, flori, dantele, matlaseuri și pliseuri...), Mihaela catifelează dialoghează cu foșnetul mătăsii, al mătăsurilor fluide dar și al celor „metalice” și „cosmice” (moaruri și lamouri, marcînd celelalte două tendințe ce vin acum în

moda lumii). Culorile stau și ele în armonii grațioase și sint rupte din paleta naturii. Sint roșuri stînte de crepuscul și oranjiuri de toamnă, „alburii” de fildeş, negrii din nopțile tuturor anotimpurilor, griuri de peliculă foto și antracit, turcoazuri și movuri de pietre prețioase... „Autopotretul” artistei (căci, firește, în toate se află structura sa psihică) se reproduce pe fiecare treaptă de vîrstă. De la adolescența „fetelor în floare” inocente și vișătoare, în rochii cu volane și inundate de trandafiri și orhidee, la vîrsta femeii mature, care a acumulat echilibrul și a învățat secretul deplinei eleganțe în marea simplitate.

Expoziția Mihaelei Avram-Răzvan incită atîtea „texte” și „subtexte” încît nu poți s-o părăsești indiferent. Te pune pe gînduri.

CICI IORDACHE-ADAM ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **M.T.Tc. — Departamentul Căilor Ferate:** Borcescu Ion din Alba Iulia, strada Vinători nr. 4, bloc V.I.-15, ap. 11, solicită ca, pe distanța Alba Iulia — Cluj-Napoca, să se asigure un tren cu sosire în Cluj-Napoca până la ora 10.00. Vă comunicăm că din luna octombrie a.c. a fost reintrodus în circulație trenul 2322 (Alba Iulia — Teiuș) anulat până la acea dată, care asigură legătură în stația Teiuș la trenul accelerat 321 cu sosire în Cluj-Napoca la 6.29.

■ „In Calea Plevnei nr. 44, sc. B, et. 3, ap. 52, locuiește Neagu Rădita, care a transformat apartamentul de la adresa sus-menționată într-o crescătorie de pisici. Toate apelurile noastre, lansate din februarie a.c. către organe competente, au rămas fără răspuns. Comisia venită la fața locului — formată din administrator și doi reprezentanți ai I.C.R.A.L. Pajura — a constatat și numărat cele 20 de pisici, aflate în îngrijirea lui Neagu Rădita. Măsurile? Amendă în valoare de 11.000 lei și propunerea de evacuare ca urmare a stadiului avansat de degradare a locuinței. S-a întocmit chiar un dosar semnat, parafat și expediat la I.C.R.A.L. Pajura. Dacă situația s-ar fi rezolvat într-un fel, nu ajungeam să nu avem unde să ne mai adresăm”. Semnează în numele locatarilor din Calea Plevnei nr. 44, sectorul 1. **Butnăreanu Vasile și Tudoran Aurel.**

■ „Privitor la scrisoarea cetățeanului Duda Dumitru din Cluj-Napoca, str. Maramureșului nr. 36 prin care solicită restituirea chiriei încasate de I.C.R.A.L. Cluj-Napoca pentru apartamentul 9, blocul U, din comuna Florești, vă facem cunoscut că acesta a fost invitat la casieria întreprinderii pentru restituirea sumei încasate”. **G.I.G.C.L.J. Cluj — Compartimentul fond locativ.**

■ „Nu peste mult timp se va împlini un an de zile de când am cumpărat de la unitatea „Bazar”, aparținând de C.P.A.D.M. Galați, două vitrine și un dulap tip „Drobeta”, produse de C.P.L. Drobeta-Turnu Severin. Când le-am despachetat acasă nu mică mi-a fost surpriza să văd că placa superioară a bufetului avea trei spărturi adânci de la ambalare, unul din corpurile inferioare ale vitrinelor era „schioap” iar sticlările (geamuri și polie) nu se potriveau. Sesizarea făcută producătorului s-a concretizat prin venirea a doi delegați la sfârșitul lunii decembrie anul trecut. S-au convins că cele reclamate de mine sînt adevărate și au plecat. A venit și primăvara odată cu răspunsul scris, primit prin care eram înștiințat că vor trimite piesele necesare cu vagonul nr. 3936 din 1 aprilie (să fi fost o păcăleală?) pe adresa UJCOOP Galați. După care au urmat alergături și întrebări la UJCOOP, C.P.A.D.M. și I.C.S.M.I. și tot atâtea părieri, fără a mă lămuri dacă a ajuns sau nu coletul la destinație. Nu-mi rămânea decât să expediez o nouă scrisoare către furnizor”. Numai că, **Cerbu Vasile din Galați, str. Oltului micro 17, bl. I 5b, ap. 19, sc. 1, et. 4,** așteaptă și azi un semn, o carte postală, o dovadă cit de mică a respectivei livrări.

■ „Petiționara Bejinaru Ana din satul Vlădoi, comuna Cilnic, județul Gorj a solicitat sprijin ca I.R.E. Gorj să execute bransarea la rețeaua electrică a instalației de la locuința fiului său. Verificând cele sesizate s-a constatat că fiul petentei nu locuiește la același număr de imobil unde trebuia efectuat bransamentul. Deși beneficiarul nu a fost găsit, echipa I.R.E. a executat lucrarea. Răspunsul este expediat de Consiliul popular al județului Gorj — Comitetul executiv.

■ **Picu Mircea din București, str. Dr. Stăncovici nr. 37, sectorul 5,** ne semnalează absența din rețeaua comercială a tuburilor flexibile pentru aspiratoarele de praf. „Ele se rup, se crapă etc. relativ frecvent, singura soluție de reparat fiind eventualele „cirpăcări” cu leucoplast. Atunci când și această improvizație cade, nu ne mai rămâne decât să-l înlocuim cu alt tub. Însă, ele lipsesc din comerț, singura alternativă fiind achiziționarea unui aspirator nou. Cu în constructorul a reușit să fabrice un aparat cu o durată mai mare

de funcționare, ce ne facem cu flexibilul tub?”

■ **Tribunalul județean Harghita — „Petentului Miklos Attila din comuna Zetea nr. 1053, județul Harghita** i s-a restituit videocasetofonul care i-a fost reținut. Odată cu intrarea în posesia aparatului s-a întocmit un document de predare-primire, aflat în arhiva miliției județene”.

■ **Cu o vreme în urmă,** în coloanele aceleiași rubrici, publicam scrisoarea **Constanței Mistrăni** din București care ne relatea purtarea necuviincioasă și necinstită a factorului postal **Mangeac Ion**, din comuna Șelaru, județul Dimbovița, care-și însușea sume de bani fără a elibera chitanțe. Pus în fața unor dovezi certe, postasul și-a recunoscut vina și a fost destituit din funcție. Numai că petenta revine ca să ne facă cunoscut că destituirea a fost de scurtă durată. Vechea purtare este aceeași. Și ca un argument în plus semnatarea scrisorii ne relatează cazul unui pensionar, **Miu Gheorghe**, semiparalizat, cărui postasul îi amină cu săptămânile coletele trimise de copiii săi.

■ **Locatarii blocurilor 5, 6 și 7 din Focșani, strada Culturii,** se așteptau ca unele remedieri, ce nu au fost terminate odată cu darea în folosință a apartamentelor, acum patru ani, să nu mai fie tergiversate, iar cartierul să capete un plus de frumusețe. „Din păcate, nici în acest răstimp, nu s-a reușit să se placheze cu plăci izolatoare peretele de nord al blocurilor 5 și 7. Astfel că a apărut ierbasia, la toate aceste neajunsuri se mai adaugă și amănarea racordării la conducta de gaz metan. Semnatarea se numește **Ichim Niculina** și este om al muncii al I.A.V.S. Focșani.

■ **D.J.P.Tc. Dolj — Secția exploatare P.T.T.R.:** Ca urmare a creării condițiilor tehnice, cererea petentului **Vlad Jan** din Craiova, cartierul Craiovița Nouă, bl. 9A, sc. 2, ap. 9, pentru instalarea unui post telefonic a fost aprobată, urmând a se executa lucrarea după achitarea taxelor aferente.

■ „In urmă cu mai bine de trei ani a apărut în revistă articolul intitulat „Lac în str. Piscului nr. 13” (Parcul Tinereții — București). Lucrurile nu s-au schimbat prea mult. Chiar dacă de curind a nins, te poți plimba cu barca prin fața blocului pe o întindere de 200—300 mp. Inundația provenind de la canalul colector a afectat și subsolurile clădirilor învecinate, umplându-le cu apă. Circulația în această zonă a devenit anevoioasă, ca să nu mai vorbim de pericolul infestării microbiene”. Asa-zisă invitație este adresată I.C.A.B.-ului din sectorul 4, de către **Asociația de locatari din str. Piscului nr. 13, bloc 77.**

■ **M.T.Tc. — Direcția de radio și televiziune Cluj:** Referitor la semnalarea lui **Fentea Gheorghe** din orașul Borsa, județul Maramureș, prin care-și exprimă nemulțumirea cu privire la condițiile de recepție a programului TV vă comunicăm următoarele: S-a efectuat deplasarea în zonă pentru a verifica condițiile de acoperire cu program TV pe care le asigură translatorul din localitate și nu s-au constatat anomalii. S-a primit confirmarea în acest sens și din partea organelor locale și a unor locatari.

■ **Biroul executiv al Consiliului popular al comunei Giarăta,** conform adresei nr. 1399/11.08.1988, este de acord cu dețasarea pe trei luni a tov. **Căilean Ioan**, lăcătuș-instalator la I.U.T. Bistrița. Răspunde **Consiliul popular al județului Timiș.**

■ Ca urmare a soluționării unor probleme de spațiu locativ din partea organelor competente, facem cunoscute următoarele răspunsuri: 1) Avîndu-se în vedere situația deosebită în care se află petiționara **Mihăiescu V. din Tirgoviste** și necesitatea obținerii apartamentului pe care-l ocupă fără forme legale familia fiicei, s-a stabilit ca să fie ajutat prin acordarea unei alte locuințe acesteia, în Tirgoviste str. N. Bălcescu, bl. OI-C, ap. 30, pentru care are întocmit contract de închiriere. **Consiliul popular al municipiului Tirgoviste;** 2) Analizînd situația numitului

Rogojan Ioan din Uricani, Biroul executiv al orașului Uricani i-a repartizat un apartament cu două camere într-un bloc nou situat în oraș, bl. 63, ap. 25. **Consiliul popular al municipiului Petrosani — Comitetul executiv;** 3) Deoarece **Tutuianu Filofteia** din Găiești se afla într-o situație deosebită, Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Găiești i-a repartizat, în februarie a.c., apartamentul 29 din blocul 16 scara A, refuzat de petiționară pentru că este situat la etajul 4 și prezintă infiltrații prin terasa acoperitoare. În prezent a primit repartitie pentru ap. 18 din bl. 18, sc. A compus din 2 camere și situat la etajul 2. **Consiliul popular al județului Dimbovița.**

■ „Vă scriem în numele **Asociației locatarilor din blocul B 5 b, str. Aurel Botea nr. 5, sectorul 3, București,** pentru a vă relata că, din luna iulie 1985, de cînd a fost dat în folosință, trotuarele și strada de la cele două capete ale blocului au rămas neamenajate, zonele respective devenind niște maidane insalubre, pline de resturile aruncate de cei ce locuiesc în casele învecinate. Din acest motiv ne este imposibil să gospodărim zona din spațiile laterale, așa cum am dori și cum este normal. I.A.C.E.D.B.-ul cărui i-am sesizat această stare de lucruri ne-a trimis două adrese cu termen de rezolvare în trim. al III-lea al anului 1988. Cu toate că timpul a trecut situația a rămas la fel”.

■ **Facem cunoscute răspunsurile** privind încadrarea în muncă a celor care ne-au solicitat sprijinul. Astfel: 1) Avînd în vedere că **Stancu Simona** din București este suferindă și în tratament medical, a fost trecută temporar la atelierul de proiectare mașini unelte, unde lucrează și în momentul de față, executînd lucrări de desen pentru completarea cunoștințelor sale tehnice. Intrucit este în curs definitivarea reorganizării atelierelor de proiectare, cu această ocazie, petenta se va încadra în funcția de desenator, deci în același loc de muncă unde-și desfășoară acum activitatea. **M.I.E.—C.I.M.U.:** **Întreprinderea de mașini unelte și agregate București;** 2) Deoarece **Breoiu Dumitru Dănuț** din Pitești, în vîrstă de 20 de ani și absolvent al Liceului de petrol, a suferit un accident din care cauză are o infirmitate la mina stîngă, a fost ajutat să se angajeze la întreprinderea de încălziminte Pitești. **D.J.P.M.O.S. Argeș;** 3) La intervenția Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Botoșani, petenta **Turcanu Camelia** din Botoșani a fost repartizată în muncă la **I.J.P.I.P.S. Botoșani**, secția jucării. **Consiliul popular al municipiului Botoșani.**

■ **Cuvintele nu reușesc să redea mulțumirea** pe care am încercat-o atunci cînd oamenii de bine, precum inginerul **Iacobescu Ion**, directorul Întreprinderii Metrom și maistrul **Tomșa Vasile**, m-au sprijinit să obțin un alt spațiu de locuit, potrivit stării mele de sănătate. Noua locuință, reamenajată și prevăzută cu un podeț cu balustradă, care-mi permite să mă pot deplasa singur cu triciclu, fără ajutorul cuiva, este tot ce mi-aș fi dorit”. Semnatul acestor rînduri este **Maican Dumitru** din Brașov, pensionar, în vîrstă de 43 de ani.

■ În legătură cu nota noastră „Un izvor de ape minerale”, **Casa de ajutor reciproc a pensionarilor nr. 3 din sectorul 2,** ne roagă să facem precizarea că dinșii sînt cei care au contribuit la realizarea lucrării și nu colegii de la CARP sect. 3.

■ **Consiliul popular al municipiului Turda — Comitetul executiv:** „Art. 8 din Decretul Consiliului de Stat nr. 104/4 iulie 1988, prevede obligația unităților economice de a încadra în muncă absolvenții repartizați, precum și obligativitatea respectării, de către aceștia, a

repartiției primite. S-a luat legătura cu conducerea Întreprinderii de sticlărie Turda, care va proceda, pînă la data de 31 decembrie 1988, la încadrarea în muncă a tuturor absolvenților repartizați”. Răspuns expediat lui **Bercea Maria Magdalena** din Turda, str. Rapsodiei nr. 8, ap. 31.

■ **Consiliul popular al municipiului Vaslui — Comitetul executiv:** „Prin decizia nr. 40 din aprilie 1988 a Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Vaslui i s-a comunicat petentului, **Stingăceanu Teofil** din Vaslui, str. Vidin bl. 64, sc. B, ap. 5, reducerea parțială a contribuției bănești de la 700 la 600 lei, conform criteriilor aprobate de adunarea cetățenească din decembrie 1987: 1 persoană activă = 400 lei; 1 pensionar cu o pensie de 1521 lei = 200 lei, deci un total de 600 lei.

■ **Procuratura Generală:** 1) **Direcția de urmărire penală, criminalistică, prevenire și de asigurare a legalității în activitatea administrativă:** În urma verificărilor efectuate, vă facem cunoscut că, **Procuratura județeană Mureș** a dispus infirmarea soluției dată în dosarul nr. 251/P/1988 al Procuraturii locale Tirgu Mureș și reluarea urmăririi penale în vederea rezolvării cauzei în mod temeinic și legal. După completarea cercetărilor, care se efectuează de **Procuratura județeană Mureș**, se va da soluția corespunzătoare care va fi comunicată reclamantului, **Brai Ioan** din Sibiu, str. J.S. Bach nr. 4. 2) **Direcția judiciară pentru cauzele civile:** Ca urmare a reexaminării cauzei, la care se referă petentul **Crînteanu Valeriu**, domiciliat în Pitești, str. Sf. Vineri, bl. P. 16, sc. D, et. 4, ap. 9, s-a constatat că obiecțiunile acestuia sînt întemeiate, motiv pentru care împotriva lor s-a declarat recurs extraordinar, trimis spre soluționare la **Tribunalul Suprem.**

■ **I.D.E.B.:** Răspuns la sesizarea abonatei **Alecu Simona** din București, str. Rimnicu Vilcea nr. 33, bl. 4, ap. 35, sectorul 3, cu privire la plata consumului de energie electrică: 1) Petenta s-a prezentat la unitatea din Șos. Mihai Bravu nr. 329, la data de 10.03.1988 pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare a energiei electrice, cu toate că avea contractul de închiriere ICRAL nr. 600 din 10.02.1988. Fără a avea adeverință de lichidare din partea centrului în raza cărui domiciliase anterior, i s-a acceptat încheierea contractului pe bază de declarație. 2) Factura în valoare de 703,80 lei, prezentată pentru plată, a fost emisă greșit între indexele 57903—08197, deoarece s-a omis să se transmită la calculator indexul 07983 pînă la care s-a plătit consumul de către vechiul titular de contract, cu ocazia rezilierii acestuia. În ziua de 18.08.1988 cînd semnatarea s-a prezentat să achite suma s-a descoperit eroarea, emitîndu-se factură anuală între indexele 07983—08197 în valoare de 463,80 lei. 3) **Lucrările Nistoroiu Mariana** care nu a transmis corecția de index la calculator i s-a diminuat retribuiția pe luna noiembrie cu 5 la sută.

■ **Consiliul popular al municipiului Alba Iulia:** Petiționara **Papeș Adriana** din municipiul Alba Iulia, județul Alba, este încadrată în colectivul de oameni ai muncii de la Banca Națională Alba Iulia în calitate de casier. Datorită unor neînțelegeri intervenite între susnumita și părinți, a fost nevoită să părăsească locuința împreună cu cei doi copii minori, la ora actuală stînd provizoriu la o familie din oraș. Avîndu-se în vedere această situație, prin EGCL Alba Iulia s-a dispus și asigurarea repartizării unui apartament fond de stat în strada **Aleea Brazilor bloc 3.A.1.**

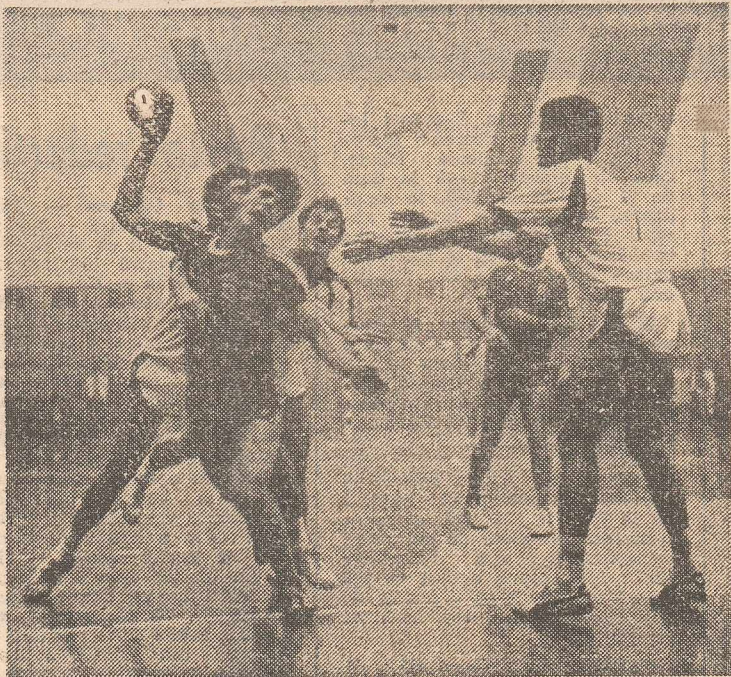
Pagină realizată de MARIA BOGDAN RADU

Poșta redacției

Corozan Carmen — Bacău, Vahanagian Andru — Iași: Cel mai sigur ar fi să vă interesați la secretariatul facultății. ● **Manole Maria — București:** Situația nu e aceeași. Nu ați făcut demersurile înainte de 18 ianuarie 1988 și nu v-a fost stabilit dreptul. ● **Drăghici Nicolae — Constanța:** Da. ● **Preda Atena — com. Vărbilău (Prahova):** Din păcate, nu. ● **Szabo Francisc — Uricani:** Nu. ● **Chirilescu Radu — București:** Se poate, cu acordul conducerii unității și conform planificării. ● **Mihailu Constantin — București:** Am transmis mulțumirile dv. ● **Vasile Emil — Dej:** N-am înțeles cum stau lucrurile. Adresați-vă direct Oficiului de pensii. ● **Mengheris Ferenc — Miercurea Ciuc:** Prima problemă: am trimis scrisoarea consiliului popular. A doua: da, fiecare. ● **Ciuntuș Virgil — Tecuci, Lupu Ștefan — com. Broscăuți (Botoșani):** Golurile de producție sau concediile fără plată acordate din inițiativa unității nu intră sub incidența art. 12 din Decretul 410/1985 și nu afectează dreptul la alocația de stat pentru copii. Puteți să vă adresați Comisiei de judecată potrivit prevederilor art. 13, lit. a din Legea 59/1968 și art. 173, al. 2, lit. a din Codul Muncii. ● **Dinu D. Ion — Balș:** Unitatea se numește acum I.M.I.U. (Întreprinderea de mașini pentru industria ușoară), cu sediul în Bd. Bucureștii Noi nr. 170, cod 78495, tel. 67 43 40. ● **Olar Ioan — Baia Mare, Gîrbovean Teofil — Medias:** Normele în vigoare, elaborate de C.P.C.P., stabilesc echivalarea mașinilor de gătit cu plită cu 4 mașini de gătit tip Aragaz în perioada 1 aprilie — 30 septembrie și cu 3 mașini tip Aragaz în perioada 1 octombrie — 30 martie. ● **Manoliu Ioana, Georgescu Bena, Remes Maria — București:** Produsele sînt în curs de realizare. Trebuie să țineți legătura cu Oficiul farmaceutic nr. 1, str. Alecu Constantinescu nr. 8, tel. 15 16 10, care vă va rezolva cererea. ● **Sebe Marius — București:** Potrivit art. 1 din Legea 26/1967 și Precizărilor nr. 2038/1968 ale Ministerului Muncii, în aplicarea legii, personalul muncitor încadrat cu 1/2 normă are dreptul la concediu de odihnă cu durată integrală în raport cu vechimea totală în muncă din anul respectiv. Indemnizația de concediu de odihnă se calculează pe baza retribuiției medii din ultimele 12 luni premergătoare plecării în concediu. ● **Ștefănescu Gheorghe — satul Codreni, com. Mileana (Botoșani):** S-a reținut propunerea de a se cuprinde căminul cultural în planul de reparații capitale pe 1989. ● **Brîndas Marin, Ciociovă Ioan — satul Borozel, com. Borod (Bihor):** Absolvenții cu diplomă ai școlilor profesionale se încadrează în baza repartiției în categoria a 2-a de calificare (art. 31, Decret 208/1977). Dacă unitățile încheie contracte de școlarizare cu aceștia, sînt obligate să respecte toate clauzele contractului, inclusiv încadrarea într-un post corespunzător, în caz contrar fiind obligate să acorde transferul. ● **Galaschi Valentina — Ploiești:** Consultați medicul pentru a vă prescrie produsul Piracetam. ● **Bejenari Aurel — com. Pătrăuți (Suceava):** Dacă îndeplinești condițiile de mai jos, adresați-vă Secției L.5 Suceava pentru permise de călătorie gratuite pe calea ferată: vechime minimum 10 ani cu contract de muncă pe durată nedeterminată și dreptul la permisie pînă în momentul pensionării de la C.F.R. ● **Ioan Victor — Roșiori de Vede:** Nu.

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Handbal

Protocol și mingi de lucru

Timp de cinci zile, Baia Mare a fost gazda unei competiții care era cindva de referință pentru handbalul internațional: „Trofeul Carpați”, ajuns în acest an la cea de-a 24-a ediție. Tabloul de concurs a cuprins echipa națională a Bulgariei (pe care o vom întâlni și la mondialele din Franța, grupa de la Cherbourg, alături de Islanda și Kuwait), echipa reprezentativă a R.D.G. (calificată deja pentru mondialele din 1990 din Cehoslovacia, dar care, după participarea la Olimpiada de la Seul, a intrat, cu jucători noi, într-un alt ciclu de pregătire),

a doua echipă a R.F.G. (de fapt o echipă de tineret, prima reprezentativă participând, în aceeași perioadă, alături de U.R.S.S., Spania și Ungaria, la un turneu de la Tbilisi), echipa națională a Turciei (romantică și exuberantă, interesind-o să învețe, nu să câștige), precum și o selecționată a Maramureșului, care s-a confundat cu înnoita echipă Minaur Baia Mare.

În aceste condiții, singura partidă de referință sportivă și valoare tehnică edificatoare pentru stadiul actual de pregătire a echipei noastre naționale

a fost aceea din ultima zi, cu selecționata R.D.G., pe care tricolorii au învins-o cu 33-24. În rest, naționala noastră a făcut un marș triumfal, câștigând trofeul dar și elogiile partenerilor de întrecere, veniți, totuși, fără alte intenții decât acelea de a onora competiția.

Cum și-n sport ultima impresie contează, vom spune că naționala României a lăsat o impresie bună în urma acestui turneu, îndeosebi prin reușitele din cea de-a doua repriză a jocului cu naționala R.D.G. cînd a înscris 18 goluri și-a primit numai 10 — asta și datorită intrării în teren (și „în mină”) a portarului Simion. Tricolorii au făcut acumulări evidente în ultimul an de zile, alcătuiind un lot omogen, echilibrat valoric și tehnic și, ne-ar plăcea să credem, conștient de responsabilitatea readucerii handbalului nostru masculin în elita mondială. Cornel Oțelea și Ghiță Licu, doi antrenori și foști mari sportivi care se bucură de un meritat prestigiu în handbalul românesc, au reușit să limpezescă apele din anturajul echipei naționale, fiind consecvenți, cu orice risc, ideii de întinerire masivă a primei reprezentative în care evoluează acum nu numai jucători ajunși la deplină maturitate sportivă — Stîngă, Buligan, Durău, Berbec, Dumitru Marian, Ghimes — ci și tineri în care se pun mari speranțe: Licu (19 ani), Săftescu și Cîicu (20), Zaharia (21), Popescu, Neaga, Chirilă, Donosa (22). Rostind aceste nume, gîndul ne duce la momentul cînd și-l vor transforma în renume, astfel încît echipa națională de handbal să fie știută „pe nevăzute”, precum era aceea din generația de aur a handbalului nostru. Ca spectatori și iubitori de handbal, dorim în primul rînd asta, dar gîurile antrenorilor Oțelea și Licu sînt, cu siguranță, mult mai multe. Ei au toate datele profesionale și psihologice pentru a ști că la mondialele din Franța trebuie să reîntrăm în grupa A și de aceea le reinnoim credul și speranța în reușită. A face acum sugestii despre alcătuirea echipei sau despre posturile în care un jucător sau altul ar da randamentul cel mai

bun este un gest inoportun față de cunoștința de cauză în care se află conducerea federației și a lotului în legătură cu lucrurile perfectibile la echipa națională.

Cert este că și-n handbal, ca-n orice sport, întinerirea unei echipe naționale presupune un proces mai îndelungat în cursul căruia nu rezultatele primează, ci însăși construcția. Din acest punct de vedere, vom fi iarăși de acord cu Cornel Oțelea care, pornind de la acumulările realizate la echipa națională, se arată îngrijorat de capacitatea de exprimare a acestor acumulări. Pentru că, din toate punctele de vedere, ne interesează foarte mult ca echipa națională să-și exprime valoarea și potențialul la mondialele din Franța — nici mai devreme, nici mai tîrziu. Este și un alt motiv pentru care, deocamdată, lăsam ca lucrurile la echipa națională să se desfășoare în liniște.

Dacă pentru naționala României „Trofeul Carpați” a fost mai mult o obligație protocolară, nu același lucru se poate spune și despre întinerita formație Minaur din Baia Mare, careia cele cinci jocuri tari (pentru experiența noilor veniți) i-au picat foarte bine în preajma debutului noii ediții a Cupei I.H.F. Cu mulți jucători tineri — Bontas (18 ani), Ionuță (19), Popovici (19), Coman (21), Acaș (21), Iles (20) — Minaur este pe cale de a deveni altă echipă, impresie augmentată și de absența îndelungată a lui Maricel Voinea care în acest sezon n-a jucat nici un meci, din cauza unui accidentări în curs de lămurire. Chiar dacă Baia Mare n-a mai dat în această competiție nici un jucător echipei naționale (consecvență sau lipsă de atenție față de gazde?), totuși echipa locală a fost unul din personajele principale ale întrecerilor, îndeosebi prin replica dată echipei celei mai puternice, selecționata R.D.G., cu care a terminat la egalitate. (Înfrîngerea în fața naționalei noastre era subînțeleasă — pentru că întotdeauna întregul domină partea —, iar cea din ultimul joc, cu R.F.G., este chiar binevenită pentru „aripioa-

rele” ce le puteau crește tinerilor jucători băimăreni). În jocul Minaur — R.D.G. a ieșit la rampă mult discutatul arbitraj al lui R. Iamandi, din Buzău, ale cărui decizii din finalul meciului (cartonaș roșu arătat lui Porumb, mingi acordate adversarilor etc.) au condus spre o justă, în ultimă instanță, egalitate pe tabela de marcaj. Poate că Iamandi este un arbitru foarte bun, dar la Baia Mare (unde „se bucură” de-o adversitate cu izvoare adînci în niște jocuri de campanie) s-a dovedit cel puțin inabil, reușind nu să stingă focul antipațiilor publicului (lucru ce i-ar fi fost la îndemînă într-un asemenea joc neoficial), ci să-l întetească pentru viitor, cu paiele acelor decizii, care puteau fi preîntîmpinate.

Riscînd să repetăm un lucru care e bine cunoscut în lumea handbalului nostru, vom spune, totuși, că această a treia ediție a „Trofeului Carpați” găzduită de Baia Mare (primele două în 1976 și 1977) a avut condiții excepționale de desfășurare, spre admirația, bucuria și chiar (nejustificată) surprindere a oaspeților de peste hotare. Căldura publicului (toate meciurile s-au jucat cu casele închise), condițiile de cazare și antrenament, programul complementar desfășurării jocurilor, atenția acordată fiecărui detaliu — toate acestea au făcut o bună propagandă ospitalității și sportului românesc, determinîndu-i pe oaspeții să pronunțe, deloc din complexitate, cuvinte de mulțumire și speranță de reîntoarcere în capitala Maramureșului.

Clasamentul final al competiției: 1. România 10 p. 2. R.D. Germană 7 p. 3. Selecționata Maramureș 5 p. 4. R.F. Germania (tin.) 4 p., 5. Bulgaria 4 p., 6. Turcia 0 p.

Organizatorii au oferit suveniruri fiecărui participant la turneu dar și niște premii speciale pentru Stîngă (golgeter, cu 31 goluri), pentru Mike Handsche (R.D.G., cel mai tehnic jucător), pentru Neșovici (Maramureș, cel mai bun portar), pentru echipa Turciei („Cupa Fair-play”).

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Rugby

Speranțe născute din eșec

Așteptată cu un deosebit interes de către forurile rugbystice europene (Campionatul F.I.R.A.), dar mai ales de către suporterii sportului cu balonul oval din țara noastră, tradiționala întîlnire România — Franța (aflată la a 39-a ediție), disputată simbatică trecută pe stadionul Giulești, a fost cu greu câștigată de formația „cocoșului galic” printr-un scor foarte strîns (16-12).

În ciuda unui ger pătrunzător, cei 12 000 de spectatori care au ținut să încurajeze echipa tricolorilor noștri nu au avut decât regretul unei victorii, care se-a fost mereu pe aproape pe tot decursul jocului, dar pe care „vicecampiona lumii” și-a adjudecat-o cu dificultate.

Să derulăm un succint film al partidei, subliniind evoluția scorului. Chiar din minutul 7, România conduce cu 3-0, prin lovitură de pedeapsă executată de Ignat, de la 25 m, pentru ca Berot să înscrie, în minutele 12 și 26, două lovituri de pedeapsă, consfințind scorul reprizei: 3-6, deși noi am mai ratat alte două lovituri de picior! După pauză, același Ignat mai ratează o lovitură de pedeapsă, el nefiind într-o zi fastă, ceea ce ar fi trebuit să ducă la executarea acestor lovituri de picior favorabile de către altcineva, de pildă fundul nostru Toader, — transformarea la echipa sa de club, Dinamo.

Din păcate, deși cei care atacă mai insistenț sunt românii, se impun cele două intervenții ale lui Blanco: în minutul 59, eseu, transformat de Berot — scorul ridicîndu-se la 3-12, recîștigat printr-o lovitură de pedeapsă executată de Ignat: 6-12, pentru ca Lagisquet, bine

servit de excelentul Blanco, să majoreze avantajul francezilor la 6-16. Cu toate acestea, românii sînt cei care declanșează atacuri furibunde către sfîrșitul partidei și în urma unui splendid sprint de aproape 60 m al lui Răcean, după o grămadă ordonată în apropierea buturilor franceze, demiul de grămadă Neaga înscrie eseu, transformat de Ignat: 12-16, în penultimul minut de joc. Dacă iureșul jucătorilor noștri ar fi fost declanșat mai din timp, am fi meritat un meci egal, ba poate chiar o victorie de jumătate, așa cum ea le-a suris din nou francezilor printr-o șansă numită a mia oară: BLANCO!

Reconsiderînd atribuțiile echipei noastre, care, cu o sporită dăruire, a realizat o prestație de viri, reamintindu-ne marile victorii ale României în confruntările internaționale din trecutul apropiat, trebuie subliniat potențialul fizic excepțional ce s-a manifestat în special la momentele fixe de joc (grămezi și tușe, cistigate în proporție de 70 la sută), angajamentul total al întregului colectiv și coeziunea psihică desăvîrșită. Îndeosebi, pachetul de înaintași a evoluat ireproșabil în toate situațiile, dominînd celebra înaintare franceză, iar întreaga echipă a practicat un joc curajos și variat, corespunzător rugbyului modern. Antrenorul federal Mihalache era bucuros, după meci, să-mi împărtășească și contribuțiile celor de pe „margine”: — Pregătirea echipei s-a efectuat în condiții superioare, din toate punctele de vedere. Cei doi tehnicieni (Theodor Rădulescu și Gh. Nica) au pus mult suflet în tot ce au inițiat, avînd o participare decisivă, împreună

cu preparatorul fizic Florentin Marinescu, ajutați de medicul echipei și de maseur, reușind să formeze un „stat major” unit și eficient. Rugbyul nostru mai are încă multe de înfăptuit, dar jocul de azi reprezintă un real punct de sprijin, un binevenit imbold pentru viitorul pe care ni-l dorim.

Antrenorul Nica ține să diferențieze „insuccesul” de azi, foarte apropiat unei victorii, de cel de la Alma Ata, apreciînd în mod obiectiv erorile înregistrate față de valoarea prezentă. Fără vreo remarcă particulară, el multumeste întregii echipe. Antrenorul Theodor Rădulescu remarcă aportul celor trei tineri din „capul de grămadă”: Leonte (25 de ani) Ion Gh. (27 ani) și Dumitrescu (23 ani), ca și al liniei a II-a: Ciorăscu (21 ani) și Dumitraș (27 ani), cărora li se adaugă Doja (23 ani), încadrat în linia III-a de mai experimentații Murariu și Rădulescu. „La 10 decembrie, în Tara Galilor vom juca la Cardiff și încrederea mea că ne-am profilat o înaintare competitivă și o linie de treisferturi mai curajoasă, s-a constituit azi, după jocul cu Franța”.

Afirmația antrenorului Rădulescu mi-a fost întărită și de

scurtul interviu cu Jacques Fouroux, antrenorul francez, care ne-a declarat: „O remarcabilă surpriză ne-a prilejuit din nou înaintarea României, cu totul excelentă la tușe, promptă în apărare și impetuoasă în atac, participînd la un joc de zile mari”. Marele „înger păzitor” și realizator al naționalei Franței, Blanco, ne-a mărturisit: „a fost un meci dificil, nu numai datorită condițiilor respective, dar și datorită replicii dirze a României. Înaintașii au fost impresionanți, iar treisferturile într-o evidentă creștere, ceea ce preconizează certe succese”.

Privitor la arbitraj, asigurat de galezii C. Norling, Simmonds și R. Yeman, el a fost pe măsura jocului, de calitate continentală. Iată formațiile alinate: ROMANIA: Toader — Hodorăscu, Lungu, Fulina, Răcean — Ignat, Neaga — Rădulescu (Oroian). Doja, Murariu — Ciorăscu, Dumitraș — Dumitrescu, Ion, Leonte.

Franța: Blanco — Berot, Andrieu, Sella, Lagisquet — Mesnet, Sanz — Champ, Rodriguez, Cécillon — Condom, Devergie — Garnet, Ondarts, Almary (Delmaso).

TUDOR GEORGE ■

Înaintea primului derby

În meciul de miine dintre Dinamo și Steaua se comprimă rivalitatea unui întreg campionat. Izbînzile pe care aceste două echipe le-au obținut pe căi paralele, în competițiile internaționale, aportul fiecăreia la succesele echipei naționale („stelisti” au dat apărarea, dinamoviștii — golurile!), se împart bobii prin tribunele almențatează un orgoliu inevitabil în privința supremației uneia asupra alteia. Față de aceste orgolii, linia de clasament e o pură convenție, deși, pentru competiția în sine, nu este deloc neglijabil acest +14 cu care Dinamo devansează pe Steaua la golaveraj.

Cele două echipe se întîlnesc într-un context extrem de favorabil fotbalului nostru, care are echipa națională „îșnită” spre calificarea la mondială, care le are pe cele două în sferturile de finală ale cupelor europene, o a treia pretendentă la calificare, Victoria fiind foarte aproape de o performanță similară. Ca urmare, obligația de onoare a lui Dinamo și Steaua este să întărească acest context, să desăvîrșească, am spune, bilanțul fructuos al acestei toamne fotbalistice, prin realizarea unui spectacol sportiv, desfășurat în climat de fair-play și dominat de dorința de a arăta și-n confruntarea directă virtuțile fotbalistice probate de aceiași jucători în confruntările respective din acest sezon. Întrucît, pînă la urmă, totul depinde de jucători, să sperăm că acești tineri cu preocupări comune, apropiați ca vîrstă și temperament, pe care-i leagă și destinul de a sluji în aceeași perioadă fotbalul românesc, pe care-i mai leagă, în unele cazuri (vezi Mateuț și Hagi) și frumoase prietenii, să sperăm, deci, că acești băieți vor reuși să pornească jocul cu gîndul de a arăta ce știu ei mai bine în materie de fotbal. (O. Știre).

Civilizația sportului

Fotbalul și limba română

Echipele de fotbal Steaua și Dinamo, calificate pentru „primăvara europeană”, au demonstrat cu forța de convingere a faptelor că:

...numai și numai munca perseverentă, sistematică, eficientă, calificată poate aduce VALOAREA;

...niște jucători pentru care jocul nu mai are „tatne” se des-cătușează cu ușurință din lanțurile spaimelor și prejudecăților;

...când ești mai bine pregătit decât adversarul, nu contează prea mult unde și în ce condiții joci, pentru a câștiga;

...calitatea și natura terenului, starea timpului, temperatura etc., indiferent care ar fi, sînt aliate celui mai bun și adversare celui mai slab;

...nu există arbitraj atât de părtinitor încît să învingă prin el însuși echipa cu adevărat mai bună;

...nu există „șoc psihologic” care să nu poată fi depășit de echipa cea mai valoroasă; mai ales că ea știe să îl evite sau să nu-l considere ca atare; ducă — totuși — dintr-un accident el se produce, pentru o echipă excelent pregătită el reprezintă un motiv de stimulare și de ambiționare în plus;

...orice public își susține echipa favorită, dar nu poate juca în locul ei; „purtarea spre victorie” rămîne o expresie sentimentală și care se cuvine numai echipei mai bine pregătite.

Cum va fi disputa Dinamo — Steaua miine pe teren, nu putem anticipa. Dar în tribune sperăm să se afle cît mai mulți spectatori avizați și suporteri entuziaști în încurajările lor, dar decente în exprimarea acestora, fiindcă meciul Dinamo — Steaua ar putea fi nu numai un derby al fotbalului românesc (pe teren) ci și un „derby al limbii române” (în tribune), dacă admitemi expresia și dacă ea nu riscă să fie jignitoare pentru frumoasa limbă ce-o vorbim.

Și dacă tot am adus vorba despre exprimări și „exprimări”, de ce oare unele dintre echipele noastre de fotbal nu poartă nume frumoase, atractive care să poată fi scandate de spectatori? Cînd auzi „Hai F.C.-ul”, „Hai S.C.-ul”, „Hai C.S.-ul”, spuneiți și dumneavoastră, cum sună? Avem nume românești frumoase (Corvinul, Jiul, Rapid, Victoria, Flacăra, Petrolul, Gloria, Unirea, Ceahlăul, Avîntul, Poiana, Sretul, Pandurii, Dunărea, Olimpia, sau competițiile de simbioză, Steaua — Dinamo, dar se apelează și la destule nume nepotrivite pentru echipe de fotbal. Ca și la alte sporturi, de altfel, IMPS, CONPREF (la baschet), Celuloza, Tehnoulă, Autoturism, Filatura, Industria Ușoară (la handbal), Automobilul, Transloc, Utilajul (la rugby), Braconș, Fintex, ACMRIC, ASSU, GIGCL (la volei).

Cînd eram copii, mulți dintre cei din generația subsemnatului am fost atrași de sport poate și datorită numelor frumoase ale echipelor. Acum este greu de crezut că am mai putea auzi, între copii, un dialog de genul:

— Vii să ne înscriem la Tablierul?

— Nu, mai bine mergem la Transloc sau la ACMRIC!

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Toată lumea face sport

● Resemnat cu suspendarea pe doi ani după controlul antidoping pozitiv la ultimele Jocuri Olimpice, atletul canadian Ben Johnson a declarat că speră să fie prezent la Olimpiada din 1992, de la Barcelona, cînd „proba de 100 m va rămîne în memoria tuturor”. Evident, recordmanul mondial se referă la altceva decît la modul în care a rămas în memoria tuturor aceeași probă de la J.O. de anul acesta... Pe de altă parte, Johnson a spus, în interviul acordat revistei italiene „Europeo”: „Mi s-au dat, la Seul, fel de fel de băuturi, mai ales „ginseng”. Altceva nu știu; lichidul galben despre care s-a afirmat că l-aș fi luat nu a făcut parte din porția zilnică de întăritoare”. ● Reglementarea care prevede în campionatul argentinian de fotbal desființarea meciului egal (prin executarea loviturilor de la 11 m de departajare în caz de egalitate după 90 de minute de joc) a fost contestată de mulți dintre cei direcți implicați. Cu atît mai mult, măsura a devenit ținta atacurilor după meciul Argentinia Juniors — Racing Buenos Aires, cînd pentru etapa a 12-a. La sfîrșitul timpului regulamentar de joc, scorul a fost egal: 2-2 (eficacitate destul de bună, nu-i așa?). S-a recurs deci la loviturile de departajare... 44 la număr, această veritabilă probă a nervilor încheindu-se cu scorul de 20-19 în favoarea lui Argentinios Juniors, fosta echipă a lui Diego Maradona. Fiecare dintre cei doi portari a blocat cîte două lovituri, decizia făcînd-o șuturile pe lingă poartă! (1-2 „pentru” Racing). ● În aceste condiții, este clar că antrenorul Menotti, care s-a pronunțat categoric împotriva noului regulament, „are dreptate: nici una dintre echipe nu merita să piardă!”. ● Scotit de mulți drept cel mai mare schior al tuturor timpurilor, suedezul Ingemar Stenmark, care va împlini anul viitor, la 18 martie, 33 de ani, a anunțat că acest sezon va fi ultimul pentru el, după 16 ani de competiții la cel mai înalt nivel.

LUCIAN OPREA ■

Fotbal

Miercuria viitoare, cu începere de la orele 18.00, va avea loc la Turku în Finlanda, în cadrul manșei a doua a turului III al Cupei U.E.F.A., meciul dintre echipele Turun Palloseura și Victoria București. Jocul, care se va desfășura pe terenul încălzit de la „Kupittaa”, va fi condus la centru de olandezul Martin Thomas. Victoria obținută de echipa noastră în partida tur (1-0), terenul bun și temperatura relativ ridicată din aceste zile (-5°C) lasă intacte speranțele într-o calificare nu doar mult dorită dar și perfect posibilă.

Amalia avea patruzeci și opt de ani, dar cu greu îi dădeai treizeci și cinci. Bine proporționată, cu un corp superb, tras ca prin inel, cu o piele albă ca zăpada, fără nici un rid, cu niște ochi vii, pătrunzători, de culoarea smaraldului, avea darul, de la primele cuvinte, să-și impresioneze, să-și captiveze, să-și tulbure chiar interlocutorii. Vocea ei voalată, cu inflexiuni nebanuite, privirea care te sfredelea, vorba dulce ce te învăluia, logica și argumentele ei forte din discuțiile ce le purta cu tact, și diplomația, dar mai cu seamă cunoștințele ei atît de vaste, cunoașterea vieții, impresiionau profund. Cu Amalia, talentată și erudită profesoară, excelent pedagog, puteai discuta orice problemă. Venind vorba de profesorii ce nu se omorau cu perfecționarea pregătirii lor, Amalia obișnuia să-l citeze zîmbind ușor ironic pe Ovidiu: „Ignoti nulla cupido”, „Lipsa de interes provine din ignoranță”. În jurul ei roiau admiratorii. Îi trata cu o indulgență indiferentă. Matematiciana reprezenta o partidă cu totul deosebită pentru amatorii de insurătoare. Proaspăt repartizat la liceul cu pricina, Mirel a căzut parcă în transă de cum a văzut-o pe femeia cu ochii verzi deschiși și păr de chihlimbar. Flori în fiecare zi, cadouri, telefoane peste telefoane. Femeia a primit asaltul la început cu răceală, cu calm. Bărbatul nu era deloc urît și destul de inteligent. Înalt, cu o alură de atlet, îmbrăcat întotdeauna elegant, era singurul copil la părinții care-l divinizau. În sfîrșit, colegii și colegele aveau acum un subiect perma-

VREMEA

cum a fost
cum va fi

IOSEFINA MIHA

Deși în unii ani iarna cu tot cortegiul ei de fenomene: ninsoare, îngheț, chiciură, polei, începe mai devreme, așa cum s-a întâmplat și în acest an, calendaristic ea se instalează la 1 decembrie.

În general, ninsoarea asociată cu intensificări ale vîntului contribuie la producerea viscolului în estul și sud-estul țării. Se constată o frecvență tot mai mare a ceții mai ales în zonele de cîmpie și în depresiuni și din ce în ce mai rar precipitațiile sînt sub formă de lapoviță și ploaie.

Mediile lunare rămîn pozitive în zonele de cîmpie din vest și sud dar și în Dobrogea, cu valori frecvent cuprinse între 0°-1° și negative, pînă la -5°C în depresiunile intramontane, iar pe culmile cele mai înalte ale munților pînă la -9°C.

Frecvența mai mare a invaziilor de aer rece continental, polar sau arctic, determină uneori ca nopțile să fie deosebit de reci depășind cu mult valoarea unei nopți geroase (temperatura minimă egală sau mai mare de -10°C). Cele mai scăzute minime nocturne înregistrate au fost de -32,3°C la Brateiu pe 22 decembrie 1927 și -32,2°C la Bod în 1902. Pătrunderea pînă în țara noastră a maselor de aer tropical (dar cu o frecvență mică) produce creșteri spectaculoase ale temperaturii aerului. În astfel de situații s-au înregistrat maxime diurne ce au depășit 20°C, cele mai ridicate fiind de 22,7°C la Întorsura Buzăului în 9 decembrie 1960, 22,3°C la Călărași în 1903 și 22,0°C la Tîrgoviște în 1985.

Regimul precipitațiilor nu diferă prea mult de cel al lunii precedente, fiind ușor mai scăzute. Cantitățile medii lunare sînt cuprinse între 25-40 l/mp în Moldova, Transilvania, Bărăgan și Dobrogea, 45-60 l/mp în Maramureș, Crișana, Banat, vestul și centrul Munteniei, între 60-100 l/mp, în zona montană.

Cîteva din evenimentele de excepție ale intervalului 1-7 decembrie produse de-a lungul anilor vor face subiectul următoarelor rînduri. Vă relatăm despre cel mai „violent” viscol al lunii decembrie, așa cum a fost clasificat de O.I. Bălescu în nr. 4/1958 al revistei Meteorologia, Hidrologia și Gospodărirea Apelor, Severitatea fenomenului a fost apreciată prin pagube materiale produse și prin stînjînirea sau chiar împiedicarea unor activități. Autorul a selectat din șirul de ani, pînă în 1953, viscolul din 5-7

decembrie 1902. „După o ploaie destul de abundentă care a căzut încă de la începutul lunii, aceasta s-a transformat în lapoviță și apoi în ninsoare. Zăpada începînd să cadă în cantitate mare chiar în ziua de 4 s-a depus neuniform, continuînd să cadă din abundență pînă în seara zilei de 7 decembrie. Viscolul care a suflat în zilele de 5 și 7 a cuprins mai ales partea estică a Munteniei, Dobrogea și sudul Moldovei, în-

trerupînd comunicațiile. În partea de răsărit Dunărea a înghețat brusc, imobilizînd un număr important de vase. Din cauza gerurilor mari și a cantităților însemnate de zăpadă și-au făcut apariția în mai multe zone ale țării haite de lupi, care pătrunzînd prin părțile marginase ale orașelor și satelor au făcut victime omenești. În ziua de 5 decembrie la București vîntul atîngea iuteala maximă de 22,7 m/s”.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL

1 - 7 XII.

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	4 ÷ 8	-4 ÷ 1	7 ÷ 11	22.0	Tr. Măgurele 1903	-22.0	Tîrgoviște 1937
Deal și podiș	2 ÷ 7	-5 ÷ -2	6 ÷ 10	22.0	Tîrgoviște 1985	-24.9	Sibiu 1922
Depresiuni	1 ÷ 5	-8 ÷ -2	6 ÷ 8	14.2	Miercurea Ciuc 1961	-26.4	Miercurea Ciuc 1957
V. Omu	-5 ÷ -4	-11 ÷ -10	20 ÷ 21	8.0	1986	-32.4	1957
Litoral	7 ÷ 8	1 ÷ 2	7 ÷ 8	21.0	Constanța 1903	-14.5	Constanța 1933

Venind în actualitate, vom consemna că zilele și în special nopțile deosebit de reci din nordul și vestul țării au determinat și în ultima săptămînă înregistrarea de temperaturi foarte scăzute.

Minimele nocturne din 24 noiembrie de la stațiile Arad, Sînnicolau, Carei, Satu Mare, Sighet, cu valori cuprinse între -14,4° la Arad, și -20,5° la Carei, au devenit noi recorduri ale lunii noiembrie.

În ultimele două zile, însă s-au produs modificări rapide în distribuția centrilor barici la nivelul continentului european. Astfel, de marți spre miercuri o zonă depresionară deosebit de activă, s-a deplasat din sudul Scandinaviei (zona de formare) pînă în Cîmpia Rusă. Partea nordică a țării noastre a intrat sub influența porțiunilor terminale ale fronturilor atmosferice, aferente acestei zone. S-au produs frecvente intensificări ale vîntului, din sector vestic pînă și o încălzire spectaculoasă a vremii mai ales în zonele în care s-a semnalat fohn (Moldova). Astfel, noaptea de 29-30. XI și ziua de 30.XI, sînt singurele din această lună, în care temperaturile au fost apropiate de cele climatologice, ușor chiar mai mari decît acestea.

În următorul interval de

prognost, se prefigurează o activare a ciclogenezei mediteraneene. Circulația aerului va predomina din sector sudic, atît la sol cît și în straturile superioare ale atmosferei. Astfel, vremea va fi mai caldă decît normal în majoritatea zonelor țării; va fi însă în general umedă, cu cerul temporar noros. Va ploua mai ales în regiunile sud-vestice ale țării, unde cantitățile de apă pot depăși 15 l/mp în 24 h. La începutul intervalului în nordul Moldovei precipitațiile vor fi și sub formă de lapoviță și ninsoare.

Se vor produce intensificări ale vîntului în regiunile vestice și estice ale țării din sector sud-estic. Temperaturile minime vor fi cuprinse între -3° și 7° mai coborîte în prima noapte în depresiuni dar ușor mai ridicate în sud-vestul țării iar valorile maxime, la scara întregii țări, se vor situa în general între 4° și 12°.

În nord-estul și centrul țării se va produce polei.

Stratul de zăpadă măsura miercuri dimineața 29 cm — Semenici, 19 cm — Cuntu, 30 cm — Paring, 16 cm — Voineasa, 25 cm — Cumpăna, 22 cm — Fundata, 20 cm — V. Omu, 37 cm — Babele, 29 cm — Sinaia, 11 cm — Ceahlău și 42 cm la Vlădeasa.

Cronica șoselei

Lovitura de bici

Intr-un suflet în orașul renumit prin străzile liniștite răspîndind tulburătoare aromă de tei. „Cum, mamă, tu de douăzeci și trei de ani, te căsătorești cu o femeie de aproape cincizeci? E drept că arată mult mai tină, dar e ca o floare ce miine e veștedă”. „O iubesc. Nu pot trăi fără ea și cu asta am spus tot”. „Da, dar ce vei face cînd tu vei avea doar treizeci și trei de ani și ea șizeci?”. Bărbați care să se căsătorească, cu pustoace da, asta se poartă, dar un mariaj ca al tău, reprezintă o raritate”. „Ni-meni și nimic nu mă va convinge. Se zice că umbu după avere. Femeia are două mașini, două case, mobilă „stil”, covoare, nu știu ce sumă enormă eco-

nomisată etc., etc. Nu mă interesează nimic. Frumusețea, inteligența și mai ales caracterul ei minunat, astea sînt atuurile ei de bază”. Plecară spre munte. Făcuseră planul cum să-și petreacă luna de miere. Ea conducea destinsă, cu nonsalanță. „Te voi învăța și pe tine să conduci, dragostea mea” i se adresă ea

virează brusc la stînga cu intenția de a evita un impact frontal, încercînd să se refugieze pe acostament. Manevra cea mai contraindicată, cea mai responsabilă care aproape întotdeauna a provocat coliziuni teribile. Așa s-a și întîmplat. Șoferița a apăsător cu disperare pe pedala de frînă, însă n-a putut evita lovirea breakului, care, sfîșnat zdrăvan, a reușit totuși să păra-sească capcana, accelerînd puternic. Centura a reținut-o pe femeie în hamuri, împiedicînd-o să intre în parbriz. Apoi capul a fost proiectat, pendulat, puternic înapoi. S-a produs faimoasă „lovitură de bici”. Coloana cervicală fracturîndu-l se aiodoma unui băț de chibrit. Tetiera ar fi amortizat aruncarea capului înapoi, evitînd o asemenea nenorocire. Pe soț, rezemătoare de cap l-a salvat. S-a ales doar cu niște coaste fisurate. Matematiciana e paralizată de la gît în jos. Reușește să-și miste doar ușor minile, atît. Medicii de la clinică sînt sceptici. Curios, soțul a suferit brusc o metamorfoză. Pasiunea parcă i s-a spulberat ca prin farmec. Problemele materiale ale viitorului e firesc să-l preocupe. Dar să faci toată ziua calcule peste calcule, cît va costa îngrijirea bolnavei, întreținerea lui, care se va descurca greu singur, să treci în revistă despăgubirile civile, plata asigurărilor, obligațiile soferului vinovat, toate acestea repetate de zeci de ori în fata femeii e mai mult decît inuman. Nu comentează, nu zice nimic, dar tristetea și deznădejdea din ochii ei spun totul.

VICTOR BEDA ■

Lumea mileniului al treilea

În Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința comună a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești este abordată cu claritate și problema făuririi socialismului, a superiorității acestei orinduirii. „Noi considerăm — se spune în documentul menționat — că trebuie să pornim de la faptul că socialismul și-a demonstrat capacitatea și vitalitatea sa în dezvoltarea, într-o perioadă istorică scurtă, a unei noi orinduirii sociale. O analiză științifică, chiar succintă, demonstrează cu puterea faptelor de neîgăduit că societatea capitalistă, care a avut, fără îndoială, un rol important în dezvoltarea civilizației, nu mai poate soluționa problemele complexe ale lumii de astăzi — problemele politice, sociale —, nu mai poate da o perspectivă clară oamenilor muncii, popoarelor, că istoricește socialismul are menirea de a asigura realizarea unei noi societăți, care să rezolve problemele complexe economico-sociale într-un mod nou, asigurând deplină egalitate între toți cetățenii țărilor respective, fără nici un fel de deosebire, realizarea unei lumi în care fiecare popor, fiecare națiune să-și poată asigura bunăstarea, fericirea, în deplină libertate, dar și în colaborare cu toate popoarele lumii”.

În concepția partidului nostru, a conducătorului său, construcția socialistă în România și în alte țări a pus în evidență o serie de postulate, cum sint: întreaga experiență a construirii socialismului validează legitimitatea istorică a acestei orinduirii, realizările obținute atât în creșterea forțelor de producție, cât și în dezvoltarea noilor relații sociale demonstrându-i cu putere superioritatea; prin realizările sale importante, socialismul reprezintă prezentul și viitorul întregii omeniri; singura cale a dezvoltării depline a popoarelor; socialismul soluționează într-un mod superior față de capitalism problemele fundamentale ale maselor: lichidarea exploatarei omului de către om, înfăptuirea egalității economice și sociale, asigurarea dreptului la muncă, la învățătură, a celorlalte drepturi fundamentale ale omului, a posibilității participării active la viața politică, la conducerea societății, pentru toți cetățenii, fără nici un fel de deosebire; soluționarea acestor drepturi și libertăți esențiale ale maselor muncitoare constituie în România o cucerire istorică a socialismului și partidul nostru va face totul pentru ca societatea pe care o edifică poporul român să ofere permanent un înalt exemplu de adevărat umanism revoluționar; socialismul se construiește cu poporul și pentru popor; socialismul se înfăptuiește în condiții diferite de la o țară la alta,

în concordanță cu specificul național, cu stadiul dezvoltării economice, politice și sociale, cu tradițiile proprii, cu particularitățile istorice; diversitatea obiectivă a condițiilor în care se edifică noua orinduire implică în mod necesar o diversitate a formelor și metodelor de acțiune, experiența demonstrând că nu există rețete sau tipare general-valabile în construcția socialistă, de unde concluzia că nimeni nu poate configura și impune modele; dreptul și datoria de a-și alege în mod independent și suveran căile de

Comentariul săptămânii

Calea socialismului

edificare a socialismului, aplicând creator la condițiile concrete din propria țară legile obiective și principiile socialismului revine fiecărui partid, fiecărui popor; fiecare partid răspunde în fața propriului popor asupra modului în care acționează; singurul judecător, judecătorul suprem al politicii fiecărui partid este poporul din țara respectivă; nu există și nu poate exista un model unic de acțiune în construirea socialismului.

Pornindu-se de la aceste teze, în România au fost luate după Congresul al IX-lea o serie de măsuri de o deosebită importanță pe linia perfecționării activității de conducere, de planificare, de organizare în viața politică, economică și socială, s-a instituit un sistem de organisme ale democrației socialiste revoluționare, atenția principală fiind concentrată în momentul de față spre funcționarea optimă a structurilor democratice, spre continuarea perfecționării întregii activități economico-sociale. Construind socialismul „cu poporul și pentru popor”, România situează în centrul operei de construcție socialistă grija față de om, față de îmbunătățirea continuă a condițiilor sale de muncă și viață, creșterea bunăstării materiale și spirituale constituind însăși esența noii orinduirii sociale.

După cum se arată în Expunerea conducătorului partidului și statului, înfăptuirea hotărârilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale, a celui de-al 8-lea plan cincinal și a programelor pentru diferite sectoare și domenii de dezvoltare economico-socială, trecerea la un stadiu superior, de țară mediu dezvoltată, reprezintă un factor de importanță deosebită pentru realizarea primei faze de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră și permite trecerea, în următorul deceniu, 1991—2000, la realizarea celei de-a doua faze a acestei etape. Astfel, în anii 2000, deci în 50—55 de ani, România va deveni o țară socialistă multilateral dezvoltată, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general, cu un nivel înalt de civilizație materială și spirituală. O dată cu aceasta, vor fi parcurse cele trei etape ale construirii socialismului, și se va putea trece la făurirea treptată a comunismului. În Expunere se arată, totodată, că în stabilirea obiectivelor pentru deceniul următor, și în primul rînd pentru cincinalul 1991—1995, va trebui să pornim de la faptul că nivelul de dezvoltare a principalelor sectoare industriale, a producției fizice pe locuitor corespunde cerințelor unei societăți dezvoltate. De aceea, și în următorul deceniu, în cel de-al 9-lea plan cincinal, în centrul preocupărilor se vor afla dezvoltarea intensivă a întregii activități industriale, înfăptuirea programelor de organizare științifică și modernizare a producției și a muncii, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, realizarea unei noi calități a muncii, a producției în toate sectoarele de activitate. În mod corespunzător, se vor dezvolta și celelalte ramuri ale economiei naționale.

„De la înălțimea la care am ajuns — conchide Expunerea — privim cu deplină încredere înainte piscurile luminoase care sint tot mai aproape și la care poporul nostru va ajunge prin munca și activitatea sa revoluționară, în deplină unitate, sub conducerea centrului vital al întregii națiuni, Partidul Comunist Român! Nu există în lume forțe pentru a opri înaintarea omenirii, deci și a poporului nostru, spre noua orinduire socială. Mai avem, fără îndoială, de străbătut un drum lung. Mai sint multe obstacole pînă la culmile înalte ale noii civilizații. Dar drumul pe care l-am parcurs, obstacolele pe care le-am invins, realizările pe care le-am înfăptuit ne dau garanția că vom înainta ferm, învingînd toate greutățile, și vom ajunge la înfăptuirea visului de aur al omenirii, al poporului nostru — a comunismului!”.

z

P. NICOARA ■

Studenții omagiază Marea Unire

Fotografiile pe care vi le prezentăm în această pagină reproduc o parte din foarte interesante lucrări de pictură, grafică și afiș politic ce pot fi privite, în aceste zile, în holul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din Capitală.

Expoziția — organizată de Consiliul Uni-

unii Asociațiilor Studenților Comuniști din România și Uniunea Artiștilor Plastici, cu prilejul aniversării a 70 de ani de la Marea Unire din 1918 — cuprinde lucrări realizate de studenți ai institutelor de arte plastice din București, Cluj-Napoca și Iași. (Paul Agarici)

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42, Reportaj-informații: 25 60; Sport: 17 00; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

Prețul revistei: 3 lei

41505